

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Financování sociálních služeb v praxi

Bc. Petra Kučerová

Diplomová práce

2014

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Petra Kučerová**
Osobní číslo: **E12370**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a management podniku**
Název tématu: **Financování sociálních služeb v praxi**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analýza financování sociálních služeb - komparace teorie a dopadů do praxe vybraného poskytovatele.

Zásady:

- Institucionální zabezpečení sociálních služeb.
- Popis vybraného poskytovatele.
- Analýza financování sociálních služeb.
- Zhodnocení a návrh řešení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BENČO, J., KUVÍKOVÁ, H.: Ekonomika veřejných služeb. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2011

DOHNALOVÁ, M., PRŮŠA L, KRUTILOVÁ D.: Sociální ekonomika: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011

KÖCHLING, E.: Finanzierung und Recht sozialer Einrichtungen: Grundlagen für die Praxis. 1. Aufl. Hannover: Vincentz Network, 2004

KREBS, V.: Sociální politika. 5., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010

REKTORČEK, J.: Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010

VÍŠEK, P., PRŮŠA L.: Optimalizace sociálních služeb: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. 1. vyd. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2012

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Miroslav Buchta, CSc.

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce:

1. října 2013

Termín odevzdání diplomové práce:

30. dubna 2014

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 10. 4. 2014

Bc. Petra Kučerová

PODĚKOVÁNÍ:

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu své diplomové práce panu doc. Ing. Janu Pavlovi, Ph.D., za jeho odbornou pomoc, cenné rady, náměty a připomínky, které mi pomohly při zpracování této práce. Také bych chtěla poděkovat pracovníkům Centra J. J. Pestalozziho o.p.s. za vstřícnou pomoc a poskytnuté informace.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá financováním sociálních služeb v České republice a názorně ukazuje na vybraném poskytovateli implementaci jednoletého, nenárokového a vícezdrojového financování sociálního sektoru. Podrobný rozbor příjmů společnosti Centrum J. J. Pestalozziho o.p.s. poukáže na vývoj jednotlivých finančních zdrojů a upozorní na problémové oblasti. Dopady podfinancování jsou upřesněny na dvou konkrétních službách a upozorňují na nevhodný model financování sociálních služeb v České republice. Závěrem je navrženo zjednodušení tohoto systému.

KLÍČOVÁ SLOVA

sociální služby, poskytovatelé, financování, příjmy, analýza, dopady

TITLE

Financing Social Services in Practise

ANNOTATION

The thesis examines funding of social services in the Czech Republic, demonstrating on a selected provider the implementation of one-year, multiple source financing without a legal claim. The detailed analysis of the Centrum J. J. Pestalozziho company's income will illustrate the development in individual financial resources and point out the problematic areas. The impacts of insufficient financing are specified in case of two particular services; the thesis draws attention to this problem which arises from the inappropriateness of the current model of financing social services in the Czech Republic. Finally, a simplified version of the system is proposed.

KEYWORDS

Social services, providers, financing, income, analysis, impact

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	12
1.1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V ČR.....	12
1.1.1 Právní úprava sociálních služeb.....	13
1.1.2 Typologie subjektů sociálních služeb.....	15
1.1.3 Vybavenost sociálními službami v ČR.....	16
1.2 FORMY FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR.....	17
1.2.1 Dotace ze státního rozpočtu.....	19
1.2.2 Dotace z rozpočtů obce a kraje.....	21
1.2.3 Příspěvek na péči.....	22
1.2.4 Úhrady ze systému veřejného zdravotního pojištění.....	23
1.2.5 Příjmy od klientů.....	24
1.2.6 Evropský sociální fond.....	26
1.2.7 Ostatní.....	27
1.3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V EU.....	28
1.3.1 Model sociálních služeb v Německu.....	28
1.3.2 Model sociálních služeb ve Velké Británii.....	29
1.3.3 Pravidla EU k financování sociálních služeb z veřejné podpory.....	30
2 CENTRUM J. J. PESTALOZZIHO.....	32
2.1 CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI.....	32
2.1.1 Základní údaje o společnosti.....	32
2.1.2 Předmět činnosti.....	33
2.1.3 Historie a vývoj společnosti.....	36
2.2 PŘÍJEM INSTITUCE.....	37
2.2.1 Dotace ze státního rozpočtu.....	38
2.2.2 Dotace a granty z rozpočtů krajů a obcí.....	40
2.2.3 Individuální projekty.....	43
2.2.4 Dary a nadační prostředky.....	45
2.2.5 Vlastní příjmy.....	46
2.2.6 Struktura příjmů v roce 2013 a jejich komparace.....	47
2.3 KOMPARACE PODMÍNEK JEDNOTLIVÝCH FINANČNÍCH ZDROJŮ.....	49
2.3.1 Zajištění a vypořádání finančních zdrojů.....	49
2.3.2 Časové hledisko finančních zdrojů.....	51
2.3.3 Náklady a jejich užitelnost.....	52
3 ANALÝZA DOPADŮ ZMĚN OBJEMU FINANČNÍCH ZDROJŮ.....	55
3.1 DOMY NA PŮL CESTY DLE §58 ZÁKONA Č. 108/2006 SB.....	57
3.1.1 Dům na půl cesty Hrochův Týnec.....	58
3.1.2 Dům na půl cesty Havlíčkův Brod.....	60
3.1.3 Benchmarking Domů na půl cesty.....	62
3.1.4 Finanční pokles a jeho dopad do sociální služby domy na půl cesty.....	64
3.2 ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ DLE §37 ZÁKONA Č. 108/2006 SB.....	66
3.2.1 Benchmarking OSP.....	69
3.2.2 Finanční pokles a jeho dopad do OSP.....	70
ZÁVĚR.....	72
POUŽITÁ LITERATURA.....	74
SEZNAM PŘÍLOH.....	79

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Dělení subjektů dle působnosti, poskytovatelů a oprávněných osob	15
Tab. 2: Vývoj vybavenosti ČR sociálními službami v letech 2009 – 2013 (k 31.12).....	16
Tab. 3: Celkové výdaje na sociální služby v ČR v letech 2009 - 2013 (v mil. Kč)	18
Tab. 4: Vývoj dotací z MPSV v letech 2009 - 2013 (v mil. Kč).....	20
Tab. 5: Výdaje na sociální služby od krajů a obcí v ČR v letech 2009 - 2013 (mil. Kč).....	22
Tab. 6: Bazický index a tempo růstu úhrad od zdravotních pojišťoven.....	24
Tab. 7: Podíl úhrad od uživatelů na celkových zdrojích financování (v mil. Kč).....	25
Tab. 8: Podíl strukturálních fondů na financování sociálních služeb v ČR (v mil. Kč).....	27
Tab. 9: Podíl dotací MPSV na celkových příjmech CJJP (v tis. Kč)	39
Tab. 10: Finanční zdroje z MPSV na jednotlivé druhy sociálních služeb CJJP (v tis. Kč).....	39
Tab. 11: Podíl zdrojů z dotací a grantů na celkových příjmech CJJP (v tis. Kč)	40
Tab. 12: Podíl grantů Pardubického kraje na celkových dotacích instituce (v tis. Kč).....	41
Tab. 13: Příjem z grantového řízení (v tis. Kč)	42
Tab. 14: Podíl Kraje Vysočina na celkových příjmech z dotací CJJP (v tis. Kč)	43
Tab. 15: Podíl dotací Města Chrudim na dotacích CJJP v letech 2009 -2013 (v tis. Kč)	43
Tab. 16: Rozsah podpory Individuálními projekty v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč).....	44
Tab. 17: Příjem z darů, grantů a nadačních příspěvků v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč).....	45
Tab. 18: Příjmy od klientů v letech 2009 – 2013 (tis. Kč)	46
Tab. 19: Porovnání jednotlivých finančních zdrojů CJJP	48
Tab. 20: Vývoj příjmů a nákladů v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)	52
Tab. 21: Neuznatelné náklady dle jednotlivých zdrojů	54
Tab. 22: Registrované sociální služby CJJP dle její formy a druhu	55
Tab. 23: Absolutní ukazatelé a jejich charakteristika.....	56
Tab. 24: Poměrové ukazatele a jejich charakteristika	57
Tab. 25: Absolutní ukazatele DPC HT	58
Tab. 26: Poměrové ukazatele výkonnosti DPC HT.....	59
Tab. 27: Absolutní ukazatele DPC HB.....	60
Tab. 28: Poměrové ukazatele výkonnosti DPC HB	62
Tab. 29: Poměrové ukazatele výkonnosti poskytovatelů domů na půl cesty	62
Tab. 30: Kvantifikační ukazatelé výkonnosti Domů na půl cesty	63
Tab. 31: Porovnání ukazatelů roku 2012 a 2013 u Domů na půl cesty.....	64
Tab. 32: Absolutní ukazatele OSP.....	67
Tab. 33: Poměrové ukazatele výkonnosti OSP	68
Tab. 34: Medián poskytovatelů a hodnoty roku 2012, 2013 CJJP	70

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Druhy sociálních služeb v ČR.....	14
Obr. 2: Mechanismus financování sociálních služeb	17
Obr. 3: Vývoj výdajů na sociální služby v ČR v letech 2009 – 2013	19
Obr. 4: Vývoj dotací z MPSV a počtu registrovaných sociálních služeb v letech 2009-2013.....	20
Obr. 5: Vývoj úhrad od zdravotních pojišťoven v letech 2009 - 2013 (v mil. Kč).....	24
Obr. 6: Rozhodování o přípustnosti financování sociálních služeb z veřejných zdrojů.....	31
Obr. 7: Sociální služby CJJP v členění dle druhů a formy poskytování k 31. 12. 2013	34
Obr. 8: Sociální služby CJJP v roce 2013	35
Obr. 9: Vývoj příjmů společnosti v letech 1999 – 2013 (v tis. Kč)	37
Obr. 10: Vývoj a struktura finančních zdrojů v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč).....	38
Obr. 11: Vývoj příjmů z MPSV a Pardubického kraje v letech 2009 – 2013	41
Obr. 12: Vývoj finančního zdroje z Pardubického kraje na OSP	42
Obr. 13: Vývoj darů a nadačních příspěvků v letech 2009 – 2013	45
Obr. 14: Struktura zdrojů financování CJJP v roce 2013	47
Obr. 15: Zdroje financování dle druhů poskytovaných služeb CJJP v roce 2013.....	50
Obr. 16: Časová osa financování CJJP z dotací	51
Obr. 17: Vývoj příjmů DPC HT v letech 2009 – 2013.....	58
Obr. 18: Vývoj příjmů DPC HB v letech 2009 – 2013	61
Obr. 19: Vybrané ukazatele Domů na půl cesty.....	63
Obr. 20: Vývoj příjmů OSP, konzultací a počtu uživatelů.....	68
Obr. 21: Odborné sociální poradenství.....	69

SEZNAM ZKRATEK

AD	Azylový dům Chrudim
CJJP	Centrum J. J. Pestalozziho
ČR	Česká republika
DPC	Dům na půl cesty
DPC HT	Dům na půl cesty Hrochův Týnec
DPC HB	Dům na půl cesty Havlíčkův Brod
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
IP	Individuální program
KC	Krizové centrum
KC CR	Krizové centrum Chrudim
KC SV	Krizové centrum Svitavy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OP	Operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPPA	Operační program Praha Adaptabilita
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
OSP	Odborné sociální poradenství „Ambulantní péče“
PC	Poradenské centrum pro děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou
PK	Pardubický kraj
PO	Právnícká osoba
PPZ	Přepočtený počet pracovníků

ÚVOD

Sociální služby nabízejí pomoc a podporu lidem v nepříznivé sociální situaci ve formě, která zaručuje zachování lidské důstojnosti, ctí individuální lidské potřeby a současně posiluje schopnost sociálního začleňování každého jednotlivce do společnosti.

Charakteristickým rysem sociálních služeb je jejich vyšší závislost na politickém rozhodování, podléhají podrobné legislativní úpravě, nejsou primárně založeny na ziskovém principu a jsou financovány, či spolufinancovány z veřejných prostředků.

Bohužel současná ekonomická situace je pro poskytování sociálních služeb nepříznivá. Trend zvyšování počtu registrovaných sociálních služeb stupňuje požadavky na jejich finanční pokrytí. Poskytovatelé tak čelí stále nižšímu objemu finančních prostředků a ve snaze uspokojit potřeby klientů, se ocitají na pokraji své existence. Řada poskytovatelů sociálních služeb z tohoto důvodu musela svoji činnost ukončit.

Dnes uplatňovaný model jednoletého, vícezdrojového a především nenárokového financování sociálních služeb vystavuje poskytovatele trvalé finanční nejistotě a omezuje rozvoj tohoto sektoru. Přestože stát má v této oblasti výsadní postavení a pomocí právních předpisů určuje základní pravidla, není garantem finančního pokrytí služeb. Odpovědnost za finanční zajištění konkrétních sociálních služeb je tak na straně poskytovatelů.

Problematickému financování sociálních služeb v České republice a jeho dopadům čelí i druhý největší poskytovatel v Pardubickém kraji, společnost Centrum J. J. Pestalozziho, který má již 20letou historii a se kterým aktivně spolupracuji. Podrobná analýza jeho příjmů přispívá k zachycení dopadů, tohoto systému financování do vybraných druhů sociálních služeb a ke zviditelnění problému.

Cílem práce je analýza financování sociálních služeb na příkladu vybraného poskytovatele.

Tento cíl je rozdělen na následující cíle dílčí:

1. Charakteristika systému sociálních služeb v ČR a definování forem jeho financování.
2. Popis vybraného poskytovatele a podrobný rozbor jeho příjmů.
3. Určení dopadů změn objemu finančních zdrojů do realizovaných sociálních služeb.

V práci byly použity následující metody: analýza, syntéza, benchmarking, dotazování, komparace a statistické metody (aritmetický průměr, medián, časové řady).

1 FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

1.1 Sociální služby v ČR

Sociální služby lze chápat jako soubor činností zajišťující pomoc a podporu ohroženým a znevýhodněným skupinám obyvatel, s cílem jejich opětovného sociálního začlenění nebo k prevenci sociálního vyloučení. Takto definovaná oblast působení sociálních služeb spadá do oblasti řízení Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV) a je upravena zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Sociální služby jsou součástí sociální politiky státu. V České republice (ČR) jsou vytvořeny tři samostatné navazující systémy sociální politiky, do kterých patří sociální pojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc [3].

Význam sociálních služeb jako jedné z forem sociální pomoci spočívá mj. v tom, že by měly být poskytovány především při řešení těch sociálních situací, kde poskytnutí finančních prostředků neuspokojí potřebu klienta, popř. v těch situacích, kdy klient finanční prostředky nepoužívá na ten účel, pro který jsou mu poskytnuty. Zároveň je nutné v rámci sociální prevence zabezpečit odpovídající sociální služby, které reagují na snížení výskytu negativních jevů, nebo na jejich eliminaci [14].

Vymezení sociálních služeb bude provedeno dle [6],[8],[25].

Zaměření služby:

- **služby sociální péče** zajišťují fyzickou a psychickou soběstačnost osob jejich začleněním do společnosti a zabezpečují důstojné prostředí a zacházení,
- **služby sociální intervence** napomáhají ohroženým skupinám lidí se změnami v jejich životě poskytováním potřebných informací k řešení jejich situace,
- **služby sociálních aktivit** se zaměřují na využívání volného času.

Charakter činnosti:

- **základní činnost** je upravena zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a obsahuje základní náplň realizovaných činností,
- **fakultativní činnost** souvisí se základní činností, ale je poskytována klientům nad zákonný rámec.

Místo poskytování služby:

- **alternativně pobytové** služby jsou spojené s bydlením v zařízení,
- **alternativně ambulantní** služby jsou spojené s návštěvou zařízení,
- **alternativně terénní** služby jsou spojené s návštěvou uživatele.

Doba trvání služby:

- **dlouhodobé** služby jsou bez časového omezení,
- **střednědobé** služby jsou poskytovány zpravidla jeden rok,
- **krátkodobé** služby netrvají zpravidla déle než jeden měsíc.

1.1.1 Právní úprava sociálních služeb

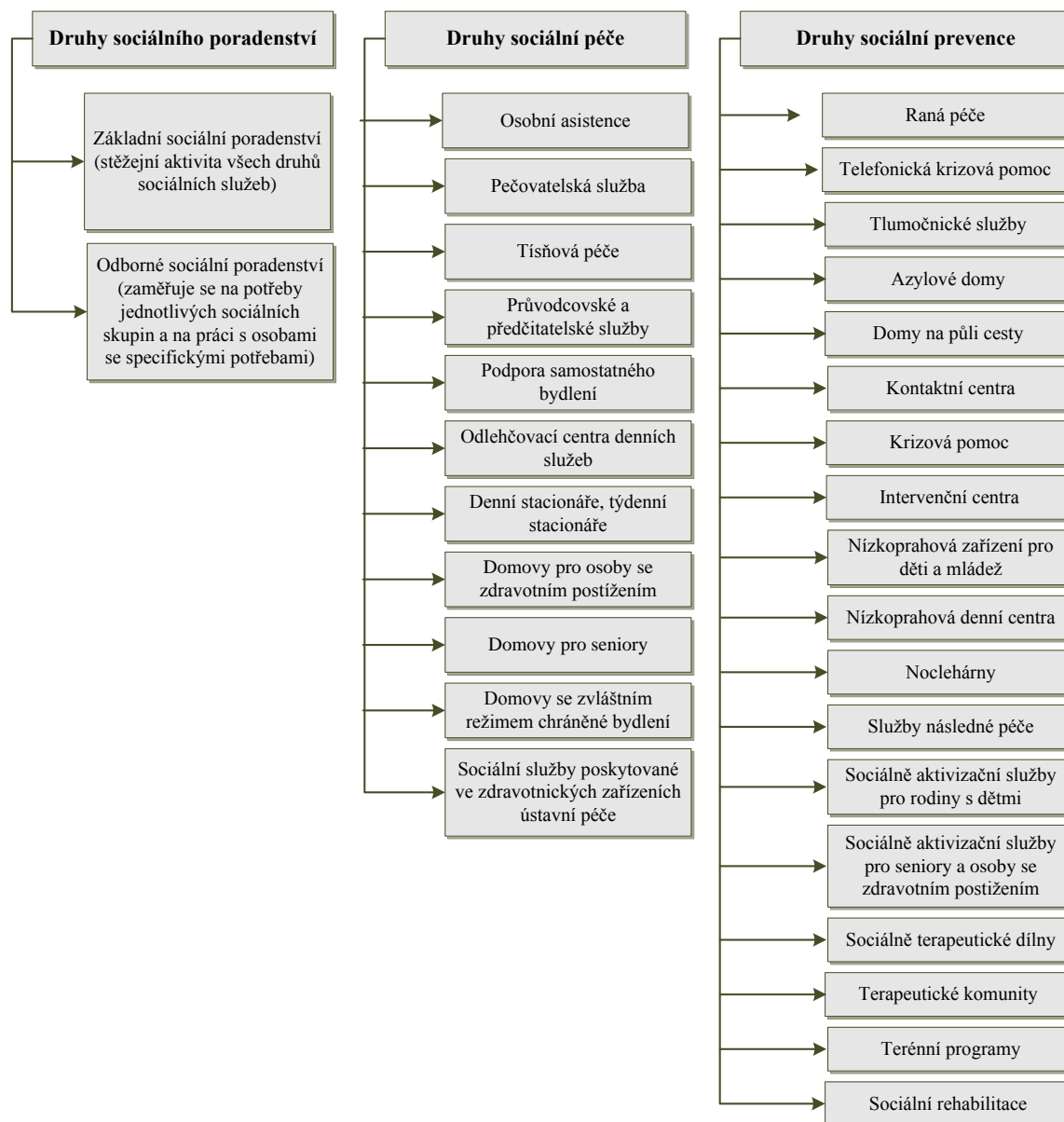
Od 1. 1. 2007 je poskytování sociálních služeb upraveno zákonem č. 108/2006 Sb. Zákon nově definuje dle [45, § 1]: „*podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb, výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách a výkon povolání sociálního pracovníka, pokud vykonává činnost v sociálních službách nebo podle zvláštních předpisů.*“

Tento zákon přesně vymezuje tři druhy sociálních služeb:

- **sociální poradenství** je základní činnost a povinnost všech poskytovaných sociálních služeb. Poskytuje potřebné informace k řešení nepříznivé sociální situace klienta. Molek uvádí: „*sociální poradenství zahrnuje jak součást preventivní (orientace na předcházení vzniku obtížných sociálních situací, jakož i eliminaci jejich příčin či nepříznivých podmínek), tak nápravnou (orientace na řešení problémů jednotlivce i jeho rodiny, jakož i zmírnění důsledků z nich vyplývajících)* [8, s. 13];
- **služby sociální péče** jsou určeny pro pomoc osobám k zajištění jejich fyzické a psychické soběstačnosti za účelem jejich zapojení do běžného života ve společnosti. Jedná se o osoby se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění, zdravotního postižení, duševního onemocnění, jejichž stav vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby;

- **služby sociální prevence** jsou určeny pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, trestnými činy a sociálním znevýhodněním. Cílem služby je pomoci jim v jejich nepříznivé životní situaci a ochránit je. Orientovány jsou na změnu nepříznivých sociálních (socioekonomických) podmínek vedoucích ke vzniku a šíření sociálně patologických jevů (kriminalita, zneužívání návykových látek, krize v rodině apod.) [8].

Druhy jednotlivých, výše uvedených sociálních služeb zachycuje obrázek č. 1.

Obr. 1: Druhy sociálních služeb v ČR

Zdroj: vlastní zpracování podle [45]

V příloze A jsou uvedeny charakteristiky jednotlivých druhů služeb sociální péče a charakteristiky jednotlivých druhů služeb sociální prevence jsou uvedeny v příloze B.

1.1.2 Typologie subjektů sociálních služeb

Subjekty v sociálních službách lze dělit (tabulka č. 1) dle působnosti v oblasti sociálních služeb, dle poskytovatelů sociálních služeb a na okruh oprávněných osob.

Tab. 1: Dělení subjektů dle působnosti, poskytovatelů a oprávněných osob

	Subjekt	Cíl	
Subjekty dle působnosti	MPSV	Stanovení právních, organizačních a ekonomických podmínek.	
	Krajské úřady	Samostatná působnost	Vytvoření podmínek pro poskytování sociálních služeb na svém území, stanovení střednědobých plánů (4 roky).
		Přenesená působnost	Registrace poskytovatelů sociálních služeb a kontrola.
	Obecní úřady obcí s rozšířenou působností	Samostatná působnost	Zabezpečení základní faktické sociální pomoci občanům, vytváření podmínek a stanovení střednědobých plánů. Optimalizace uspořádání sociálních služeb v regionu.
		Přenesená působnost	
	Úřady práce	Zajištění agendy státní sociální podpory a dávek v hmotné nouzi.	
Subjekty dle poskytovatelů	Územní samosprávné celky ¹ a jimi zřizované právnické osob.		
	MPSV a jím zřizované právnické osoby		
	Právnické osoby		
	Fyzické osoby		
Okruh oprávněných osob	Osoba, která je na území ČR hlášena k trvalému pobytu.		
	Osoba, které byl udělen azyl.		
	Cizinci bez trvalého pobytu, kterému práva zaručuje mezinárodní smlouva.		
	Občanovi členského státu EU, pokud je hlášen na území ČR k pobytu po dobu delší než 3 měsíce, pokud mu nevyplývá nárok přímo z předpisu EU.		
	Rodinnému příslušníkovi občana EU, pokud je hlášen na území ČR po dobu delší než 3 měsíce, pokud mu nevyplývá nárok přímo z předpisu EU.		
	Cizinci, který je držitelem povolení k trvalému pobytu, s přiznaným právním postavením rezidenta v EU na území jiného členského státu EU, pokud je hlášen v ČR k dlouhodobému pobytu po dobu delší než 3 měsíce.		

Zdroj: upraveno podle [6]

¹ Územní samosprávné celky upravuje Ústava České republiky (1/1993 Sb.) v článku 99. Základními územními samosprávnými celky jsou obce. Vyšší územní samosprávné celky, dle upřesnění ústavního zákona č. 176/2001 Sb., jsou kraje.

1.1.3 Vybavenost sociálními službami v ČR

Vývoj vybavenosti ČR v letech 2009 – 2013 sociálními službami zachycuje následující tabulka č. 2, která obsahuje z důvodu pozdější analýzy, vývoj vybraných druhů sociálních služeb².

Tab. 2: Vývoj vybavenosti ČR sociálními službami v letech 2009 – 2013 (k 31.12)

Rok	Počet poskytovatelů celkem	Počet registrovaných sociálních služeb	z toho				
			Azylové domy	Domy na půl cesty	Krizová pomoc	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Sociální poradny
2009	2 957	5 744	189	38	39	192	609
2010	3 127	5 791	201	42	42	221	645
2011	3 073	5 834	205	36	40	222	587
2012	3 185	5 933	214	41	44	227	587
2013	2 242	5 989	223	45	51	259	655

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

Demografický vývoj v ČR, hospodářská krize a sociologické změny probíhající ve společnosti mají za následek neustále se zvyšující poptávku po sociálních službách ze strany uživatelů těchto služeb. V letech 2009 - 2012 je patrný trend zvyšujícího se zájmu poskytovatelů o oblast sociálních služeb a následuje strmý propad v roce 2013, přestože roste počet registrovaných sociálních služeb.

V roce 2013 se počet registrovaných služeb zvýšil oproti roku 2009 v absolutních číslech o 245 služeb, což je více než o 4 % (index růstu 1,0426). Největší meziroční nárůst je v roce 2012 (tempo růstu 1,7 %).

Poskytování sociálních služeb není omezeno právní formou subjektu. V roce 2013 je jejich struktura zachycena v příloze C. Významnou měrou se podílejí na poskytování sociálních služeb nestátní neziskové organizace³ 61,83 % a příspěvkové organizace

² Azylové domy poskytují na přechodnou dobu pobytové služby osobám nacházející se v nepříjemné sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Domy na půl cesty poskytují pobytové služby osobám do 26 let věku, které v době zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo jiná zařízení pro děti a mládež. Krizová pomoc pomáhá osobám v situacích ohrožující jejich zdraví či život a osobám, které jsou ohrožené domácím násilím. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují služby dětem ve věku od 6 do 26 let, které jsou ohrožené společensky nežádoucími jevy. Sociální poradny se zaměřují na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin (občanské poradny, manželské a rodinné poradny, poradny pro seniory, poradny pro osoby se zdravotním postižením, pro oběti trestných činů a domácího násilí), zahrnuje také práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Podrobnější informace jsou v příloze B.

³ Nestátní neziskové organizace nejsou zřízeny za účelem dosahování zisku. Tvorba zisku však není vyloučena, ale musí být znovu použita k plnění poslání organizace. Cílem neziskového sektoru je dosažení užítku. Podrobnější informace jsou součástí přílohy D.

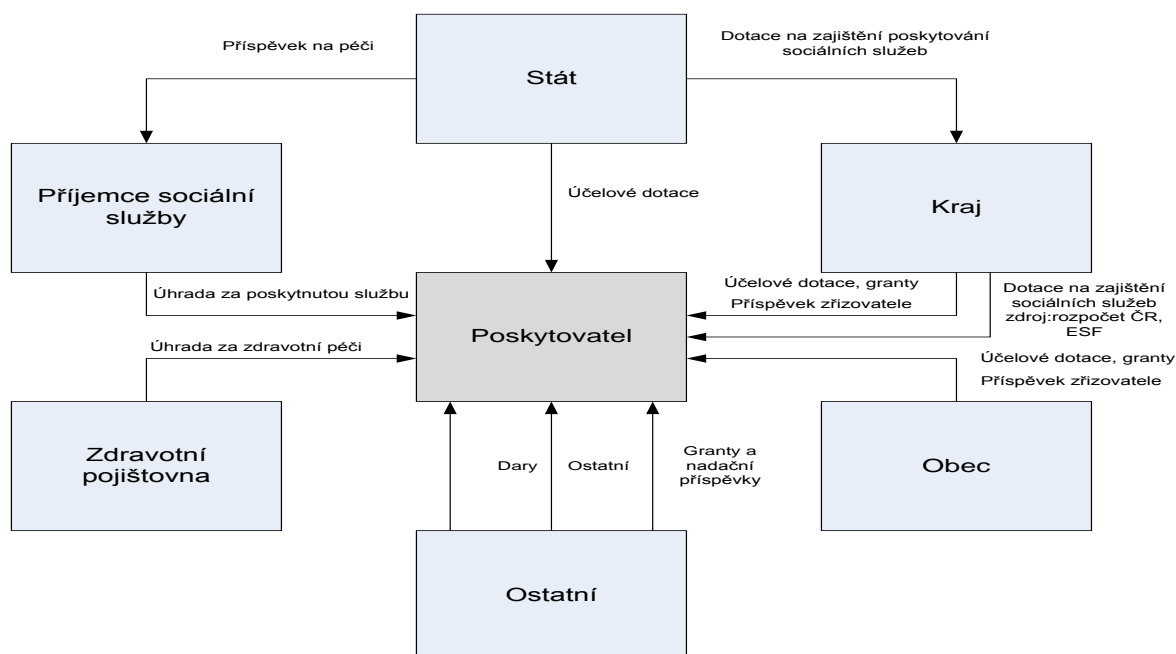
26,08 %, podnikatelské subjekty tvoří 4,88 % a zbytek 7,21 % poskytovatelů tvoří instituce obcí, školská a zdravotnická zařízení, fyzické osoby a ostatní.

Naznačená situace poukazuje na stále se **zvyšující vybavenost ČR** sociálními službami. Jejich nezanedbatelným rysem je jejich quasi síťový charakter⁴, který však vykazuje prvky nerovnoměrného rozložení kapacit v jednotlivých okresech, přičemž tento znak je vztažen více k hustotě obyvatel než k prostorové dimenzi [15]. S rostoucí vybaveností ČR sociálními službami je spjata i lepší uspokojování potřeb klientů, ale také neustále rostoucí nároky na jejich financování (tabulka č. 3).

1.2 Formy financování sociálních služeb v ČR

Financování sociálních služeb je založeno na principu vícezdrojového financování. Jeho cílem je finančně zabezpečit sociální služby při zachování základních principů: **dostupnosti** (z hlediska typu pomoci, z ekonomického hlediska, z územní a informační dostupnosti), **efektivnosti** (vyhovuje potřebám osob, nikoliv systému), **kvality** (způsob a rozsah odpovídá současnému stupni poznání a možnostem společnosti), **bezpečnosti** (nedochází k omezování práv a zájmů osob) a **hospodárnosti** (veřejné a osobní výdaje v maximálně možné míře pokrývají objektivizovaný rozsah potřeb) [10].

Mechanismus financování sociálních služeb je zachycen na obrázku č. 2.

Obr. 2: Mechanismus financování sociálních služeb

Zdroj: upraveno dle [17]

⁴ Quasi síťový charakter je chápáno jako prostorově propojená soustava sociálních služeb.

Z uvedeného mechanismu je patrné, že vícezdrojové financování při své členitosti umožňuje poskytovatelům alokovat rizika plynoucí zpravidla z nenárokivosti jednotlivých zdrojů, na druhou stranu se však mohou potýkat s vysokou mírou neurčitosti plynoucí z trvalé finanční nejistoty.

Jednotlivé zdroje financování sociálních služeb jsou ovlivňovány druhem poskytované služby, právní formou poskytovatele a dalšími faktory (např. ekonomickými, politicko-legislativními, demografickými a sociálními).

Zdroje financování sociálních služeb:

- dotace ze státního rozpočtu,
- dotace z rozpočtů obcí a měst,
- dotace z programů Evropské unie (EU),
- příspěvky zřizovatelů⁵,
- úhrady od klientů,
- úhrady z veřejného zdravotního pojištění,
- dary od fyzických a právnických osob,
- příjmy z doplňkové, mimořádné a podnikatelské činnosti [8].

Klíčovým faktorem pro ucelený pohled na oblast financování sociálních služeb je podíl jednotlivých zdrojů na úhradě celkových výdajů (tabulka č. 3).

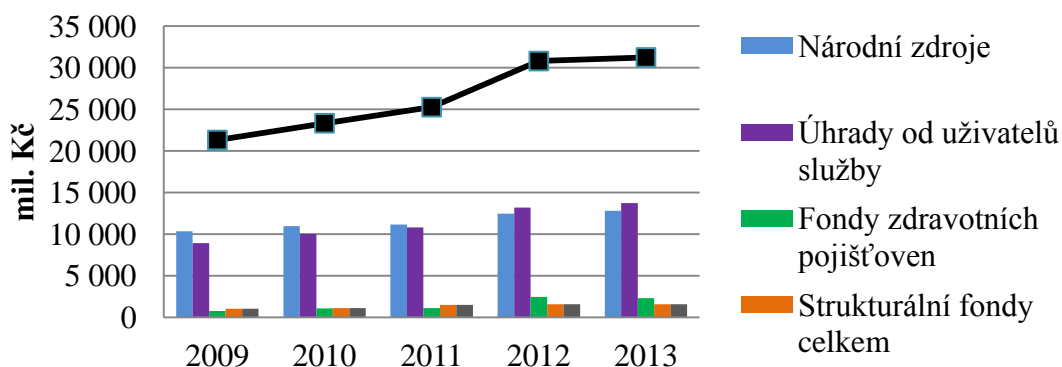
Tab. 3: Celkové výdaje na sociální služby v ČR v letech 2009 - 2013 (v mil. Kč)

Rok	Celkem výdaje na sociální služby	Národní zdroje	Úhrady od uživatelů služby	Fondy zdravotních pojišťoven	Strukturální fondy celkem	Jiné zdroje
2009	21 314,75	10 370,08	8 928,22	791,27	166,68	1 058,50
2010	23 330,34	10 961,06	10 037,05	1 107,81	86,17	1 138,25
2011	25 261,69	11 179,71	10 808,82	1 126,00	637,11	1 510,05
2012	30 798,69	12 493,05	13 215,42	2 491,54	1 020,35	1 578,33
2013	31 231,04	12 831,78	13 754,42	2 326,06	726,27	1 592,51

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

⁵ Zřizovatelé zařízení poskytující sociální služby mohou být v ČR obce, kraje, MPSV a nestátní neziskové organizace[1].

Výše uvedený vývoj výdajů na sociální služby ukazuje na stále se zvyšující objem finančních prostředků plynoucí do této oblasti (index růstu mezi roky 2013 a 2009 je 1,47). Největší meziroční růst výdajů je zaznamenán v roce 2012 a oproti roku 2011 činí téměř 22 %. Podíl jednotlivých finančních zdrojů na úhradě výdajů ukazuje následující obrázek č. 3.

Obr. 3: Vývoj výdajů na sociální služby v ČR v letech 2009 – 2013

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

Mezi největší a nezastupitelné zdroje financování dlouhodobě patří národní prostředky (44 %) a úhrady od uživatelů služeb (43 %). Struktura a výše těchto zdrojů je variabilní a závisí na struktuře uživatelů, druhu poskytované sociální služby a typu zřizovatelského subjektu.

Blíže budou specifikovány zdroje financování, které se významnou měrou podílejí na úhradě nákladů za sociální služby.

1.2.1 Dotace ze státního rozpočtu

Dotace ze státního rozpočtu (kapitoly MPSV) se poskytují k financování základních druhů a forem sociálních služeb v rozsahu stanoveném základními činnostmi v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Dotace ze státního rozpočtu jsou poskytovány prostřednictvím rozpočtu kraje a není na ně právní nárok.

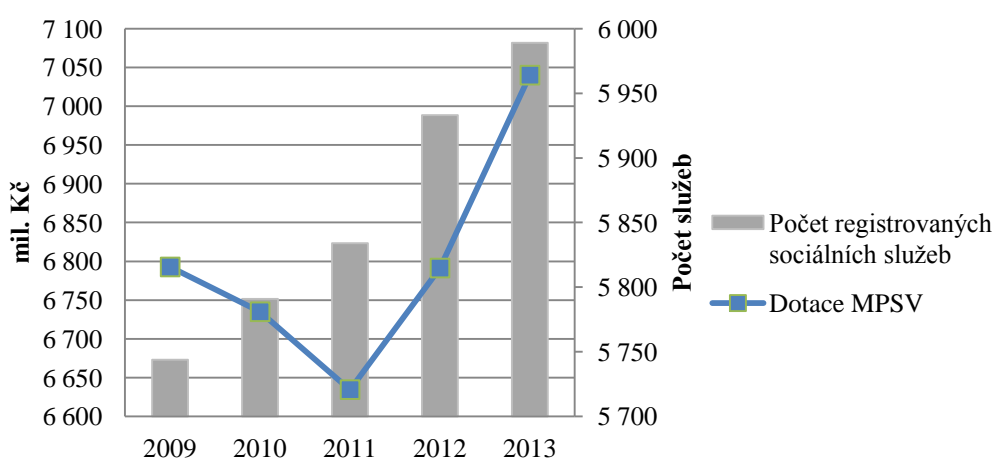
Ze státního rozpočtu mohou být také poskytovány účelové dotace k financování běžného provozu registrovaným poskytovatelům s celostátní či nadnárodní působností, na činnosti mající rozvojový charakter a na mimořádné situace.

Výpočet výše poskytované dotace je upraven v §101 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Stanoví se v úhrnu za jednotlivé kraje mj. na základě celkového ročního objemu finančních prostředků rozpočtovaných v závazném ukazateli pro příslušný

rok. V rámci dotačního řízení MPSV jsou stanoveny základní principy a priority pro poskytování dotací ze státního rozpočtu s cílem vyloučení střetu zájmů, vytvoření rovného přístupu ke všem poskytovatelům sociálních služeb a transparentního dotačního systému.

Dotace mohou získat poskytovatelé, kteří jsou zapsáni v registru poskytovatelů. Smyslem registrace je zajištění hygienických, technických, materiálních, personálních a odborných podmínek pro provozování požadovaného rozsahu a kvality daného druhu sociální služby [1],[28].

Vývoj dotací z MPSV a počtu registrovaných sociálních služeb zachycuje obrázek č. 4.

Obr. 4: Vývoj dotací z MPSV a počtu registrovaných sociálních služeb v letech 2009-2013

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

Od roku 2009 dochází, jak již bylo zmíněno, k růstu počtu registrovaných sociálních služeb, tento vývoj však nekopíruje výše poskytovaných dotací z MPSV. Podíl tohoto finančního zdroje na úhradě celkových výdajů se neustále snižuje (tabulka č. 4). Mírné meziroční zvýšení o 1% lze zaznamenat jen v roce 2012.

Tab. 4: Vývoj dotací z MPSV v letech 2009 - 2013 (v mil. Kč)

Zdroj \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Dotace MPSV	6 792,67	6 734,91	6 634,53	6 791,26	7 039,93
Celkem výdaje na sociální služby	21 314,75	23 330,34	25 261,69	30 798,69	31 231,04
Podíl MPSV na celkových výdajích (%)	32	29	26	22	23

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

Tento trend lze vysvětlit opatřeními, která přijalo MPSV v rámci dotačních řízení. V rámci Metodiky MPSV⁶ byla přijata stanoviska, která znemožnila souběh financování ze zdrojů Evropského sociálního fondu (ESF) a dotací MPSV v rámci stanovených kapacit služeb. ESF bylo využito k financování základních činností a nahradilo tak financování z uvedených neinvestičních dotací v letech 2010 – 2013, projevila se snaha o koncepční přístup v rámci systému zdravotních a sociálních služeb směřující k efektivnímu financování ošetrovatelské a rehabilitační péče (viz. dále zachyceno na obrázku č. 5), a zaměřila se na zvýšení podílu úhrady ze strany uživatelů služeb (stanovení minimální průměrné výše úhrady) [27].

V této souvislosti je nutno zmínit, že absolutní výše poskytnuté dotace neodpovídá výši, o kterou žádají jednotliví poskytovatelé. V roce 2013 požadovaná výše dotací činila 12 002,27 mil. Kč a skutečná výše je 7 039,93 mil. Kč, což je 58,65% výše, o kterou žádaly subjekty v rámci dotačního řízení. Lze se domnívat, že ze stran poskytovatelů dochází k určitému nadhodnocování rozpočtových položek [27], ale také dochází dle [8, s. 25]: *„k disproporci mezi „potřebou“ finančních zdrojů a reálnými „možnostmi“ jejího krytí. Fundamentálním faktorem, který sehrává klíčovou roli při rozhodování o tom, kolik veřejných zdrojů lze na financování sociálních služeb vynaložit, je výkonnost ekonomiky (výše HDP a jeho trend).“*

1.2.2 Dotace z rozpočtů obce a kraje

Kraje dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách zpracovávají střednědobé plány rozvoje sociálních služeb, ve kterých popisují, analyzují a navrhují síť sociálních služeb na území kraje, způsob jejich řízení a financování. Ve spolupráci s **obcemi** vymezují prostor pro rozvoj sociálních služeb v následujících letech, stanoví priority v této oblasti a informují ministerstvo o plnění tohoto plánu. Obce zjišťují dostupnost sociálních služeb a definují jejich potřebnost ve svých lokalitách. Využívaným nástrojem k tomuto ověřování je komunitní plánování sociálních služeb [31],[38],[47].

---

⁶ Specifikace pravidel a podmínek pro poskytování dotací je náplní Metodiky MPSV ČR. Tato metodika určuje účel dotace a stanoví programy, prostřednictvím kterých bude provedena podpora sociálních služeb. Vymezuje pojmy a podmínky (specifikuje např. uznatelné a neuznatelné náklady/výdaje, princip zohledňování příjmů v rámci vícezdrojového financování na výši poskytnuté dotace, zásady výplaty dotace), určuje způsob a obsah podávání žádostí o dotace, stanoví princip posouzení a hodnocení žádostí, stanoví způsob návrhu a projednání výše dotace a povinnosti spojené s rozhodnutím o přidělené dotaci. Součástí metodiky je stanovení základních pravidel pro sledování, kontrolu a finanční vypořádání dotace [28].

Zdroje financování:

- **příspěvky zřizovatele** (kraje i obce mohou zřizovat subjekty v rámci své samostatné působnosti, mohou to být buď vlastní organizační složky nemající právní subjektivitu, nebo příspěvkové organizace se samostatnou právní subjektivitou, jejichž financování je buď plně, nebo zčásti kryto příspěvkem zřizovatele z jeho rozpočtu).
- **dotace a granty z rozpočtu krajů a obcí** (základní formu poskytování finančních příspěvků z krajských či obecních rozpočtů směřující k poskytovatelům sociálních služeb).

Rozsah spolufinancování z krajů a obcí na celkových výdajích na sociální služby je zachycen v tabulce č. 5.

Tab. 5: Výdaje na sociální služby od krajů a obcí v ČR v letech 2009 - 2013 (mil. Kč)

Finanční zdroj \ Rok		2009	2010	2011	2012	2013
Dotace od krajů		324,73	343,95	414,59	691,85	621,05
Dotace od obcí		506,62	553,01	566,94	917,38	952,99
Příspěvek zřizovatele	Obce	1 733,93	1 870,14	1 970,25	1 843,34	1 871,35
	Kraje	796,74	1 217,88	1 351,81	1 932,92	2 040,31
Celkem kraje a obce		3 362,02	3 984,98	4 303,59	5 385,49	5 485,70
Celkem výdaje na sociální služby		21 314,75	23 330,34	25 261,69	30 798,69	31 231,04
Podíl krajů a obcí na úhradě sociálních služeb (v %)		16	17	17	17	18

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

Uvedený vývoj ukazuje na stabilní podporu z těchto zdrojů v poměru s celkovými výdaji na sociální služby, ale nevypovídá nic o regionálním rozložení. Dle [15] existuje poměrně značná nerovnoměrnost mezi jednotlivými kraji ČR, přičemž nerovnoměrnost „finanční“ násobně překračuje nerovnoměrnost kapacitní.

1.2.3 Příspěvek na péči

Významným faktorem v oblasti financování sociální péče je zavedení příspěvku na péči v roce 2007. Osobám v nepříznivé sociální situaci, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb, je poskytována individuální dávka - příspěvek na péči. Z tohoto příspěvku žadatelé hradí pomoc, kterou jim může poskytnout osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu

práce na základě žádosti, posouzení stupně závislosti a z výsledků provedeného sociálního šetření žadatele o příspěvek [8],[10],[16].

Hlavním cílem této dávky je její využití k zabezpečení potřebné pomoci občanům, které bude poskytováno v domácím prostředí prostřednictvím rodinných příslušníků či jiných osob. Na podporu této péče se předpokládal rozvoj sociálních služeb ambulantního a terénního charakteru. Vývoj tohoto příspěvku však ukazuje, že je využíván spíše k posílení příjmů seniorů a osob se zdravotním postižením, než k zajištění profesionálních sociálních služeb. **Výše příspěvku plynoucí zpět k poskytovatelům se pohybuje podle Průši [41 s. 4]: „v roce 2010 ve výši 18,2 % v pobytových službách, v ambulantních službách 4,5 % a 8,4 % v terénních zařízeních“.**

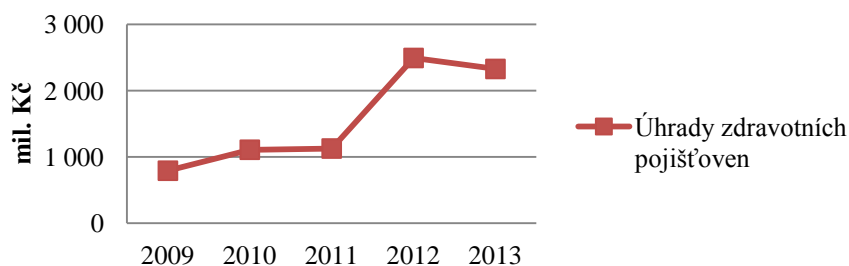
Z důvodu zjednodušení a zmapování příjmů poskytovatelů není tato dávka vykazována v Tab. 3 samostatně. Její výše (v úhradě od uživatelů) odpovídá jen příjmům, které plynou zpět k registrovaným poskytovatelům [48].

1.2.4 Úhrady ze systému veřejného zdravotního pojištění

Financování ošetrovatelské péče v pobytových zařízeních bylo do doby přijetí zákona o sociálních službách vážný problém. Zdravotní pojišťovny dle [11, s. 98]: „*odmítaly, v rozporu s platným právním stavem, financovat ošetrovatelskou péči v těchto zařízeních ze systému veřejného zdravotního pojištění a tato péče tedy musela být hrazena z rozpočtu jednotlivých ústavů.*“ Od 1. 1. 2007 vstoupil v platnost již zmiňovaný zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a také zákon č. 109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách. Tyto právní normy upravují úhradu ošetrovatelské a rehabilitační zdravotní péče, poskytované formou zvláštní ambulantní péče v zařízeních pobytových sociálních služeb, podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění ze **systému veřejného zdravotního pojištění**. Pobytové služby (týdenní stacionář, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem) jsou povinné zajistit umístěným osobám zdravotní péči a získávají oprávnění vyúčtovat specifikovanou zdravotní péči jejich zdravotní pojišťovně na základě uzavřené Zvláštní smlouvy [44].

Je však nutné připomenout, že toto oprávnění sice vytváří předpoklad pro úhradu ošetrovatelské péče, ale jejich úhrada od zdravotních pojišťoven byla velmi problematická a způsobovala významné ekonomické problémy poskytovatelům sociálních služeb [1],[11],[42].

Od roku 2009 jsou přijímána systémová opatření, která napomáhají k postupnému zlepšování a narovnávání vzájemných vztahů při poskytování a financování sociálních a zdravotních služeb (obrázek č. 5).

Obr. 5: Vývoj úhrad od zdravotních pojišťoven v letech 2009 - 2013 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

V rámci časového srovnání vývoje úhrad od zdravotních pojišťoven (tabulka č. 6) jsou porovnány roky 2010 až 2013 k roku 2009 (bazický index). Pro informaci o meziročním vývoji úhrad je využit ukazatel tempa přírůstku.

Tab. 6: Bazický index a tempo růstu úhrad od zdravotních pojišťoven

Ukazatel \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Výše úhrad (v mil. Kč)	791,27	1 107,81	1 126,00	2 491,54	2 326,06
Bazický index	X	1,40	1,42	3,15	2,94
Tempo přírůstku (v %)	X	40,00	1,64	121,27	-6,64

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

Ve sledovaném období dochází k růstu výše úhrad od zdravotních pojišťoven. V roce 2012 dochází až k více než trojnásobnému navýšení úhrady oproti roku 2009 a také je v tomto roce nejvyšší meziroční tempo růstu úhrad (121,27%). Nastolený trend však nepokračuje v roce 2013, kdy dochází k poklesu výše úhrad o 6,64% oproti roku 2012.

1.2.5 Příjmy od klientů

Úhrada za užívání sociálních služeb ze strany klientů je upravena již zmiňovaným zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a vyhláškou č. 389/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Sociální služby jsou poskytovány dle zákona buď bezplatně (bez úhrady nákladů), nebo se klienti podílejí částečně či plně na úhradě nákladů. Výše úhrady závisí na charakteru organizace poskytující sociální službu a vychází ze smlouvy, která je uzavřena mezi poskytovatelem a klientem.

Formy úhrady mohou být následující:

- **bez úhrady** § 72, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (sociální poradenství, raná péče, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, krizová pomoc, služby následné péče s výjimkou základních činností dle § 64 odst. 3, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, terénní programy, sociální rehabilitace s výjimkou základních činností poskytovaných dle §70 odst. 3, sociální služby v kontaktních centrech a nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež, služby sociálně terapeutických dílen s výjimkou základních činností dle §67 odst. 2b, sociální služby intervenčních center),
- **s úhradou** § 73 - §76, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, zdravotnické zařízení lůžkové péče, osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, služby v centrech denních služeb, služby v denních stacionářích, pobytové služby v centrech sociálně rehabilitačních služeb, chráněné bydlení, azylové domy, domy na půl cesty, terapeutické komunity, zařízení následné péče).

Výše těchto úhrad tvoří významný podíl ve financování sociálních služeb (tabulka č. 7). Dlouhodobě je medián podílu výše úhrad od uživatelů ve výši 43%.

Tab. 7: Podíl úhrad od uživatelů na celkových zdrojích financování (v mil. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Úhrady od uživatelů služeb (v mil. Kč)	8 928,22	10 037,05	10 808,82	13 215,42	13 754,42
Celkem výdaje na sociální služby	21 314,75	23 330,34	25 261,69	30 798,69	31 231,04
Podíl úhrad od uživatelů na úhradě celkových výdajů (v %)	42	43	43	43	44

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

V této souvislosti je nutné připomenout, že zákon o sociálních službách stanoví rozsah základních činností poskytovaných v rámci realizace sociálních služeb klientům, přičemž maximální výše úhrady od klientů je omezena vyhláškou.

Poskytovatelé mají dle [26]: „povinnost nenahrazovat běžně dostupné veřejné služby a vytvářet příležitosti pro to, aby klient mohl veřejné služby využívat. Dále je poskytovatel povinen zprostředkovávat i jiné služby, pokud je klient potřebuje – fakultativní činnosti.“

Fakultativní činnosti souvisejí s péčí a podporou klienta, které rovněž vedou k jeho sociálnímu začleňování a eventuálně předcházejí sociálnímu vyloučení. Poskytování těchto aktivit odpovídá zjištěným potřebám, souvisí s poskytováním registrované sociální služby, jsou zajišťovány vlastními zaměstnanci a nenahrazují běžně dostupné veřejné služby. Výše úhrady za fakultativní činnosti (§77) může být stanovena v plné výši zkalkulovaných nákladů a nesmí být u nich generován zisk.

V případě, že sociální služba je poskytována jako standardní **tržní produkt**, výše úhrady se stanoví formou smluvní ceny (kalkulované náklady obsahují zisk) [8],[26].

1.2.6 Evropský sociální fond

Významnou roli v oblasti financování sociálních služeb hraje **Evropský sociální fond** (ESF), který byl zřízen již v roce 1957 v rámci Římské smlouvy.⁷ Finanční zdroje ESF představují téměř 10 % z celkového rozpočtu Evropské unie. *V období 2007 - 2013 mělo z opatření financovaných z ESF každoročně užitek téměř 10 milionů lidí ve výši přibližně 76 miliard eur, k nimž přibylo kolem 36 miliard eur z vnitrostátních veřejných zdrojů*“ [21, s. 7]. Výše finančních prostředků pro ČR v období 2007 – 2013 činila 3,8 mld. EUR.

Odpovědným orgánem za řízení pomoci z ESF je MPSV, které je zároveň řídicím orgánem Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ). Globálním cílem tohoto programu, který se významně podílí na financování oblasti sociálních služeb, je zvýšit zaměstnanost a zaměstnanost lidí v ČR na úroveň 15 nejlepších zemí EU. Zdroje z ESF podléhají spolufinancování a tato míra činí u OP LZZ 85 % z ESF a 15 % ze státního rozpočtu ČR. Na oblast sociálních služeb je zaměřena prioritní osa 3 - Sociální integrace a rovné příležitosti, prostřednictvím které jsou podporovány individuální⁸ a grantové projekty. Celková výše zdrojů z OP LZZ pro období 2007-2013 byla 2,1 mld. EUR, z toho přes 13 mld. Kč bylo využito na projekty podporující sociální služby a sociální začleňování [28],[29].

Dalším programem využívaným z ESF v oblasti sociálních služeb je OP Praha – Adaptabilita (OPPA), který je platný pouze na území města Prahy.

Podíl strukturálních fondů EU na financování výdajů na sociální služby je zachycen v tabulce č. 8.

---

⁷ Římské smlouvy představují souhrnný název pro smlouvu zakládající Evropské hospodářské společenství (EHS) a smlouvu zakládající Evropské společenství pro atomovou energii. Byly podepsány v Římě 25. 3.1957.

⁸ „Individuální projekty- projekty financované v případě sociálních služeb z ESF prostřednictvím OP LZZ. Jedná se o projekty regionálního či národního charakteru, které jsou založeny na přímém přidělení prostředků na realizaci nebo k doplnění národních politik a programů“[29].

Tab. 8: Podíl strukturálních fondů na financování sociálních služeb v ČR (v mil. Kč.)

Zdroj \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Strukturální fondy celkem	166,68	86,17	637,11	1 020,35	726,27
Celkem výdaje na sociální služby	21 314,75	23 330,34	25 261,69	30 798,69	31 231,04
Podíl strukturálních fondů EU na celkových výdajích (v %)	0,78	0,37	2,52	3,31	2,33

Zdroj: vlastní zpracování interních informací MPSV

1.2.7 Ostatní

Granty, nadační příspěvky a dary od fyzických a právnických osob představují alternativní způsob financování sociálních služeb. Mají pozitivní účinek na životnost a proveditelnost vykonávaných činností v období neustálého tlaku na snižování volných veřejných finančních prostředků plynoucích do oblasti sociálních služeb.

Alternativní finanční zdroje:

- **granty a nadační příspěvky** umožňují realizovat aktivity zpravidla nad rámec základních činností uvedených v zákoně č. 108/2006 Sb., jejich poskytnutí je účelově zaměřeno na základě stanovených podmínek,
- **dary** poskytované fyzickými a právnickými osobami umožňují poskytovatelům sociálních služeb řešit problémy s nedostatečným množstvím materiálních a finančních zdrojů; pro podporu tohoto typu financování stát poskytuje daňové zvýhodnění dárcům při úhradě daně z příjmu⁹,
- **Finanční mechanismus EHP a Norska¹⁰** představuje jeden z možných finančních zdrojů sociální oblasti. Prostředky jsou poskytovány na základě účelových projektů, které jsou definovány v rámci stanovených prioritních oblastí.¹¹

Mezi další zdroje podporující činnosti v oblasti sociálních služeb patří např. veřejné sbírky, mimořádné, doplňkové a podnikatelské aktivity poskytovatele, dobrovolnictví, sponzoring.

⁹Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>

¹⁰ Státy Evropského hospodářského prostoru a Norské království zřídily finanční mechanismy ke snižování sociálních a hospodářských rozdílů v Evropském hospodářském prostoru.

¹¹ *Programme areas 2009 -2014: EEA GRANTS NORWAY GRANTS* [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: file:///C:/Users/Samsung/Downloads/EHP-Norske-fondy_2014-02_EHP-a-Norske-fondy-2009-2014-informacni-brozura-2014.p

1.3 Sociální služby v EU

Sociální služby lze jen velmi obtížně definovat v rámci celé EU, neboť představují značné množství služeb v rámci různých organizačních modelů. Sociální služby zahrnují všechny služby, které jsou důležité pro společnost jako celek a kde dochází k osobní interakci mezi poskytovateli a uživateli. Většina těchto služeb je v zemích EU zcela, či částečně financována z veřejných rozpočtů. Veřejný rozpočet je v každé zemi nástrojem financování cíleně naprogramovaných potřeb spojených se zabezpečováním různých veřejných statků a služeb.

Pojetí sociálních služeb v ČR a v EU se značně liší. V EU je koncept sociálních služeb chápán v širším pojetí než v ČR a zahrnuje kromě vlastních sociálních služeb také zdravotnictví, sociální ochranu jednotlivců, rodin a skupin, bydlení a zaměstnanost [9].

V následujícím textu budou přiblíženy dva modely systému sociálních služeb, které se svým charakterem podstatně odlišují od ČR. Německý systém sociálních služeb vychází z myšlenky, že sociální potřeby lidí mají být uspokojovány na základě vlastního výkonu a produktivity. Systém uplatňovaný ve Velké Británii zdůrazňuje osobní odpovědnost každého jednotlivce za uspokojování svých sociálních potřeb.

1.3.1 Model sociálních služeb v Německu

Model sociálních služeb v Německu vychází z principu subsidiarity, což je do značné míry produktem historického a společenského vývoje. V rámci tohoto principu byla péče v oblasti sociálních služeb zásadní odpovědností rodiny a pomoc státu přicházela až v okamžiku, kdy pomoc rodiny dlouhodobě selhávala.

Na tomto základě stojí státem garantovaný systém sociální pomoci, který vychází z klasického sociálního pojištění. V roce 1995 byl legislativně zaveden povinný pojistný systém (Pflegeversicherungssystem), a to z důvodu finanční podpory rodinným příslušníkům při domácí péči o osoby blízké. Představuje nadstavbu nad systémem zdravotního pojištění a vztahuje se na všechny obyvatele. Současná sazba příspěvku na pojištění dlouhodobé péče je 2,05 % mzdy nebo platu, přičemž tato výše je rozdělena mezi zaměstnavatele a zaměstnance. Vybrané finanční prostředky spravují zdravotní pojišťovny a zároveň je rozdělují ve formě dávek těm, kdo je momentálně potřebují. Dávka je přiznávána na základě účasti na pojištění, posouzení zdravotního stavu lékařem a posouzení sociální potřeby sociálním pracovníkem [18].

Péče je zajišťována profesionální, či neprofesionální formou, přičemž si potřebný danou formu sám zvolí. Neprofesionální péče je zpravidla poskytována příbuznými. Dávka ze systému pojištění je vyplácena konkrétní osobě, která se o potřebného stará. Profesionální péče je nejčastěji poskytována nestátními subjekty, kterým jsou hrazeny náklady přímo ze systému pojištění. Vyhláškou jsou upraveny podmínky, za nichž může být péče poskytována, jakož i jejich minimální rozsah [3],[7]. Poskytovateli sociálních služeb jsou spolkové země, města, kraje obce a nestátní subjekty. Nestátní neziskové organizace mají v Německu významné postavení ve společnosti. Jejich podpora vyplývá i z legislativní úpravy, neboť obce, ani ziskové subjekty nesmějí poskytovat služby tam, kde je dostatečně zabezpečují neziskové organizace. Poskytování sociálních služeb je založeno na smluvním principu, kdy zpravidla obec uzavírá na potřebné služby smlouvu s neziskovou organizací.

System financování sociálních služeb v Německu se liší dle právní formy poskytovatele. Veřejným poskytovatelům plyne finanční podpora, kromě již zmíněné úhrady od klienta ze systému pojištění na péči, v případě státu nebo země ze státního nebo zemského rozpočtu, obce financují poskytované služby ze svého rozpočtu, kraje financují své služby z měst a obcí, jež do nich patří. Nestátní neziskové organizace poskytující sociální služby jsou financovány z příspěvků státu, zemí, obcí a neregionálních poskytovatelů, z příjmů od klientů a z členských příspěvků. Církevní organizace financují sociální služby z církevních daní. Mezi další zdroje patří dary, sbírky, loterie, majetkové výnosy, úroky a příjmy z pronájmu. Nestátní ziskové organizace své služby vykonávají na tržním principu [3],[7],[18].

1.3.2 Model sociálních služeb ve Velké Británii

V systému sociálních služeb ve Velké Británii hraje významnou roli trh a rodina, přičemž odpovědnost státu je minimální. V osmdesátých letech minulého století došlo k reformě systému sociálních služeb, ve které byl kladen důraz na změnu financování a na privatizaci sociální oblasti. Do této doby byly sociální služby poskytovány v univerzálním, centrálně řízeném systému, který byl plně financován ze státního rozpočtu. Vykazoval však prvky neefektivnosti, neboť služby nebyly poskytovány v potřebné kvalitě ani rozsahu.

V rámci liberální reformy byl do systému sociálních služeb zaveden systém quasi-markets¹², který spočívá dle Matouška [7, s. 55]: „v zavedení tržních mechanismů

---

¹² Termín quasi-market představuje popis smluvního zabezpečení, které nejsou plně tržní. Odlišuje se od tradičního trhu jak na straně nabídky, kde mohou být určitá omezení konkurence, tak na straně poptávky, kde jsou služby z části dotovány, nebo jsou poskytovány zdarma, ale volba kupujícího je vykonávána veřejným subjektem nebo kupujícím [42].

do systému poskytování sociálních služeb s cílem zvýšit kvalitu poskytovaných služeb prostřednictvím zavedení určité podoby konkurenčního prostředí do oblasti sociálních služeb. Proto v zemích, kde se teorie quasi-markets začala uplatňovat (nejen Velká Británie, ale i Německo a Francie) jsou spolu s ní zaváděny rovněž určité druhy příspěvků na sociální služby přímo těm, kdo je potřebují a kdo si je volí.“ Zároveň byl do systému zaveden i institut tzv. „care managera“, kdy sociální pracovníci zprostředkovávají sociální služby potřebným osobám. V rámci této reformy došlo k oddělení role státu a poskytovatelů sociálních služeb. Stát sociální služby od poskytovatelů „nakupuje“, čímž nestátní organizace získaly na důležitosti, zatímco role státu byla významně oslabena. Redukovaná úloha státu spočívá v kontrole provozovatelů sociálních služeb a v poskytování finančních prostředků. Odpovědnost za zajištění potřebných služeb ve svém regionu mají místní samosprávy. V souvislosti s omezením role státu se objevují problémy nedostatečného zabezpečení „nelukrativních“ sociálních služeb, přičemž je diskutována změna systému financování sociálních služeb [7].

Sociální služby v EU i ČR čelí stále se měnícímu vnějšímu prostředí. Stávají se klíčovým prvkem evropského sociálního modelu a jsou důležitým automatickým stabilizátorem v době hospodářské recese. Vnitrostátní orgány členských zemí stále více diverzifikují způsoby organizování, poskytování a financování sociálních služeb (např. zvýšená decentralizace, outsourcing, ziskoví, neziskoví poskytovatelé). V důsledku toho roste podíl služeb spadajících do působnosti pravidel Společenství v oblasti hospodářské soutěže a vnitřního trhu [42].

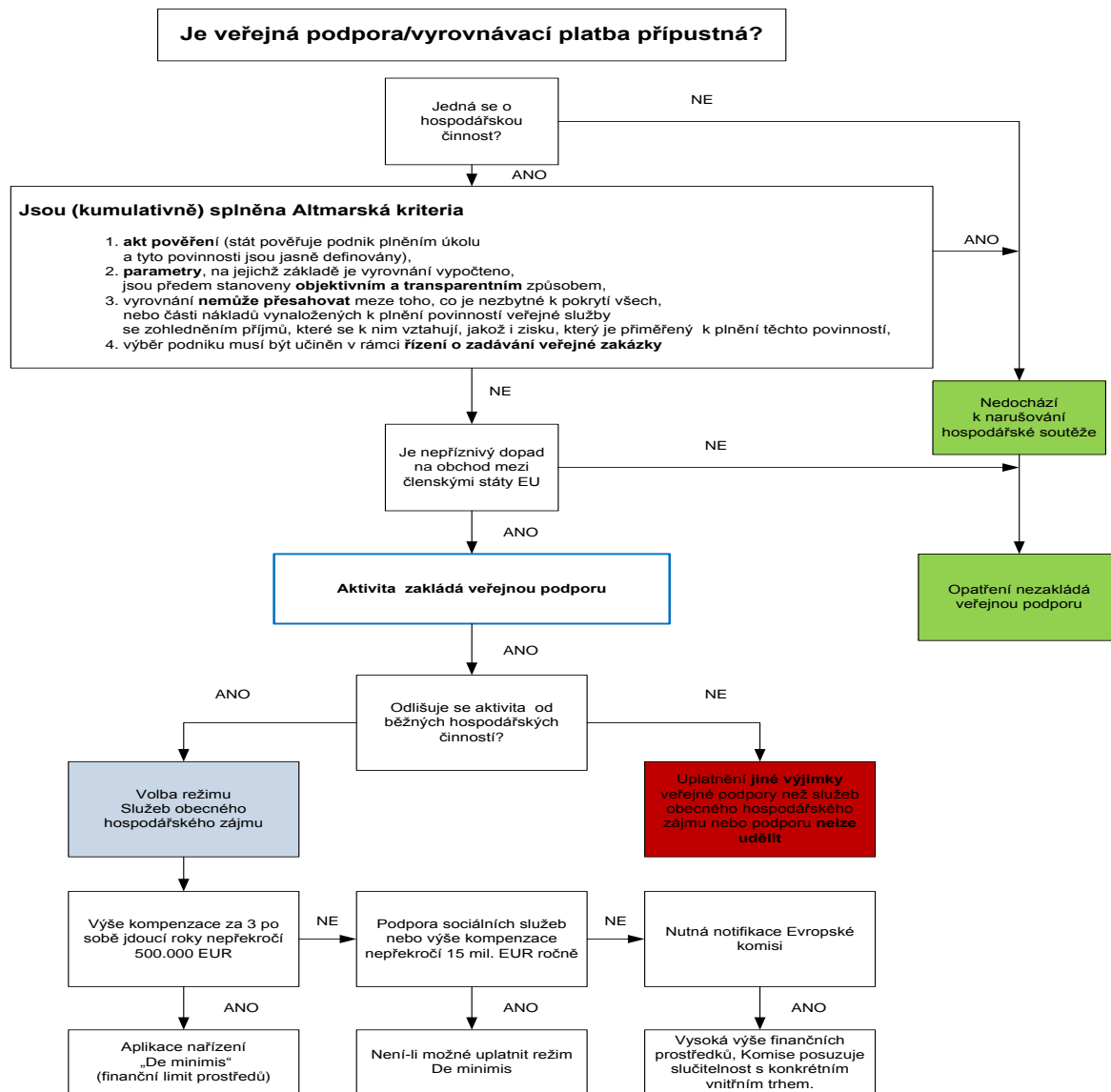
1.3.3 Pravidla EU k financování sociálních služeb z veřejné podpory

Evropské právo veřejné podpory představuje jeden z významných mantinelů financování sociálních služeb. Zakázána je ta veřejná podpora, která ohrožuje volnou hospodářskou soutěž, a proto je její udílení v EU striktně regulováno. V případě poskytnutí neslučitelné veřejné podpory s vnitřním trhem se příjemce i poskytovatel vystavují riziku navrácení podpory a to včetně úroků. Striktně je definováno, že k této vratce musí dojít i v tom případě, kdyby to vedlo k likvidaci příjemce podpory [23],[42].

EU nabízí stanovenými pravidly (obrázek č. 6) zjednodušení a vyjasnění podmínek v režimu veřejných zakázek v oblasti sociálních služeb. Nabízí příležitost k přezkoumání vnitrostátních právních předpisů a doporučují využít inovativních možností v oblasti veřejné podpory. Cílem stanovených pravidel v oblasti veřejné podpory je využít pravidla

pro zabezpečení vysoce kvalitních a nákladově efektivních sociálních služeb, které by uspokojovaly potřeby svých občanů (mj. doporučují zákaz nejnižší ceny) [22].

Podmínky, za kterých je možné financovat sociální služby z veřejných zdrojů v souladu s pravidly¹³EU, jsou zachyceny na obrázku č. 6.

Obr. 6: Rozhodování o přípustnosti financování sociálních služeb z veřejných zdrojů

Zdroj: upraveno dle [22],[43]

Pro zjištění dopadů současného systému financování sociálních služeb do praxe poskytovatele bude provedena podrobná analýza Centra J. J. Pestalozziho o.p.s. Chrudim. Pozornost bude věnována analýze příjmů, kde budou definovány finanční zdroje podílející se na úhradě nákladů, jejich trendy a problematické oblasti.

¹³ Podpora, která je poskytnutá v jakékoli formě z veřejných zdrojů (vnitrostátních či zdrojů EU) nesmí narušit hospodářskou soutěž tím, že by zvýhodňovala určité subjekty nebo odvětví, nebo by narušila obchod mezi členskými státy EU.

2 CENTRUM J. J. PESTALOZZIHO

Centrum J. J. Pestalozziho (CJJP) je nestátní nezisková organizace¹⁴, která poskytuje poradenské, vzdělávací a sociální služby dle § 78 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách ohroženým a znevýhodněným skupinám obyvatel v ČR. Je zaměřena především na Pardubický kraj a kraj Vysočina [46]. Společnost je vítězem Ceny kvality sociálních služeb za rok 2008.

2.1 Charakteristika společnosti

2.1.1 Základní údaje o společnosti

Název organizace:	Centrum J. J. Pestalozziho o.p.s.
Sídlo společnosti:	Štěpánkova 108, 537 01 Chrudim
Identifikační číslo:	25918974
Právní forma:	Obecně prospěšná společnost
Druh obecně prospěšných služeb:	Sociální poradenství Služby sociální péče Služby sociální prevence

Zápis v rejstříku obecně prospěšných společností: Krajský soud v Hradci Králové v oddíle 0, vložka 50

Datum zápisu: 30. března 1999

Statutárním orgánem je ředitel společnosti PaedDr. Pavel Tvrdík. Dalšími orgány společnosti je správní a dozorčí rada.

Logo společnosti: Poslání organizace se promítá do grafické podoby loga. Hlavním motivem je holčička znázorňující prvotní cíl organizace - pomoc ohroženým dětem.

¹⁴ Příloha D obsahuje charakteristiku neziskových organizací a obecně prospěšných společností

2.1.2 Předmět činnosti

Hlavní činnost – sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách:

- **oblast působení:** Pardubický kraj a kraj Vysočina,
- **předmět činnosti:** poskytování sociálních služeb Dům na půl cesty Hrochův Týnec a v Havlíčkův Brod, Krizové centrum v Chrudim a Svitavy, Poradenské centrum pro děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou Chrudim, Odborné sociální poradenství „Ambulantní péče“ Chrudim a Svitavy, Azylový dům Chrudim,
- **klienti společnosti:** děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou (10 – 20 let), mládež po ukončení ústavní výchovy (19 – 26 let), osoby v akutní krizové situaci (muži, ženy, děti bez rozdílu věku), riziková mládež ohrožená sociálně - negativními jevy.

Doplňková činnost

Společnost při své činnosti téměř neprovádí doplňkovou činnost. CJJP disponuje zaregistrovanou Veřejnou sbírkou u Pardubického kraje. Od roku 2011 uskutečňuje pronájem nebytových prostor a také má velmi nízký příjem z reklam.

Poskytované druhy sociálních služeb

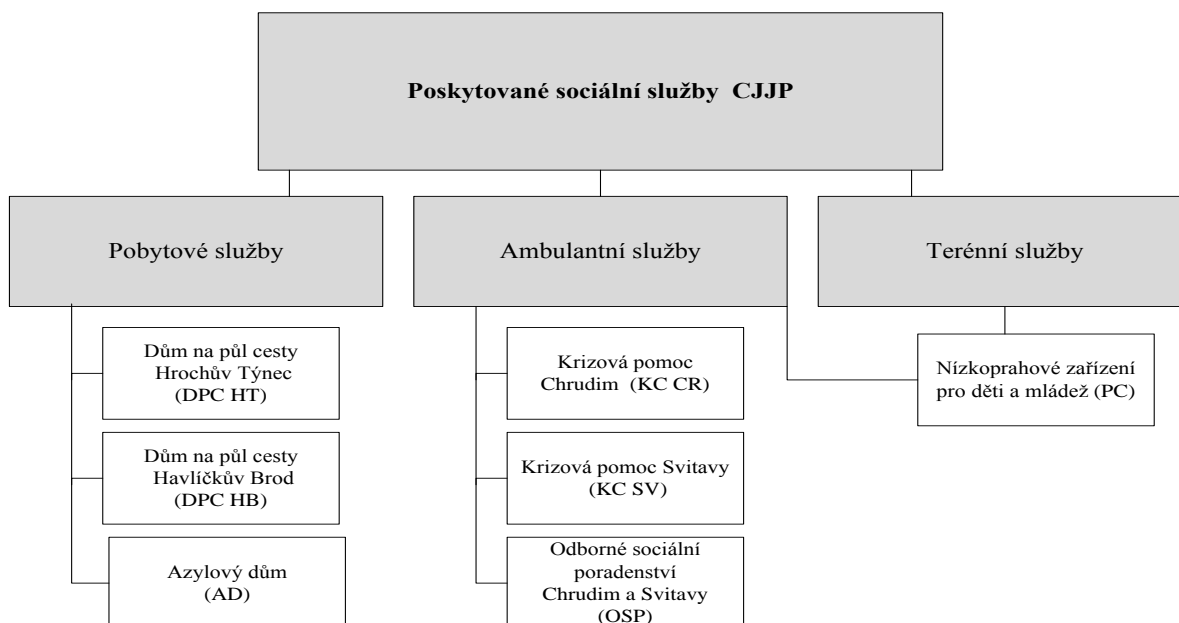
Společnost CJJP sociální činnost vykonává na základě Rozhodnutí, které vydal Krajský úřad Pardubického kraje. Primárně se zaměřuje na oblast prevence.

Formy (pobytové, ambulantní, terénní) a **druhy** sociálních služeb na obrázku č. 7 odpovídají požadavkům zákona, ale komplikují praktické vykonávání činnosti. Jednotlivé druhy sociálních služeb jsou seskupeny do středisek, ve kterých lze zajistit účinnou a systematickou pomoc klientům, ale přináší nemalé administrativní, provozní a finanční nároky na instituci.¹⁵ Poskytování dvou druhů sociálních služeb v rámci střediska je naznačeno barevně v organizační struktuře CJJP (příloha E).

Poskytované sociální služby CJJP dle druhu a formy jsou zachyceny na následujícím obrázku.

---

¹⁵ MPSV v rámci „Nového balíčku sociálních služeb“ navrhuje úpravu typologie služeb z 32 druhů na 6 s platností od roku 2016.

Obr. 7: Sociální služby CJJP v členění dle druhů a formy poskytování k 31. 12. 2013

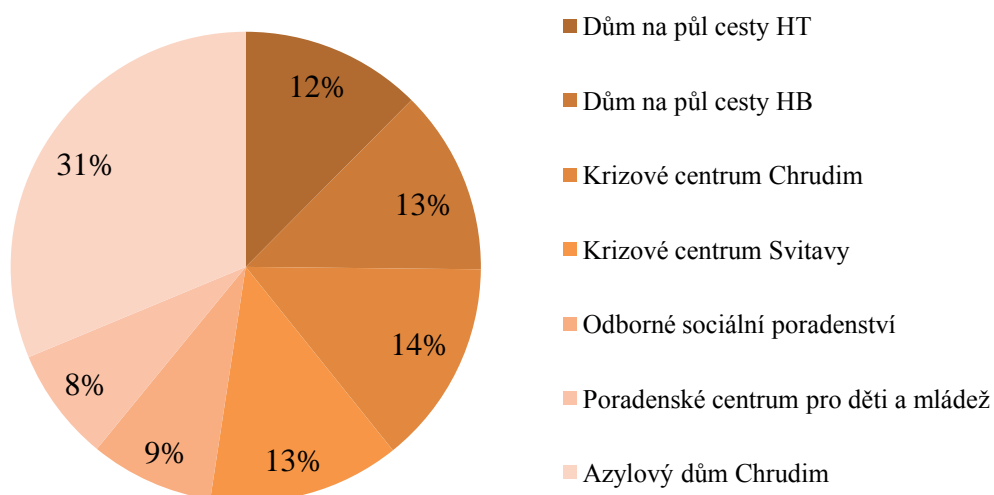
Zdroj: vlastní zpracování

Níže jsou uvedeny poskytované sociální služby CJJP:

- **Dům na půl cesty Hrochův Týnec a Havlíčkův Brod (DPC)** je pobytová služba, která poskytuje pomoc mladým lidem ve věku od 16 do 26 let (včetně rodičů s dětmi) vyrůstajících bez podpory a péče své rodiny. Tato služba vznikla v roce 1995 a byla první svého druhu v ČR. Služba je poskytována ve dvou domech rodinného typu s dvoulůžkovými pokoji v Hrochově Týnci a od roku 2004 ve dvou nově zařízených bytech v centru města Havlíčkův Brod,
- **Krizové centrum Chrudim a Svitavy (KC)** pracuje s oběťmi i svědky domácího násilí a dále se zaměřuje na uživatele, kteří se ocitli v krizové situaci (smrt v rodině, rozvod, psychické týrání apod.), jež je ohrožuje na životě, snižuje jeho kvalitu a vyžaduje bezodkladné řešení. Sociální služby jsou realizovány v pronajatých prostorách, v Chrudimi od roku 2001 a ve Svitavách od roku 2010,
- **Odborné sociální poradenství „Ambulantní péče“ (OSP)** nabízí komplexní pomoc založenou na víceúrovňovém systému pomoci, a to pro osoby všech věkových kategorií. Zaměřuje se především na dluhy a exekuce, nezaměstnanost, výchovné a vztahové problémy, problémy s bydlením či bezdomovectvím, na domácí násilí, trestnou činnost a sociální vyloučení. Služba je realizována v pronajatých prostorách. Od roku 2007 je poskytována v Chrudimi a od roku 2012 ve Svitavách,

- **Poradenské centrum pro děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou (PC)** pomáhá připravovat děti z dětských domovů a výchovných ústavů na život po odchodu ze zařízení. Služba vznikla v roce 2005 a je realizována především v pronajatých prostorách v Chrudimi, při návštěvách klientů v zařízeních a při víkendových pobytech na přenesených¹⁶ pracovištích v ČR,
- **Azylový dům Chrudim (AD)** je pobytová služba pro klienty, která vznikla od 1. 2. 2013 transformací ze Sociální rehabilitace. Poskytuje podporu lidem bez rodinného zázemí, v tíživé rodinné, či partnerské situaci takovým způsobem, aby došlo ke zvýšení soběstačnosti a dokázali tak lépe uspět v samostatném životě. Služba je určena osobám od 18 – 26 let věku, které opouštějí dětský domov, výchovný ústav, domy na půl cesty, nebo jsou bez rodinného zázemí. Službu mohou využít neúplné rodiny s dětmi i oběti domácího násilí bez omezení věku. Služba je poskytována v prostorách nového objektu města CR, kde jsou uživatelé ubytováni v 15 samostatných bytových jednotkách 2+1.

Rozsah aktivit (dle poskytovaných příjmů) v roce 2013 zachycuje následující obrázek č. 8.

Obr. 8: Sociální služby CJJP v roce 2013

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

¹⁶ Sociálně terapeutická činnost je vykonávána mimo prostředí ústavní výchovy a odborných pracoven CJJP. Uskutečňuje se jednou měsíčně na víkendových sociálně terapeutických pobytech v komerčních ubytovacích zařízeních zpravidla v Pardubickém kraji.

2.1.3 Historie a vývoj společnosti

Vznik společnosti je spojen s rokem **1992**, kdy vznikla Nadace Návrat se sídlem v Hrochově Týnci. Název vyjadřoval hlavní cíl organizace, pomoci dětem při přechodu z dětských domovů a výchovných ústavů do reality běžného života.

V roce **1994** rozhodnutím správní rady došlo ke změně v názvu nadace. Organizace od tohoto roku nese jméno významného švýcarského pedagoga J. J. Pestalozziho.

Důležitým obdobím společnosti je červen roku **1996**, kdy v Hrochově Týnci vznikla nová sociální služba Dům na půl cesty.

V roce **1999** byla nadace transformována na obecně prospěšnou společnost dle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Sídlem společnosti se stává Chrudim, statutárním orgánem je předseda správní rady. Její následný vývoj (dle příjmů) je zachycen na obrázku č. 9 a v příloze F.

V roce **2000** a **2001** společnost vyhrála veřejnou soutěž vyhlášenou Kontem Bariéry Charty 77 na výstavbu dvou nových domů na půl cesty v Hrochově Týnci. Jednalo se o významný impulz, který odstartoval intenzivní rozvoj společnosti.

Organizace v těchto letech také pružně reagovala na problematiku dětí v regionu a otevřela Dětské krizové centrum v Chrudimi, které se v roce **2002** transformovalo na Krizové centrum.

Od roku **2004** nově poskytuje své služby projekt „Jupiter – pomoc pro oběti domácího násilí“. Ve stejném roce společnost pronikla se službou Dům na půl cesty do kraje Vysočina.

Poradenské centrum pro děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou bylo otevřeno v roce 2005. V následujících letech **2006** a **2007** Krizové centrum rozšířilo své služby o nové projekty „Ambulantní péče“ a „Komplexní péče o oběti domácího násilí“.

V důsledku hospodářské krize byla organizace nucena v lednu **2009** ukončit provoz Domu na půl cesty v Havlíčkově Brodě. Od 1. 6. 2009 se podařilo provoz služby znovu obnovit.

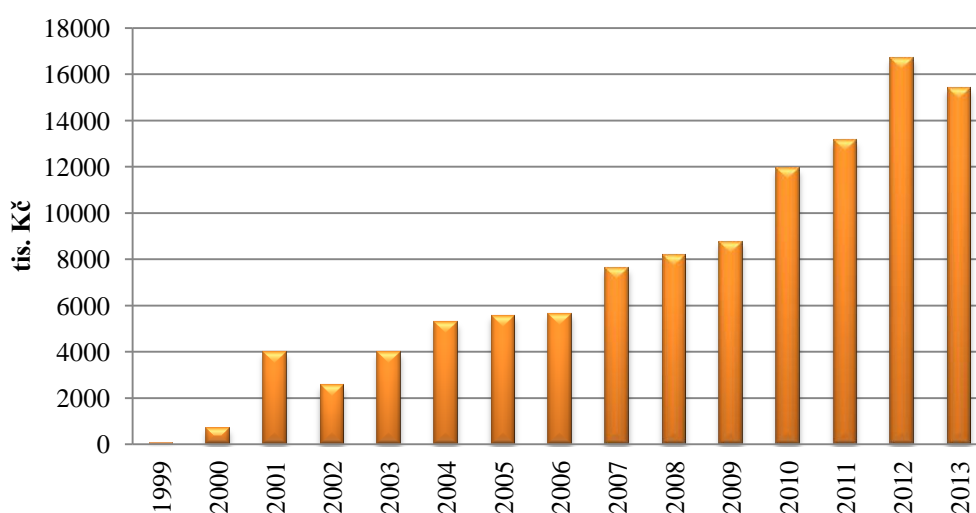
V roce **2010** došlo k otevření nového Krizového centra ve Svitavách.

Rok **2011** přinesl novou právní úpravu zákona o obecně prospěšných společnostech. Došlo ke změně pozice správní a dozorčí rady. Nově je statutárním zástupcem organizace ředitel společnosti.

V roce **2012** společnost reaguje na poptávku ve městě Chrudim a otevírá službu Sociální rehabilitace. V absolutní hodnotě dosahuje příjem společnosti svého maxima, tj. 16 687 tis. Kč.

Rok **2013** přinesl instituci vážné finanční problémy, které postihly téměř všechny realizované sociální služby, přestože byla transformována Sociální rehabilitace na Azylový dům Chrudim, který se stal dominantní sociální službou poskytovatele

V roce **2014** vstoupil v platnost nový zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který zrušil zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Rozhodnutím správní rady a statutárního orgánu CJJP, které bylo učiněno v souladu s přechodným ustanovením (§3050 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) společnost i nadále funguje pod stávajícím zákonem o o.p.s. a nezměnila svoji právní formu.¹⁷

Obr. 9: Vývoj příjmů společnosti v letech 1999 – 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

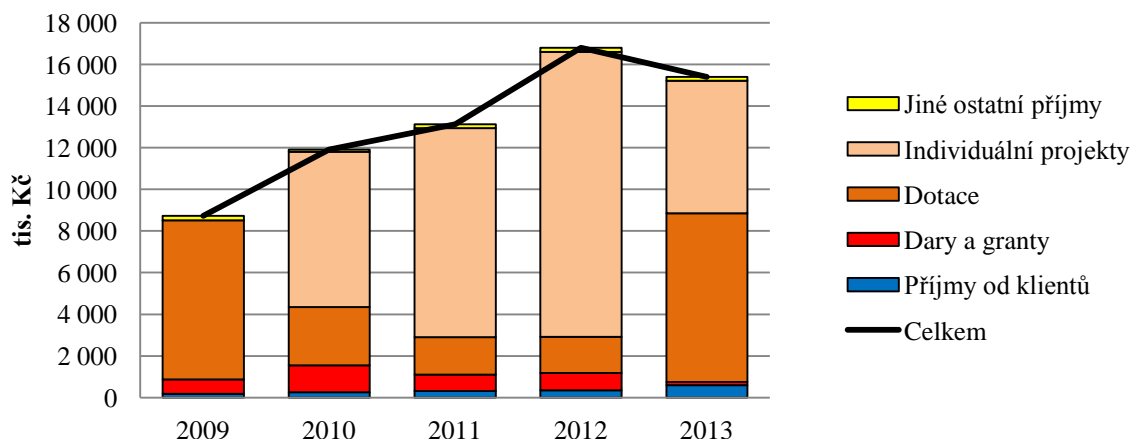
Centrum J. J. Pestalozziho je společnost, která pružně reaguje na potřeby regionálního trhu a k jeho uspokojování rozšiřuje nabídku poskytovaných sociálních služeb. Tento trend umožňují finanční zdroje, které však v roce 2013 klesly oproti předcházejícímu roku o 7,74 %.

2.2 Příjem instituce

Finanční prostředky CJJP získává z dotací ze státního rozpočtu, z individuálních projektů, z darů od fyzických a právnických osob, z nadačních příspěvků a grantů,

¹⁷ Stávající o.p.s. mohou dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník změnit svoji právní formu na ústav, nadaci nebo nadační fond.

z vlastních zdrojů a z doplňkové (ekonomické činnosti). Vývoj vícezdrojového financování sociálních služeb CJJP je zachycen na obrázku č. 10.

Obr. 10: Vývoj a struktura finančních zdrojů v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Z obrázku je patrné, že instituce je dlouhodobě financována převážně z dotací ze státního rozpočtu¹⁸ a od roku 2010 také z individuálních projektů (IP)¹⁹ na sociální služby. Struktura příjmů ukazuje na významnou závislost CJJP na národních zdrojích a zdrojích EU. V roce 2013 tvoří 94 % všech získaných příjmů. Příjmy z dotací MPSV, krajů a obcí se na financování sociálních služeb CJJP podílejí 53 % a Individuální projekty 41 %. Ostatní příjmy tvoří 6 % celkových finančních zdrojů, přičemž z toho příjmy od klientů jsou ve výši 4 %. Tato struktura příjmů CJJP nekopíruje trendy financování sociálních služeb v ČR (obrázek č. 3).

Nyní bude bližší pozornost věnována jednotlivým zdrojům financování CJJP, jejich charakteristikám a časovým trendům.

2.2.1 Dotace ze státního rozpočtu

Dotace (z kapitoly MPSV) jsou poskytovány na financování výdajů, které souvisí s realizací sociálních služeb **v základní formě**²⁰ a jsou poskytovány prostřednictvím rozpočtu kraje. Na jejich poskytnutí, jak již bylo zmíněno, **není právní nárok**. Tato situace vrhá společnost do nepřetržité finanční nejistoty.

¹⁸ Dotace jsou pro zjednodušení chápány jako zdroje MPSV, krajů a obcí. Jejich struktura je v příloze G.

¹⁹ Individuální projekt je způsob financování sociálních služeb prostřednictvím veřejných zakázek z programu OP LZZ. Jsou hrazeny z 85 % z ESF a 15 % ze státního rozpočtu.

²⁰ Metodika MPSV ČR definuje základní formu činností dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách v části třetí, hlavě I, díle 2 až 4.

Vývoj dotací z MPSV na sociální služby CJJP je zachycen v tabulce č. 9, ve které nebude z důvodu zjednodušení přihlíženo ke skutečnosti, že jednotlivé finanční zdroje jsou určeny na přesně definovaný druh sociální služby

Tab. 9: Podíl dotací MPSV na celkových příjmech CJJP (v tis. Kč)

Příjem \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
MPSV	4 949,28	1 003,00	800,00	720,00	5 400,00
Celkové příjmy	8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 806,36	15 395,82
Podíl na celkových příjmech (v %)	57	8	6	4	35

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Tab. 9 zachycuje dlouhodobý pokles podílu MPSV na celkových příjmech společnosti. K významnému propadu v poskytnutých dotacích došlo v letech **2010 – 2012**. Pokles byl způsoben opatřeními²¹ MPSV specifikujícími podmínky podpory při souběhu financování z dotací a IP. V roce **2013** dochází k návratu k hodnotám roku 2009. Tato skutečnost však nevyovídá o reálné výši finanční podpory. Od roku 2009 došlo v rámci instituce k vývoji v počtu a rozsahu poskytovaných sociálních služeb a změně financování (IP - 2013) u dvou druhů realizovaných sociálních služeb (DPC HT a AD). Tato skutečnost je zachycena v tabulce č. 10.

Tab. 10: Finanční zdroje z MPSV na jednotlivé druhy sociálních služeb CJJP (v tis. Kč)

Finanční zdroj	Sociální služba	2009	2010	2011	2012	2013
MPSV	Dům na půl cesty Hrochův Týnec	1 186,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Dům na půl cesty Havlíčkův Brod	705,00	0,00	0,00	0,00	944,00
	Krizová pomoc Chrudim	1 500,00	0,00	0,00	0,00	1 500,00
	Krizová pomoc Svitavy	0,00	0,00	0,00	0,00	1 320,00
	Odborné sociální poradenství	613,00	1 003,00	800,00	720,00	802,00
	Poradenské centrum pro děti a mládež	945,28	0,00	0,00	0,00	834,00
	Sociální rehabilitace	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Azylový dům	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Z uvedené tabulky vyplývá zvýšená potřeba finančních zdrojů (oproti roku 2009) na pokrytí nákladů Krizové pomoci ve Svitavách a v příjmech u Odborného sociálního poradenství se neprojevil fakt, že služba je realizována na dvou místech (Chrudim, Svitavy).

²¹ Metodika MPSV ČR, pro poskytování dotací ze státního rozpočtu v oblasti podpory poskytování sociálních služeb v části III., k dotačnímu řízení jasně vymezuje nepodpoření těch druhů sociálních služeb, jejichž financování je zajištěno v rámci Individuálních projektů [44].

V roce 2013 společnost v dotačním řízení žádala na zajištění základních aktivit pěti druhů poskytovaných sociálních služeb 8 238,93 tis. Kč. Skutečná výše obdržených finančních prostředků je jen 5 400, 00 tis. Kč, což je 65,54 % z potřebné výše, přičemž, dle mého názoru, požadovaná výše rozpočtů jednotlivých druhů služeb nebyla zatížena nadhodnocením, neboť instituce při její tvorbě vycházela z vykonávaných aktivit, ze skutečností minulých období s přihlédnutím k inflaci a vývoji DPH²². Tento propad ve výši 2 838,93 tis. Kč způsobil vážné finanční problémy, které vedly k propouštění zaměstnanců a omezování aktivit v rámci poskytovaných sociálních služeb.

Ke zvyšování nejistoty poskytovatelů sociálních služeb přispívá i skutečnost, že do oblasti sociálních služeb plynou prostředky z MPSV, které nepokrývají reálnou potřebu finančních zdrojů. Na základě neudržitelnosti tohoto stavu dochází k následnému navyšování objemu finančních prostředků.

V rámci dotačního řízení v roce 2013 proběhla čtyři kola rozdělování finančních zdrojů (31.1.; 28.6.; 1.8.; 29. 11.), kdy v prvním kole byly určeny prostředky na podporu sociálních služeb o 360 mil. Kč nižší než v roce 2012. Horecký²³ upozorňuje: „*že bez dalších financí by muselo asi 250 zařízení ukončit činnost, o práci by mohlo přijít až 2400 lidí, dojde ke snižování kapacit lůžek, počtů poskytovaných hodin terénní péče a intervencí*“ [25]. Dle mého názoru uvedená situace **znemožňuje efektivně alokovat poskytnuté finanční zdroje** a zvyšuje **riziko předluženosti** poskytovatelů sociálních služeb.

2.2.2 Dotace a granty z rozpočtů krajů a obcí

Příjmy z dotací a grantů krajů a obcí představují důležitý zdroj financování sociálních služeb CJJP. Jejich podíl na celkových příjmech je zachycen v tabulce č. 11.

Tab. 11: Podíl zdrojů z dotací a grantů na celkových příjmech CJJP (v tis. Kč)

Finanční zdroj ČR \ Rok		2009	2010	2011	2012	2013
Kraj	Pardubický kraj	1 600,00	775,00	495,00	530,00	808,00
	Kraj Vysočina	587,00	532,46	0,00	0,00	450,00
Obce	Město Chrudim	500,00	500,00	500,00	475,00	1 294,00
	Město Svitavy	0,00	0,00	0,00	0,00	156,00
Celkem kraje a obce		2 687,00	1 807,47	995,00	1 005,00	2 708,00
Celkem výdaje na sociální služby		8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 806,36	15 395,82
Podíl na celkových příjmech (v %)		31	15	8	6	18

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

²² Tvrzení podporuje analýza v závěru DP.

²³ Prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

V roce 2009 tvoří tyto zdroje 31 % všech prostředků organizace. Tento trend však postupně klesal. V roce 2013 dosahuje podíl těchto zdrojů úrovně 18 %, což odpovídá celostátnímu průměru v ČR (tabulka č. 5).

Významný podíl příjmů CJJP tvoří finanční zdroje z **Pardubického kraje**, neboť šest ze sedmi realizovaných sociálních služeb patří do jeho regionální působnosti. Poskytování grantů na oblast sociálních věcí zachycuje tabulka č. 12.

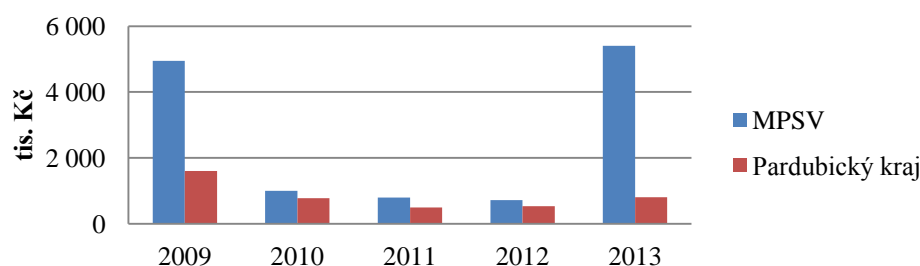
Tab. 12: Podíl grantů Pardubického kraje na celkových dotacích instituce (v tis. Kč)

Příjem \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Pardubický kraj (granty)	1 600,00	775,00	495,00	530,00	808,00
Celkové příjmy	8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 806,36	15 395,82
Podíl na celkových příjmech (v %)	18	7	4	3	5

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Vývoj finanční podpory z grantů Pardubického kraje (PK) kopíruje trend financování z MPSV, tj. v případě financování projektů z Individuálních projektů není daný druh sociální služby podporován. Tato situace je zveřejněna v Zásadách poskytování grantů na podporu programů v oblasti sociálních věcí až za rok 2012 v bodě II [36].

V rámci financování sociálních služeb CJJP z Pardubického kraje však v roce 2013 nedochází k návratu k hodnotám roku 2009, tak jak lze vypočítat u MPSV, ale je patrný znepokojující vývoj grantů vzhledem k celkovým příjmům společnosti (obrázek č. 11, tabulka č. 12).

Obr. 11: Vývoj příjmů z MPSV a Pardubického kraje v letech 2009 – 2013

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Pro zjištění důvodu, který by mohl vést k poklesu podílu finančních zdrojů Pardubického kraje na celkových příjmech instituce, byl zmapován vývoj grantového řízení na sociální služby (tabulka č. 13). Výše podpory sociálních služeb v Pardubickém kraji je závislá na objemu finančních prostředků, které jsou tomuto kraji určeny z kapitoly 313 Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Tab. 13: Příjem z grantového řízení (v tis. Kč)

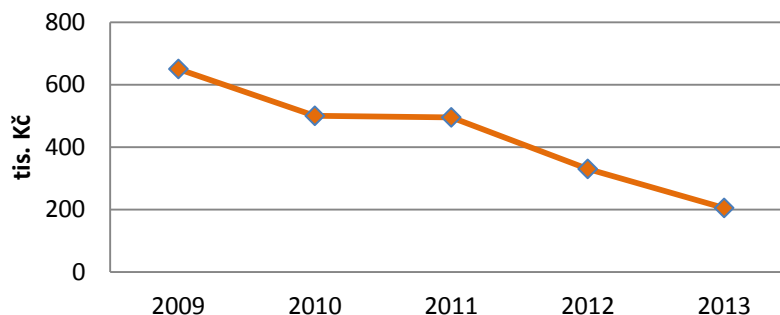
Příjem z grantového řízení PK	2009	2010	2011	2012	2013
Příjem CJJP z Pardubického kraje	1 600,00	775,00	495,00	530,00	808,00
Objem prostředků z grantového řízení Pardubického kraje program 1	33 444,00	24 645,00	20 196,00	20 955,00	22 422,00
Podíl příjmů CJJP na Grantovém řízení PK (v %)	5	3	2	3	4

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

V roce 2013 je v rozpočtu Pardubického kraje vyčleněno 106,57 tis. Kč²⁴ na sociální služby. Z těchto prostředků je 70,79 % určeno pro organizace, které jsou zřizovány Pardubickým krajem, 29,21 % směřuje na podporu programů v oblasti sociálních věcí. V roce 2013 jsou stanovena kritéria a koeficienty na jednotlivé sociální služby, které však vedou k významnému poklesu příjmu podporovaných sociálních služeb CJJP. Podíl schválených prostředků CJJP v rámci grantového řízení Pardubického kraje v programu 1 se v letech 2009 – 2013 pohybuje v rozmezí od 2,45% do 4,78 %.

CJJP žádalo v rámci grantového řízení Pardubického kraje na rok 2013 o 1 640 tis. Kč k zajištění provozu čtyř druhů sociálních služeb, které nebyly financovány z IP. Skutečná výše poskytnuté podpory je 808 tis. Kč., což je 49 % požadovaných finančních prostředků.

U sociální služby Krizová pomoc Chrudim došlo k poklesu příjmu z Pardubického kraje oproti roku 2009 o 47 %, přestože došlo ke zvýšení počtu klientů i o 53 %. Podpora byla také omezena oproti žádosti o 52 % u Poradenského centra a Krizové pomoci Svitavy. Nejproblematictější financování z Pardubického kraje je u sociální služby Odborné sociální poradenství, která po celou dobu sledovaného období nebyla financována prostřednictvím Individuálního projektu. U této služby došlo k poklesu příjmů v roce 2013 oproti roku 2009 téměř o 70 %. Vývoj financování této služby z Pardubického kraje zachycuje obrázek č. 12.

Obr. 12: Vývoj finančního zdroje z Pardubického kraje na OSP

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

²⁴ Akční plán rozvoje sociálních služeb PK na rok 2013

Podrobná analýza finančního zdroje Pardubický kraj je uvedena v příloze H. Dopady, které toto snížení přineslo, budou blíže specifikovány v kapitole 3.

Kraj Vysočina se podílí na financování jednoho druhu poskytované sociální služby CJJP (DPC HB). Od září 2010 byla sociální služba financována z Individuálního projektu, což se projevilo na výši roční dotace a následném finančním nepodpoření až do roku 2012. Tento trend opět kopíruje vývoj dotací z MPSV. V březnu 2013 bylo toto financování ukončeno a sociální služba byla následně podpořena Krajem Vysočina. Vývoj financování je zachycen v následující tabulce č. 14.

Tab. 14: Podíl Kraje Vysočina na celkových příjmech z dotací CJJP (v tis. Kč)

Dotace \ Rok	2009	2010	2011	2 012	2013
Kraj Vysočina	587,00	532,46	0,00	0,00	450,00
Celkem	7 636,28	2 810,47	1 795,00	1 725,00	8 108,00
Podíl na celkových příjmech (v %)	8	19	0	0	6

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Město Chrudim je, dle rozsahu poskytnutých zdrojů, třetím největším subjektem financujícím sociální služby CJJP prostřednictvím dotací. V tabulce č. 15 je patrná stabilní podpora sociálních služeb CJJP, které jsou uvedeny v Komunitním plánování. Podpora činnosti probíhá prostřednictvím „Přímé dotace“.

Tab. 15: Podíl dotací Města Chrudim na dotacích CJJP v letech 2009 -2013 (v tis. Kč)

Dotace \ Rok	2009	2010	2011	2 012	2013
Město Chrudim	500,00	500,00	500,00	475,00	1 294,00
Celkem	7 636,28	2 810,47	1 795,00	1 725,00	8 108,00
Podíl na celkových příjmech (%)	7	18	28	28	16

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

V roce 2013 dochází ke zvýšení poskytnuté dotace. Přímá dotace na činnost sociálních služeb je ve výši 494 tis. Kč. Nově je poskytnuta účelová dotace na financování provozních výdajů Azylového domu Chrudim ve výši 800 tis. Kč. CJJP od února 2013 provozuje tento druh sociální služby v pronajatých prostorách nového objektu Města Chrudim.

Město Svitavy se začalo podílet na financování sociálních služeb Krizového centra Svitavy od roku 2013, kdy daná sociální služba přestala být od 1. 2. 2013 hrazena z Individuálního projektu. Jejich podíl na celkových příjmech činí 1 %.

2.2.3 Individuální projekty

Individuální projekty jsou realizovány z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) v rámci Evropského sociálního fondu (ESF). Zaměřují

se na zajištění vybraných sociálních služeb. Dodavatelé jsou vybíráni na základě zadávacího řízení v rámci veřejné soutěže v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Jsou hrazeny z 85 % z ESF a z 15 % ze státního rozpočtu ČR.

CJJP se účastnilo výběrových řízení, dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, na dodavatele vybraných sociálních služeb v Pardubickém kraji a kraji Vysočina. Rozsah získané podpory, realizované období a struktura dle jednotlivých druhů poskytovaných sociálních služeb je náplní přílohy CH.

Celková výše podpory z IP I. a IP II. určená na úhradu výdajů spojených s realizací požadovaných sociálních služeb ukazuje následující tabulka č. 16.

Tab. 16: Rozsah podpory Individuálními projekty v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Příjem \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Individuální projekty	0,00	7 453,15	10 040,26	13 694,05	6 362,82
Celkové příjmy	8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 806,36	15 395,82
Podíl na celkových příjmech (%)	0	63	76	81	41

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Příjem instituce z Individuálních projektů je v letech 2010 až 2012 rozhodující. V roce 2010 bylo plně (100 %) podporováno z IP 66 %, v roce 2011 83 %, v roce 2012 86 % poskytovaných sociálních služeb. Lze konstatovat, že při porovnání výše tohoto finančního zdroje s hodnotami v ČR, je CJJP velmi úspěšné v rámci veřejné soutěže. Nutno také konstatovat, že významnou roli v zajištění tohoto zdroje hraje Pardubický kraj, prostřednictvím kterého proběhla realizace projektu IP I. a IP II. Podporovaná oblast, vhodná pro cílovou skupinu DPC HB, byla v Kraji Vysočina realizována jen v rámci IP I.

Rozsah podpory umožnil rozvojové aktivity CJJP. V roce 2010 byl otevřen nový projekt Krizové centrum Svitavy. V roce 2012 následoval projekt Sociální rehabilitace Chrudim, který se o rok později transformoval na Azylový dům Chrudim. V roce 2013 dochází k zásadním změnám ve financování sociálních služeb CJJP. U 71 % projektů společnosti končí finanční podpora z IP I. k 31. 1. 2013. Nově jsou po úspěšném výběrovém řízení podporovány z IP II. pouze dva projekty. Financování z IP II. však již není ani u těchto projektů plné, ale pouze v průměru 65 % veškerých výdajů. U ostatních ukončených projektů dochází ke kombinaci financování z dotací (MPSV, Pardubický kraj, Kraj Vysočina, Město Chrudim a Město Svitavy). **Úbytek finančních zdrojů vede k útlumu poskytovaných služeb.**

2.2.4 Dary a nadační prostředky

CJJP zajišťuje v rámci vícezdrojového financování ostatní finanční zdroje, které pomohou dofinancovat sociální služby hrazené z veřejných zdrojů a zdrojů EU. Mezi velmi významné finanční zdroje patří dary a nadační příspěvky.

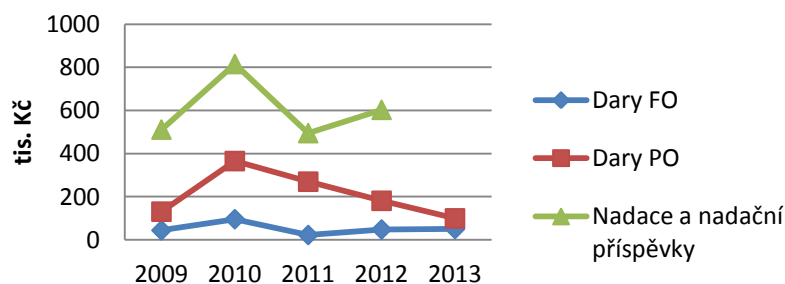
Tab. 17: Příjem z darů, grantů a nadačních příspěvků v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Příjem \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Dary a granty	686,42	1 276,69	787,39	832,60	150,00
Celkové příjmy	8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 806,36	15 395,82
Podíl na celkových příjmech (v%)	8	11	6	5	1

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Ze znázorněného vývoje (tabulka č. 17, obrázek č. 13) lze vypožorovat, že rok 2010 byl pro instituci nejlepší v oblasti získávání darů od fyzických a právnických osob. Významná podpora projektů organizace byla také z nadací a nadačních fondů. Od roku 2011 lze pozorovat negativní trend v získávání darů, grantů a nadačních příspěvků. Významný neúspěch CJJP zaznamenává v roce 2013.

V roce 2013 společnost neobdržela žádnou finanční podporu svých projektů z nadací a nadačních fondů, což znemožnilo nejen realizovat rozvojové aktivity, ale především dofinancovat existující sociální služby. Tato situace byla způsobena především snahou instituce zabezpečit stávající sociální služby, které se v tomto roce potýkaly s výrazným úbytkem finančních prostředků. Žádosti o nadační příspěvky, zpracované institucí v roce 2013, se výrazně odlišovaly od předešlých let, neboť základním prvkem nebyly inovační aktivity, ale zabezpečení provozu. Naplno se projevila neatraktivnost tohoto problému a následný nezájem o jeho řešení u nadačních subjektů. Poskytnuté dary od fyzických a právnických osob ve výši 150 tis. Kč nemohly zmírnit propad ve financování společnosti, ale přispěly k částečnému dofinancování nezbytných výdajů. Vývoj těchto zdrojů v letech 2009 - 2013 je zachycen na obrázku č. 13.

Obr. 13: Vývoj darů a nadačních příspěvků v letech 2009 – 2013

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Z provedeného rozboru předložených žádostí CJJP o granty, dary a nadační příspěvky a následné hodnocení jejich úspěšnosti lze definovat možné faktory neúspěchu.

Faktory, které, dle mého názoru, ovlivnily pokles těchto finančních zdrojů:

- hospodářská krize²⁵,
- zvýšení počtu neziskových organizací²⁶,
- nízká důvěra občanů v neziskový sektor (jen 45 % občanů důvěřuje neziskovým organizacím) a z toho plynoucí neochota finanční pomoci,²⁷
- snížená aktivita instituce v oblasti fundraisingu²⁸ (z důvodu tříletého financování z IP),
- chybně stanovené cíle fundraisingu v roce 2013,
- personální problémy.

2.2.5 Vlastní příjmy

Vlastní příjmy (příjmy od klientů a jiné ostatní příjmy) sice dlouhodobě tvoří poměrně nízký procentuální podíl z celkových příjmů CJJP, ale představují důležitý zdroj krytí neuznatelných výdajů.

Celkový příjem od klientů za pobytové služby v Domech na půl cesty a v Azylovém domě je zachycen v tabulce č. 18. Ostatní poskytované sociální služby CJJP jsou bez úhrady.

Tab. 18: Příjmy od klientů v letech 2009 – 2013 (tis. Kč)

Příjem \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy od klientů	186,09	263,27	319,12	351,78	600,00
Jiné ostatní příjmy	218,27	115,93	183,91	202,93	175,00
Celkové příjmy	8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 806,36	15 395,82
Podíl na celkových příjmech (%)	5	3	4	3	5

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Vývoj tohoto typu příjmů je ovlivňován, kromě již zmíněné maximální ceny, počtem uživatelů služby a jejich platební schopnosti. Ke zvýšení příjmů v roce 2013 přispělo otevření nové pobytové služby Azylový dům Chrudim.

²⁵ <http://www.imf.org/external/datamapper/index.php>

²⁶ http://www.neziskovky.cz/data/stat_NNO_tabulka_1990_2012txt12780.pdf

²⁷ http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7068/f3/po131004.pdf

²⁸ Fundraising, je systematická činnost, jejímž výsledkem je získání finančních, materiálních či jiných prostředků na obecně prospěšné účely.

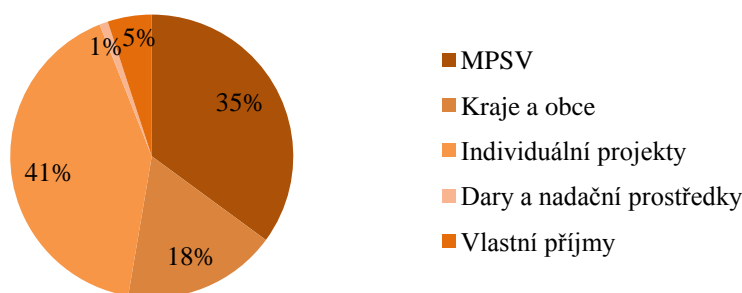
Jiné ostatní příjmy představují další zdroj finančních prostředků, které nejsou zatíženy podmínkami donátorů. Instituce tyto finanční příjmy může opět využít k úhradě nezbytných, ale neuznatelných výdajů.

V ostatních příjmech jsou **příjmy z hlavní činnosti** a také **z činnosti doplňkové** (ekonomické). Rozdíl mezi uvedenými činnostmi je schopnost generovat zisk. Příjmy z hlavní činnosti jsou vedlejším produktem sociálně-terapeutické práce s klienty. Tato činnost není vykonávána za účelem zisku, ale je využívána k prezentaci sociální služby. Příjem zpravidla pochází z dobročinných akcí, kde jsou výrobky klientů nabízeny. Odlišným druhem příjmu jsou příjmy z doplňkové činnosti. Hlavním záměrem této aktivity je dosažení zisku, který je následně využit v rámci hlavní činnosti (poskytování sociálních služeb). Instituce v rámci této činnosti pronajímá bytovou jednotku.

Příjem z této činnosti se průměrně pohybuje kolem 1,44 % z celkových příjmů instituce, což z něj dlouhodobě činí nevýznamný finanční zdroj.

2.2.6 Struktura příjmů v roce 2013 a jejich komparace

System financování CJJP je jeho limitujícím faktorem. Objem jednotlivých finančních zdrojů v roce 2013 ukazuje následující obrázek č. 14.

Obr. 14: Struktura zdrojů financování CJJP v roce 2013

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Struktura zdrojů financování v roce 2013 naznačuje vysokou závislost organizace na **nenárokových** veřejných zdrojích a zdrojích EU, čímž se CJJP dostává do **trvalé finanční nejistoty**. Významným omezujícím faktorem jsou také podmínky jednotlivých poskytovatelů finančních zdrojů a jejich mnohdy neslučitelné požadavky (tabulka č. 19), které jsou svázány s přesně stanovenými pravidly.

Tab. 19: Porovnání jednotlivých finančních zdrojů CJJP

Příjem \ Faktor	Právní nárok	Víceleté financování	Zálohové platby	Počet splátek přiznaných prostředků	Financování základních činností	Financování doplňkových činností	Rozvojové aktivity	Specifikace neuznatelných nákladů	Forma získání prostředků	Podíl na financování (2013)	Úspěšnost v žádostech (požadavek/skutečnost)	Administrativní náročnost	Povinnost vyúčtování/monitorování poskytnutých prostředků	
Příjmy od klientů	ANO	NE	NE	1	ANO	ANO	ANO	NE	příspěvek klienta	4%	X	nízká	NE	
Dary a granty	NE	ANO/NE	ANO/NE	1 - 2	ANO	ANO	ANO	ANO	žádost	1%	20%	střední	ANO/NE	
Dotace	Město Chrudim	NE	NE	NE	2	ANO	NE	NE	ANO	žádost	8%	70%	střední	ANO
	Město Svitavy	NE	NE	NE	1	ANO	NE	NE	ANO	žádost	1%	90%	nízká	ANO
	Kraj Vysočina	NE	NE	NE	2	ANO	NE	NE	ANO	žádost	3%	60%	střední	ANO
	Pardubický kraj	NE	NE	NE	1	ANO	NE	NE	ANO	žádost	5%	50%	velmi vysoká	ANO
	MPSV	NE	NE	NE	3	ANO	NE	NE	ANO	žádost	35%	60%	vysoká	ANO
Individuální projekty	NE	ANO	ANO	1	ANO	ANO	ANO	NE	nabídka	42%	65%	nízká	ANO	
Jiné ostatní příjmy	NE	ANO/NE	NE	1	ANO	ANO	ANO	NE	prodej služeb, pronájem	1%	X	velmi nízká	NE	

Zdroj: vlastní zpracování

2.3 Komparace podmínek jednotlivých finančních zdrojů

Realizace kvalitních sociálních služeb jsou jedním ze základních požadavků zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Garance kvality je zajišťována standardy procedurálními, personálními a provozními, také se zvyšují požadavky na vzdělávání sociálních pracovníků a roste význam kontroly. Pro realizaci vysoce kvalitních sociálních služeb je však nutné vytvořit předpoklady, které instituci umožní tyto cíle plnit. Nové trendy v oblasti sociálních služeb (např. snižování objemu prostředků plynoucích k jednotlivým druhům sociálních služeb, preferování „populární“ cílové skupiny, vysoká administrativní zátěž, nesystémové kontroly prováděné u poskytovatelů) však přináší řadu problémů. Mezi základní, každoročně opakující se problém, patří finanční zajištění poskytovaných služeb a jejich různorodé požadavky.

2.3.1 Zajištění a vypořádání finančních zdrojů

CJJP získává své zdroje na základě **žádostí**. Jejich formální úprava, obsah, podmínky a časová náročnost se významně liší. Systém žádostí z veřejných zdrojů není centrálně upraven. Dochází k významným administrativním, statistickým odlišnostem v žádostech MPSV, z rozpočtů krajů a obcí. U zdrojů z nadací, nadačních fondů a u darů jsou tyto odlišnosti předpokládány a instituce je zohledňuje ve svém rozhodovacím procesu o vstupu do grantového, či jiného řízení.

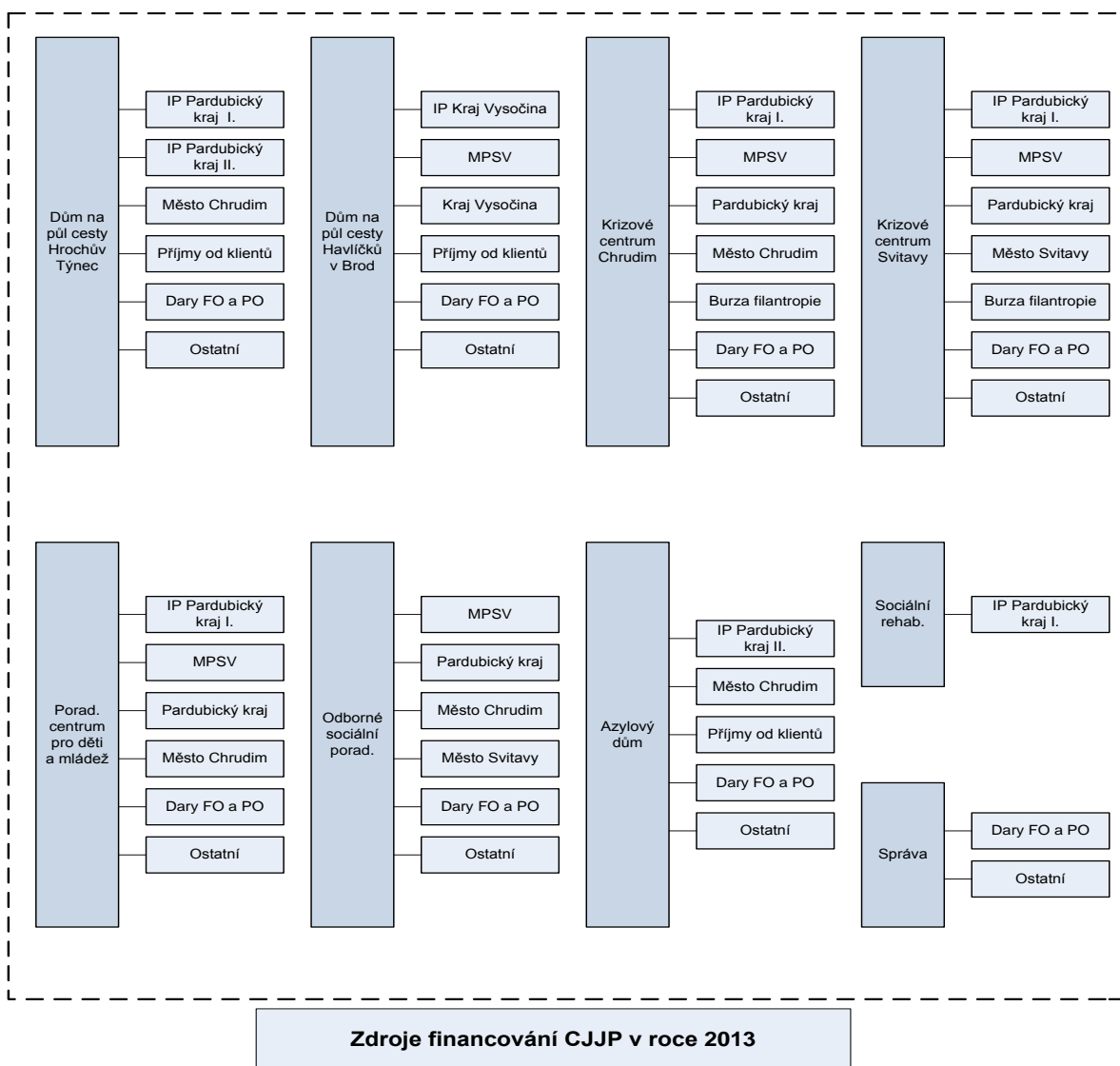
Po úspěšném podání a přijetí žádosti, dochází k procesu rozhodování o přidělení či zamítnutí dotace (grantu, daru) donátorem a určení její skutečné výše. V případě **poskytnutí** prostředků dochází k její výplatě zpravidla v několika splátkách. Tyto zdroje jsou poskytovány na určené období, na daný druh sociální služby (činnost) a také na přesně vymezený okruh uznatelných nákladů.

Společnost CJJP při obdržení finanční podpory je následně zavázána smlouvou, ve které jsou stanoveny podmínky kvantitativního a kvalitativního charakteru a jsou specifikovány neuznatelné výdaje či povinnost dodržení výdajů stanovených v předkládaném rozpočtu.

Po realizaci činnosti, nebo po uplynutí stanoveného období je poskytovatel zpravidla povinen **vyúčtovat** veškeré náklady. Vyúčtování poskytnutých prostředků a vytvoření závěrečné (monitorovací či jiné) zprávy se svými požadavky a rozsahem také velmi liší. Jedná se o administrativně velmi náročnou činnost. Mezi obvyklé požadavky v rámci vyúčtování patří: přiložení kopií veškerých dokladů prokazujících využití prostředků,

označení originálních dokladů logem poskytovatele či číslem smlouvy, výpisy z účetnictví prokazující oddělené vedení daného finančního zdroje, doplnění závěrečných formulářů a prokázání kvantifikačních ukazatelů.

Výše popsané **aktivity** byly součástí **zajištění, realizace a vypořádání** finančních zdrojů CJJP (obrázek č. 15). Uvedené služby a zdroje financování zachycují reálnou situaci roku 2013, kdy jsou jednotlivé finanční zdroje zpravidla poskytovány právě na daný druh sociální služby. Společnost v tomto roce zajistila, realizovala a vypořádala **46** finančních zdrojů ve výši **15 395,82 tis. Kč**. Pro zjednodušení jsou dary od fyzických a právnických osob a příjmy od klientů jsou posuzovány souhrnně. Níže naznačená situace ukazuje princip vícezdrojového financování v praxi. Z uvedeného modelu lze předvídat realizační a administrativní náročnost takto nastaveného způsobu financování sociálních služeb.

Obr. 15: Zdroje financování dle druhů poskytovaných služeb CJJP v roce 2013

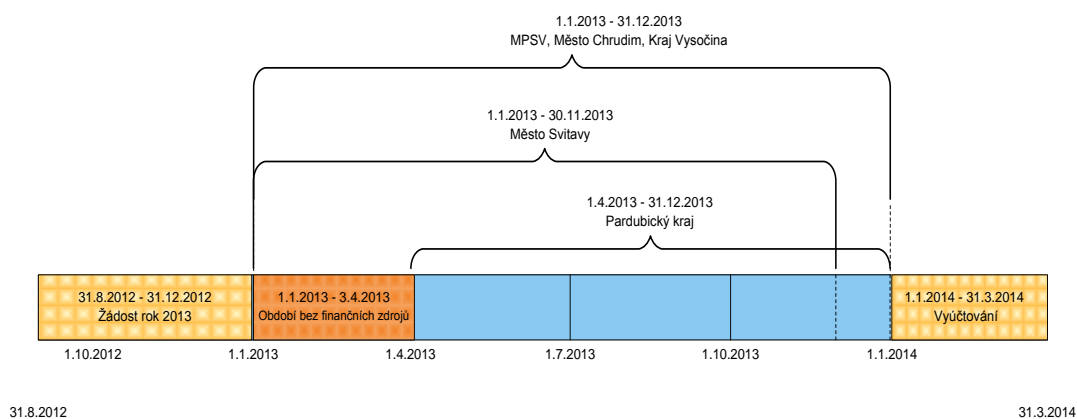
Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

2.3.2 Časové hledisko finančních zdrojů

Mezi základní problém, který se váže k finančním zdrojům, (pokud pomineme **nejzávažnější problém**, kterým je skutečnost, že na **dotace není právní nárok** a s tím spojená nepřetržitá nejistota instituce) se řadí **časové hledisko**.

Na časové ose (obrázek č. 16) jsou zachyceny intervaly, které představují mezníky financování pro rok 2013. Z důvodu zjednodušení není přihlíženo ke skutečnosti, že jsou finanční prostředky poskytovány na jednotlivé druhy sociálních služeb a dochází mj. k financování prostřednictvím IP.

Finanční prostředky z MPSV, Města Chrudim a Kraje Vysočina jsou poskytnuty CJJP na období od 1. 1. – 31. 12. 2013. Město Svitavy podporuje vybrané projekty instituce v období od 1. 1. – 30. 11. 2013 a Pardubický kraj od 1. 4. do konce roku 2013.

Obr. 16: Časová osa financování CJJP z dotací

Zdroj: vlastní zpracování

Pro **zajištění** finančních prostředků CJJP podává žádosti v přesně stanovených termínech na Město Chrudim do 31. 8. 2012, účastní se dotačního řízení MPSV do 20. 10. 2012 a grantového řízení Pardubického kraje v termínu do 30. 11. 2012, dále jsou uskutečňována jednání s Krajem Vysočina a Městem Svitavy a to do konce roku 2012.

V průběhu roku 2013 instituce vstupuje do **námitkových řízení** pro zvýšení finanční podpory. Po ukončení podporovaného období instituce předkládá **vyúčtování** v těchto termínech: Město Svitavy do 30. 11. 2013, Pardubický kraj a Kraj Vysočina do 20. 1. 2014, MPSV do 5. 2. 2014 a Město Chrudim do 28. 2. 2014.

Nejproblematictější úsek ve zkoumaném období je od 1. 1. 2013 do 3. 4. 2013 (obrázek č. 16). V termínu do 31. 1. 2013 bylo od všech poskytovatelů veřejných prostředků rozhodnuto o podpoření či nepodpoření jednotlivých druhů sociálních služeb na základě

stanovených kritérií a byla určena výše podpory. Rozhodnutí o přidělení prostředků přichází až v období realizačního roku, což činí především problémy personálního charakteru (např. pracovní smlouvy jsou na dobu určitou, nejsou uzavírány nové pracovní poměry, nejistota zvyšuje fluktuaci zaměstnanců). Protože nelze předem stanovit výši finanční podpory²⁹, jsou v období od 1. 1. 2013 – 31. 1. 2013 realizovány sociální služby v omezeném rozsahu.

Schválené finanční prostředky na rok 2013, od zmíněných poskytovatelů, společnost obdržela až od 3. 4. 2013. Toto období bylo finančně zajištěno prostřednictvím bankovního úvěru. Zde je nutno zmínit, že mezi neuznatelné náklady z MPSV v roce 2013 patří bankovní poplatky. **Přesun finanční odpovědnosti za I. Q. 2013 ze strany státu na poskytovatele tak není ani částečně kompenzován úhradou nezbytných nákladů spojených s úvěrem.**

2.3.3 Náklady a jejich uznatelnost

CJJP je nestátní nezisková organizace, která téměř nedisponuje vlastními příjmy. Při poskytování sociálních služeb je limitována, jak již bylo zmíněno, podmínkami donátorů, právními normami a okolím vyžadujícím neustále vyšší transparentnost. Činnost organizace se odráží do struktury nákladů. Zabezpečení provozu vyžaduje především zapojení lidského faktoru a vytvoření podmínek k výkonu práce. Osobní náklady tvoří v roce 2013 rozhodující podíl, a to 68 % a provozní náklady činí 32 % všech nákladů organizace. Uvedená struktura nákladů odpovídá struktuře, která je běžná u poskytovatelů sociálních služeb.

Společnost CJJP je v oblasti řízení nákladů ovlivňována výší příjmů, které získá na daný kalendářní rok.

Tab. 20: Vývoj příjmů a nákladů v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Celkové náklady	8 658	11 880	13 126	16 763	15 382
Celkové příjmy	8 727	11 919	13 126	16 806	15 396
Zisk	69	39	0	43	14

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Z této situace (tabulka č. 20) vychází i finanční politika CJJP. Náklady jsou udržovány v odpovídající výši získaných příjmů.

²⁹ V roce 2009 v rámci prvního kola dotačního řízení nebyl podpořen projekt DPC HB. Následně došlo k ukončení činnosti sociální služby, přemístění klientů do jiných zařízení, propouštění zaměstnanců a zakonzervování majetku. V rámci námitkového řízení byla sociální služba dofinancována a od 1. 6. 2009 se podařilo provoz znovu obnovit. Instituce však přišla o personální zajištění sociální služby a hodnotu lidského kapitálu.

Tento způsob řízení nákladů **omezuje riziko zadluženosti** instituce.

Mezi významný limitující faktor u přiznaných finančních prostředků je **uznatelnost nákladů**. Většina donátorů³⁰, jak již bylo zmíněno, si ve svých podmínkách vymezuje přesné využití finančních prostředků, požaduje jejich vyúčtování a vyhrazuje si právo kontroly, definuje podporovanou cílovou skupinu, rozsah poskytovaných činností a neuznatelné náklady.

Mezi neuznatelné, a přesto pro instituci nezbytné náklady patří např.:

- cestovní náklady a náklady na školení ředitele, ekonoma a účetní (neuznatelné výdaje z MPSV, přestože dochází k neustálým změnám právních předpisů a instituce je povinna zajistit bezchybné vynakládání s poskytnutými finančními zdroji),
- mzda a veškeré související náklady spojené s činností fundraising managera (instituce je povinna zajistit vícezdrojové financování, přesto je tento výdaj z MPSV neuznatelný),
- poplatky za televizi a rozhlas (poplatky plynou z používání přijímačů klientů v pobytových službách, přesto z MPSV neuznatelné),
- audit (pokud instituce neobdrží minimální 3 mil. Kč, je tento výdaj z MPSV neuznatelný, přestože o.p.s. má povinnosti auditu stanovenou zákonem),
- bankovní poplatky (prostředky z MPSV jsou poskytovány na bankovní účet, v časovém horizontu konce prvního čtvrtletí, přesto pro MPSV jsou tyto náklady neuznatelné),
- stravenky, penzijní a životní pojištění,
- léky (pro doplnění lékárníček maximálně do výše 1000 Kč za rok, v ostatních případech je tento náklad neuznatelný pro Pardubický kraj),
- dohadné položky (neuznatelný výdaj na energie při neobdržení vyúčtovací faktury, přestože došlo ke skutečné spotřebě i k zálohovým platbám).

Přehled základních neuznatelných výdajů jednotlivých finančních zdrojů je zachycen v tabulce č. 21 a vychází z metodiky MPSV, krajů, obcí a uzavřených smluv o finanční podpoře.

---

³⁰ Donátor – poskytovatel finančních prostředků.

Tab. 21: Neuznatelné náklady dle jednotlivých zdrojů

Zdroj \ Neuznatelné náklady	Náklady nesouvisející s poskytováním základních činností	Pořízení nebo technické zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	Odpisy	Náklady na reprezentaci	Náklady spojené s činností funkcionářů	Nepovinné sociální pojištění a ostatní sociální náklady na zaměstnance	Členské poplatky, příspěvky v institucích a asociacích	Finanční leasing	Tvorba kapitálového jmění (zisku)	Zahraníční pracovní cesty	Výzkum a vývoj	Účetní audit	Daně a poplatky	DPH, o jejíž vrácení je možné podle příslušného právního předpisu žádat	smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále, odpisy nedobytných pohledávek, úroky, kursově ztráty, dary, manka a škody, bankovní poplatky	Školení a kurzy, které neplynou ze zákona č. 108/2006 Sb.	Výkony zdravotnických pracovníků hrazených zdravotními pojišťovnami	Potraviny	Zdravotnický materiál	Dohadné položky	
Příjmy od klientů	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO/NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	
Dary a granty	ANO	ANO/NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO/NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	
Dotace	Město Chrudim	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE
	Město Svitavy	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE
	Kraj Vysočina	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE
	Pardubický kraj	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE
	MPSV	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO/NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO/NE	ANO	NE
Individuální projekty	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO/NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	
Jiné ostatní příjmy	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	

Zdroj: vlastní zpracování

3 ANALÝZA DOPADŮ ZMĚN OBJEMU FINANČNÍCH ZDROJŮ

V předchozí kapitole byla pozornost věnována poskytovateli CJJP a podrobné analýze jeho příjmů. Jak již bylo zmíněno, finanční zdroje jsou účelově dané. Finanční podpora tak plyne do jednotlivých druhů sociálních služeb, které jsou realizovány buď pobytovou, ambulantní, nebo terénní formou (tabulka č. 22).

Tab. 22: Registrované sociální služby CJJP dle její formy a druhu

Forma	Druh	Registrace
Pobytové služby	Domy na půl cesty	Dům na půl cesty Hrochův Týnec
		Dům na půl cesty Havlíčkův Brod
	Azylový dům	Azylový dům Chrudim
Ambulantní služby	Krizová pomoc	Krizová pomoc Chrudim
		Krizová pomoc Svitavy
	Odborné sociální poradenství	Odborné sociální poradenství Chrudim a Svitavy
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou Chrudim
Terénní služba		

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Důsledky poklesu finančních zdrojů CJJP budou předmětem podrobné analýzy, přičemž k definování dopadů podfinancování sociálních služeb, byli vybráni zástupci pobytových (DPC HT, DPC HB) a ambulantních (OSP) služeb s největším meziročním poklesem příjmů v roce 2013.

Metodika analýzy dopadů podfinancování sociálních služeb

V následující části budou charakterizovány vybrané sociální služby absolutními a poměrovými ukazateli. Typy ukazatelů se liší podle druhu poskytovaných sociálních služeb, neboť je nutné vycházet ze statisticky sledovaných dat a charakteru služby. Absolutní ukazatelé pomohou charakterizovat a kvantifikovat danou sociální službu a budou sloužit jako vstup do analýzy poměrovými ukazateli. Pro posuzované sociální služby jsem vytvořila soubor ukazatelů v tabulce č. 23.

Tab. 23: Absolutní ukazatelé a jejich charakteristika

Absolutní ukazatel	Označení	Charakteristika
Domy na půl cesty		
Kapacita (počet lůžek)	K	Počet lůžek dle zaregistrované kapacity
Počet lůžkodnů celkem - kapacita	BK	Celkový součet dní u všech zaregistrovaných lůžek
Počet uživatelů služby	U	Evidenční stav uživatelů služeb
Počet lůžkodnů celkem - skutečnost	B	Celkový součet dní u všech obsazených lůžek
Přepočtený počet zaměstnanců	PPZ	Stav zaměstnanců přepočítaný na pracovní dobu
Náklady	TC	Celkové náklady
Odborné sociální poradenství		
Konzultace ³¹ dle registrace	K	Součet kontaktů ³² a intervencí ³³ dle registrace
Konzultace skutečnost	B	Součet kontaktů a intervencí dle skutečnosti
Kapacita uživatelů dle registrace	KU	Počet uživatelů uvedených v registraci
Počet uživatelů služby	BU	Počet uživatelů služby - skutečnost
Přepočtený počet zaměstnanců	PPZ	Stav zaměstnanců přepočítaný na pracovní dobu
Náklady	TC	Celkové náklady

Zdroj: vlastní zpracování

Poměrové ukazatele umožní zkoumat vzájemné vazby a závislosti hodnot, mezi nimiž existují, co do obsahu, určité souvislosti. Zvolila jsem poměrové ukazatele v tabulce č. 24, které dle mého názoru nejlépe umožní zachytit vzájemné závislosti a mohou charakterizovat nastalou situaci ve vybraných sociálních službách.

Pro ověření vypovídající schopnosti výstupů poměrových ukazatelů analyzovaných sociálních služeb bude využita metoda benchmarkingu. V rámci této metody bude rok 2012 považován za rok základní, přičemž hodnoty CJJP budou porovnány s hodnotami ostatních poskytovatelů stejného druhu sociální služby v rámci Pardubického kraje.

Získané informace porovnáám s hodnotami roku 2013, s realizovanou praxí v dané sociální službě a vyvodím závěry o dopadu finančního poklesu.

³¹ Konzultace představuje součet kontaktů a intervencí.

³² Kontakt je osobní setkání pracovníka s uživatelem služby, nebo zájemcem o službu

³³ Intervence je odborná pomoc ve prospěch uživatele nebo zájemce o službu, s minimální délkou trvání 30 minut.

Tab. 24: Poměrové ukazatele a jejich charakteristika

Poměrový ukazatel	Charakteristika
Domy na půl cesty	
B/BK	Průměrná roční obloženost (v %)
TC/K	Celkové roční náklady na 1 lůžko (v tis. Kč)
TC/B*1000 ³⁴	Celkové roční náklady na 1 lůžkoden (v Kč)
PPZ/K	Přepočtený počet zaměstnanců připadající na 1 lůžko dle kapacity
(PPZ/B)*365	Přepočtený počet zaměstnanců připadající na 1 obsazené lůžko
B/TC	Výstup vytvořený z 1 jednotky celkových nákladů (v tis. Kč)
B/PPZ	Výstup připadající na 1 zaměstnance
Odborné sociální poradenství	
B/K	Naplnění kapacity (konzultace)
TC/B *1000	Celkový náklad na 1 konzultaci (Kč)
B/PPZ	Počet konzultací připadajících na 1 zaměstnance za rok
(B/PPZ)/PD	Počet konzultací připadající na pracovní den 1 zaměstnance
TC/BU	Celkové roční náklady na 1 uživatele služby (v tis. Kč)
BU/PPZ	Počet uživatelů služby připadající na 1 zaměstnance za rok
B/BU	Počet konzultací připadající na 1 uživatele

Zdroj: vlastní zpracování

V souvislosti s nastavenou metodikou je nutné si uvědomit odlišnosti jednotlivých druhů sociálních služeb, neboť se neliší jen svou formou, druhem, ale také charakterem vykonávaných činností zacílených na specifické potřeby klientů. Z tohoto důvodu nelze v rámci vyhodnocení výsledky absolutizovat a přijmout univerzální platnost, ale vždy je nutné přihlídnout k realitě sociální služby.

3.1 Domy na půl cesty dle §58 zákona č. 108/2006 Sb.

Centrum J. J. Pestalozziho poskytuje dvě sociální služby stejného druhu. Z důvodu, že financování sociálních služeb je účelově určeno, pozornost v rámci analýzy bude zvlášť zaměřena na DPC Hrochův Týnec a zvlášť na Havlíčkův Brod.

Cílová skupina Domů na půl cesty CJJP:

- děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy,
- osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče.

Počet poskytovatelů k 31. 12. 2013:

- v **Pardubickém kraji** poskytují své služby čtyři poskytovatelé, z toho dvě občanská sdružení (nově spolek) a dvě obecně prospěšné společnosti),
- v **Kraji Vysočina** realizuje své služby jen CJJP.

³⁴ Ukazatel TC/B *1000 je pro přehlednost převeden z tis. Kč na Kč

Poslání domů na půl cesty je poskytovat odborným způsobem podporu mladým lidem bez rodinného zázemí, aby dokázali lépe uspět v samostatném životě.

3.1.1 Dům na půl cesty Hrochův Týnec

Dům na půl cesty Hrochův Týnec je sociální služba, která vznikla již v roce 1996 a byla první svého druhu v České republice. Je nositelem prestižní Ceny kvality v sociální péči za rok 2008. Kapacita této služby je 12 lůžek a služba je poskytována ve dvou domech rodinného typu.

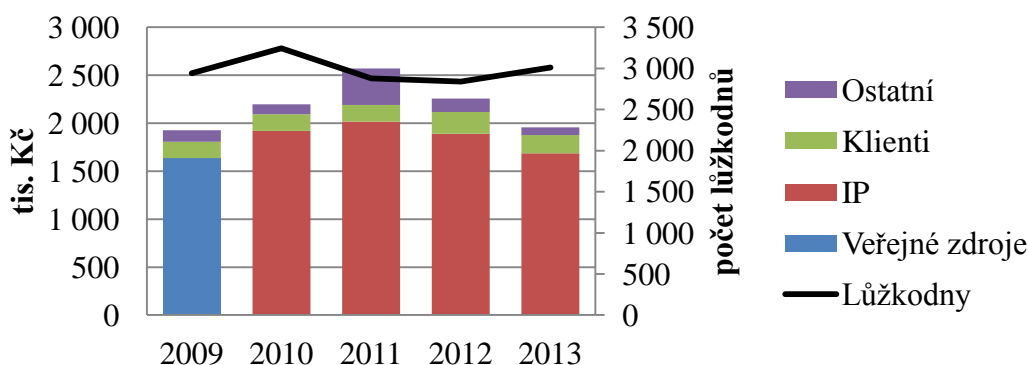
Následující tabulka č. 25 zachycuje hodnoty vybraných absolutních ukazatelů.

Tab. 25: Absolutní ukazatele DPC HT

Absolutní ukazatel \ Rok		2009	2010	2011	2012	2013
Kapacita (počet lůžek)	K	12	12	12	12	12
Počet lůžkodnů celkem - kapacita	BK	4 380	4 380	4 380	4 380	4 380
Počet uživatelů služby	U	22	25	18	19	21
Počet lůžkodnů celkem - skutečnost	B	2 939	3 243	2 878	2 839	3 011
Přepočtený počet zaměstnanců	PPZ	2,50	3,60	3,55	2,86	2,70
Celkové náklady	TC	1 927,95	2 196,87	2 570,47	2 258,16	1 955,83

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Sociální služba v letech 2009 – 2013 je stabilní ve své kapacitě (trvale je nabízeno 12 lůžek). Vývoj v počtu přepočtených zaměstnanců téměř kopíruje získané finanční zdroje. Tato situace je přirozená, neboť poskytování sociálních služeb je vázáno především na lidský faktor a mzdové náklady v organizaci tvoří 68 % veškerých nákladů. Zvýšení počtu přepočtených zaměstnanců v roce 2010 (index růstu PPZ 1,44) umožnil nový způsob financování této služby, a to prostřednictvím finančních zdrojů z IP (obrázek č. 17).

Obr. 17: Vývoj příjmů DPC HT v letech 2009 – 2013

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Z výše uvedeného obrázku je patrný neustálý růst příjmů v letech 2009 až 2011 a následný strmý propad až do roku 2013.

Od roku 2010 do roku 2012 byla služba 100 % financována z Individuálního projektu Pardubického kraje. Tento způsob financování umožnil pokrýt nezbytné náklady a získané další finanční zdroje (nadační prostředky, vlastní příjmy z doplňkové činnosti) využít k rozvojovým aktivitám, což přineslo zvýšení počtu zaměstnanců, rozšíření nabídky služeb a mírné zvýšení počtu uživatelů služby. Vývoj příjmů však neovlivňuje výkonnostní ukazatel počet lůžkodnů, neboť ten je pevně spjat s kapacitou služby a je ovlivňován jinými faktory (např. nespolehlivost cílové skupiny, systém rezervace lůžek).

Rok 2013 přinesl výrazný pokles finančních zdrojů. Sociální služba přešla ze 100 % financování z IP I. na částečné 65 % krytí nákladů v rámci IP II., plné dofinancování této služby se nepodařilo instituci zajistit. Příjem sociální služby v roce 2013 je oproti roku 2012 nižší téměř o 14 %. V porovnání s rokem 2009 jsou finanční zdroje vyšší o pouhé 1,4 % (tj. 27,8 tis. Kč). V případě zohlednění vývoje sazby DPH³⁵, vlivu inflace³⁶ a růstu energií³⁷, lze tvrdit, že **reálná výše finančních zdrojů je nižší než v roce 2009.**

Pro vyhodnocení dopadů uvedeného vývoje bude využito následujících ukazatelů (tabulka č. 26).

Tab. 26: Poměrové ukazatele výkonnosti DPC HT

Poměrový ukazatel výkonnosti DPC HT \ Rok		2009	2010	2011	2012	2013
Průměrná roční obložnost (v %)	B/BK	67,10	74,04	65,71	64,82	68,74
Celkové roční náklady na 1 lůžko (v tis. Kč)	TC/K	160,66	183,07	214,21	188,18	162,99
Celkové roční náklady na 1 lůžkoděn (v Kč)	TC/B*1000	656	677	893	795	650
Přepočtený počet zaměstnanců připadající na 1 lůžko dle kapacity	(PPZ/K)	0,21	0,30	0,30	0,24	0,23
Přepočtený počet zaměstnanců připadající na 1 obsazené lůžko	(PPZ/B)*365	0,31	0,41	0,45	0,37	0,33
Výstup vytvořený z 1 jednotky celkových nákladů (v tis. Kč)	B/TC	1,52	1,48	1,12	1,26	1,54
Výstup připadající na 1 zaměstnance	B/PPZ	1176	901	811	993	1115

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

³⁵ Sazby DPH v roce 2009 (základní sazba 19%, snížená sazba 9%); 2010 – 2011 (20% a 10%), 2012 (20%, 14%), 2013 (21%, 15%)

³⁶ Průměrná roční míra inflace v roce 2009 je 1%, 2010 je 1,5%, 2011 je 1,9 %, 2012 je 3,3 % a 2013 je 1,4%.

³⁷ Náklady na energie v DPC HT, za jinak stejných podmínek, vzrostly od roku 2009 – 2013 o 19,42%

Z uvedené tabulky lze vypočítat, že průměrná roční obloženost DPC HT dosahuje 68 %. Plné naplnění kapacity nelze u této cílové skupiny předpokládat, neboť zde do popředí vystupují již zmíněné faktory (nespolehlivost cílové skupiny: nedostaví se k pohovoru, nenastoupí do služby, neplnění podmínek služby, porušení a neochota respektovat pravidla a následné ukončení služby; rezervace lůžek: projev sezonnosti, kdy především na konci školního roku si klienti rezervují místa u více poskytovatelů a ti jsou ze zákona povinni vyhovět). U ostatních ukazatelů lze předpokládat, že jsou ovlivněni výší příjmů. Pro ověření této hypotézy a je nutné porovnat získané hodnoty těchto poměrových ukazatelů s ostatními poskytovateli, což bude předmětem kapitoly 3. 1. 3.

3.1.2 Dům na půl cesty Havlíčkův Brod

Dům na půl cesty Havlíčkův Brod je realizován od 1. 9. 2004. Od počátku až dosud je ojedinělým projektem svého druhu v Kraji Vysočina. V roce 2011 u této služby proběhla řádná inspekce kvality sociálních služeb s výsledkem 139 bodů ze 144 možných, což je ohodnocení vysoce kvalitní sociální služby. Kapacita služby je osm lůžek, která jsou umístěna ve dvou bytových jednotkách (3+1).

Hodnota absolutních ukazatelů je zachycena v tabulce č. 27.

Tab. 27: Absolutní ukazatele DPC HB

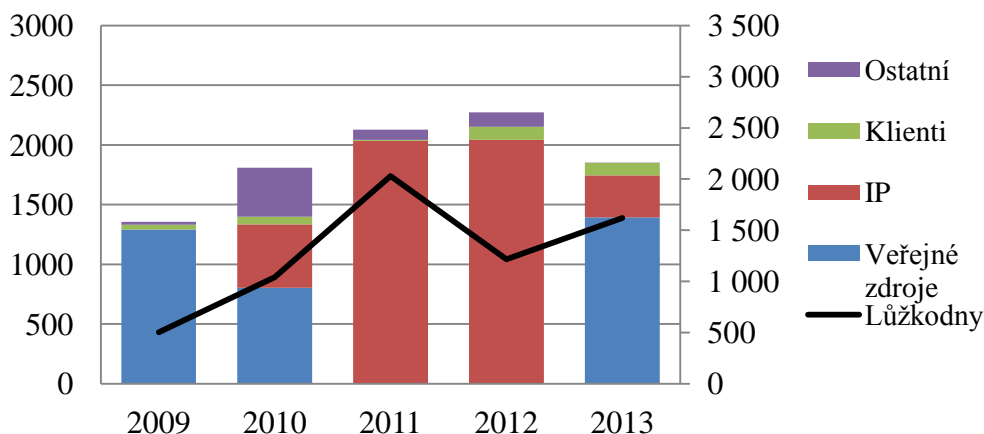
Absolutní ukazatel \ Rok		2009	2010	2011	2012	2013
Kapacita (počet lůžek)	K	8	8	8	8	8
Počet lůžkodnů celkem - kapacita	BK	2 920	2 920	2 920	2 920	2 920
Počet uživatelů služby (FO)	U	4	10	18	15	19
Počet lůžkodnů celkem - skutečnost	B	502	1 040	2 029	1 217	1 620
Přepočtený počet zaměstnanců	PPZ	2,06	2,36	3,23	3,40	2,88
Celkové náklady	TC	1 356,07	1 808,57	2 128,40	2 272,70	1 849,49

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Kapacita sociální služby zůstává od roku 2009 neměnná, ale její aktivity se neustále vyvíjejí, a to především podle cílů a potřeb uživatelů služby. Nejvíce omezujícím faktorem této sociální služby jsou opět její finanční zdroje.

Vývoj příjmů, ve výše uvedené tabulce, měl u této služby významný dopad nejen na počty zaměstnanců, ale především přímo na uživatele služby. Vážný problém ve financování této služby nastal v roce 2009, kdy po část roku nebyly této službě přiznány finanční zdroje. Tato negativní situace vedla k ukončení činnosti DPC HB a k přemístění

klientů do jiných zařízení. Problém finančních prostředků se podařilo vyřešit v rámci námitkových dotačních řízení. Společnost CJJP od 1. 6. 2009 obnovila provoz této sociální služby, přišla však o personální zajištění a hodnotu lidského kapitálu (znalosti, dovednosti, informace apod.). Znovuobnovení provozu si vyžádalo nemalé finanční náklady spojené se zajištěním nových prostor odborných pracoven, přemístění zakonzervovaného majetku apod. Uvedená situace se projevila i do počtu lůžkodnů, kdy maximální propad je právě v roce 2009 (obrázek č. 18).

Obr. 18: Vývoj příjmů DPC HB v letech 2009 – 2013

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Struktura financování této sociální služby se liší oproti DPC HT, což potvrzuje již zmíněné účelové zaměření finanční nástrojů a následné individuální dopady do jednotlivých sociálních služeb.

Od roku září 2010 do března 2013 se na financování DPC HB podílel Individuální projekt Kraje Vysočina. Pro zajištění sociální služby v hygienicky vhodných prostorách se CJJP podařilo získat v roce 2010 významnou finanční podporu z nadačních fondů a z darů právnických osob. Následně proběhla rekonstrukce využívaných bytových prostor, což se projevilo v částečném omezení kapacity služby a nízké roční obloženosti (tabulka č. 28). Opětovný růst počtu lůžkodnů v roce 2011 byl v roce 2012 opět v poklesu. Tento pokles byl způsoben druhou fází rekonstrukce, neboť se podařilo získat finanční podporu k realizaci uvedeného záměru z nadačních fondů.

Od roku 2013 sice roste počet lůžkodnů (index růstu oproti roku 2012 je 1,33), ale dochází k významnému finančnímu poklesu téměř o 19 %. Mezi faktory, které u této sociální služby vedly k poklesu finančních zdrojů, patří absence podpory z darů a nadačních příspěvků a především ukončení financování prostřednictvím IP. Následná nízká podpora

z veřejných zdrojů vedla k dalšímu propadu ve financování této sociální služby, ke snížení počtu přepočtených pracovníků a ke zvyšujícímu se výstupu připadajícího na jednoho zaměstnance.

Tab. 28: Poměrové ukazatele výkonnosti DPC HB

Poměrový ukazatel výkonnosti DPC HB \ Rok		2009	2010	2011	2012	2013
Průměrná roční obložnost (v %)	B/BK	17,19	35,62	69,49	41,68	55,48
Celkové roční náklady na 1 lůžko (v tis. Kč)	TC/K	169,51	226,07	266,05	284,09	231,19
Celkové roční náklady na 1 lůžkoden (v Kč)	TC/B*1000	2 701	1 739	1 049	1 867	1 142
Přepočtený počet zaměstnanců připadající na 1 lůžko dle kapacity	(PPZ/K)	0,26	0,30	0,40	0,43	0,36
Přepočtený počet zaměstnanců připadající na 1 obsazené lůžko	(PPZ/B)*365	1,50	0,83	0,58	1,02	0,65
Výstup vytvořený z 1 jednotky celkových nákladů (v tis. Kč)	B/TC	0,37	0,58	0,95	0,54	0,88
Výstup připadající na 1 zaměstnance	B/PPZ	244	441	628	358	563

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Pro posouzení výše jednotlivých hodnot a stanovení odchylek od regionálního průměru, provedu jejich srovnání metodou benchmarkingu v následující kapitole. Zde je nutné připomenout, že DPC HB je jediná služba svého druhu realizující činnost v Kraji Vysočina, a proto bude v rámci benchmarkingu přiřčena k poskytovatelům v Pardubickém kraji.

3.1.3 Benchmarking Domů na půl cesty

V rámci zvolené metody budou posouzeny hodnoty dvou sociálních služeb CJJP s ostatními poskytovateli domů na půl cesty. Za základní období jsem zvolila rok 2012. Poměrové ukazatele výkonnosti vybraných poskytovatelů jsou zachyceny v tabulce č. 29.

Tab. 29: Poměrové ukazatele výkonnosti poskytovatelů domů na půl cesty

Poměrový ukazatel výkonnosti \ Poskytovatel		DPC HT	DPC HB	115	117	160
Průměrná roční obložnost (v %)	B/BK	65	42	57	77	77
Celkové roční náklady na 1 lůžko (v tis. Kč)	TC/K	188,18	284,09	137,84	232,79	211,54
Celkové náklady na 1 lůžkoden (v Kč)	TC/B*1000	795	1867	668	830	750
Přepočtený počet zaměstnanců na 1 lůžko	(PPZ/K)	0,24	0,43	0,32	0,23	0,56
Přepočtený počet zaměstnanců na 1 obsazené lůžko	(PPZ/B)*365	0,37	1,02	0,57	0,30	0,73
Výkon vytvořený z 1 jednotky celkových nákladů (v tis. Kč)	B/TC	1,26	0,54	1,50	1,21	1,33
Výkon připadající na 1 zaměstnance	B/PPZ	993	358	645	1203	500

Zdroj: vlastní zpracování interních informací PK

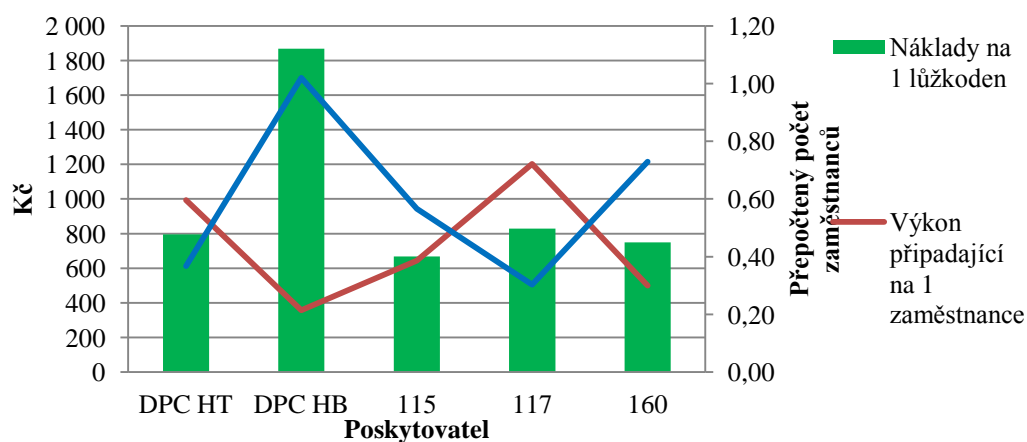
Výsledky vzájemného porovnání poskytovatelů ukazují na výrazný výkyv sociální služby DPC HB, která ve zkoumaném roce prošla rekonstrukcí využívaných prostor. Výsledné hodnoty, proto budou „očišťeny“ o tuto služby, aby nedošlo k jejich zkreslení.

Tab. 30: Kvantifikační ukazatelé výkonnosti Domů na půl cesty

Kvantifikační ukazatel Domů na půl cesty	Průměr	Medián	MAX	MIN
Průměrná roční obloženost	69%	71%	77%	57%
Celkové roční náklady na 1 lůžko (v tis. Kč)	192,59	199,86	232,79	137,84
Celkové náklady na 1 lůžkoden (v Kč)	760,82	772,66	829,63	668,32
Přepočtený počet zaměstnanců na 1lůžko	0,34	0,28	0,56	0,23
Přepočtený počet zaměstnanců na 1 obsazené lůžko	0,49	0,47	0,73	0,30
Výkon vytvořený z 1 jednotky celkových nákladů (v tis. Kč)	1,32	1,30	1,50	1,21
Výkon připadající na 1 zaměstnance	835,06	818,59	1202,57	500,48

Zdroj: vlastní zpracování interních informací PK

Z tabulky č. 30 vyplývá, že průměrná obloženost se pohybuje u tohoto typu sociální služby ve výši 69 %, přičemž maximální hodnota je 77 % a minimální hodnota (po vyloučení odlehlých hodnot) je 57 %. Přičemž maximální hodnoty v nákladech na jedno lůžko, lůžkoden a výkon připadající na jednoho zaměstnance (při vyloučení odlehlých hodnot DPC HB) dosahuje poskytovatel s nejvyšší kapacitou (15 lůžek), který zároveň vykazuje nejnižší počet přepočtených pracovníků na 1 lůžko (obrázek č. 19).

Obr. 19: Vybrané ukazatele Domů na půl cesty

Zdroj: vlastní zpracování interních informací PK

Z provedeného rozboru vyplývá, že služby poskytované CJJP³⁸ mají nižší průměrnou roční obložnost minimálně o 4 %, což se projevuje ve vyšších nákladech na jeden lůžkoden (téměř o 23 Kč/den), přesto však dosahují nižších celkových ročních nákladů na jedno lůžko v porovnání s mediánem poskytovatelů o více než 11 tis. Kč. Počet lůžkodnů připadajících na jednoho zaměstnance je u zkoumané organizace vyšší o 174 oproti mediánu ostatních poskytovatelů.

Tato situace vypovídá o tom, že CJJP realizuje v roce 2012 danou aktivitu s nižším počtem zaměstnanců, s vyšším výkonem na jednoho zaměstnance, s celkovými nižšími ročními náklady, než je medián zkoumaných ukazatelů. Problematická je u zkoumané organizace výše obložnosti, která je nižší než hodnota mediánu poskytovatelů. Tento faktor se následně projevuje ve vyšší hodnotě celkových nákladů připadajících na jedno lůžko za den.

3.1.4 Finanční pokles a jeho dopad do sociální služby domy na půl cesty

Zjištěné skutečnosti z roku 2012 budou nyní porovnány s hodnotami roku 2013, ve kterém došlo ke **snížení příjmů DPC HT o 302,33 tis. Kč a DPC HB o 423,21 tis. Kč**. Tento pokles příjmů, jak již bylo avizováno, vyvolalo nucené propouštění zaměstnanců a realizaci dalších úsporných opatření. V DPC HT byl zaznamenán pokles z 2,86 na 2,70 počtu přepočtených pracovníků (pokles o 0,16) a v DPC HB došlo k poklesu přepočtených pracovníků z 3,40 na 2,88 (pokles o 0,52). Jak se tento vývoj projevil ve sledovaných kvantifikačních ukazatelích, je zachyceno v tabulce č. 31.

Tab. 31: Porovnání ukazatelů roku 2012 a 2013 u Domů na půl cesty

Kvantifikační ukazatel Domů na půl cesty	2012		2013	
	Medián	DPC	DPC HT	DPC HB
Průměrná roční obložnost	71%	65%	69%	55%
Celkové roční náklady na 1 lůžko (v tis. Kč)	199,86	188,18	162,99	231,19
Celkové náklady na 1 lůžkoden (v Kč)	772,66	795,41	649,56	1141,66
Přepočtený počet zaměstnanců na 1 lůžko	0,28	0,24	0,23	0,36
Přepočtený počet zaměstnanců na 1 obsazené lůžko	0,47	0,37	0,33	0,65
Výkon připadající na 1 zaměstnance	818,59	992,66	1115,19	562,50

Zdroj: vlastní zpracování interních informací PK

³⁸ Z důvodu odlehklých hodnot DPC HB, budou závěry benchmarkingu aplikovány z DPC HT, přičemž platí předpoklad, že princip poskytovaných sociálních služeb stejného druhu jsou v rámci instituce stejné.

Z tabulky je patrné, že sociální služba DPC HT se v průměrné obložnosti blíží mediánovým hodnotám roku 2012. Pokles příjmů v roce 2013 se projevil snížením ve všech sledovaných hodnotách, kromě výkonu připadajícího na jednoho zaměstnance. Výkon na zaměstnance je oproti roku 2012 vyšší o více než 12 %, ale oproti mediánu poskytovatelů je vyšší již o více než 36 %. Také dochází k poklesu přepočteného počtu zaměstnanců na jedno obsazené lůžko o téměř 30 % oproti mediánu. Na těchto ukazatelích je patrný přímý vliv sníženého objemu finančních zdrojů na realizaci sociální služby, kdy dochází k přetěžování pracovníků a snížení rozsahu poskytované péče, což z dlouhodobého hlediska vede ke snížení kvality poskytované služby.

Sociální služba DPC HB se potýká také v roce 2013 s poklesem finančních zdrojů, ale významný problém lze spatřovat v průměrné roční obložnosti, která činí jen 55 %, přestože počet uživatelů dosáhl za sledované období svého maxima, a to 19 klientů. Z tohoto důvodu jsem hodnoty DPC HB porovnávala s poskytovatelem 115, který disponuje se stejným počtem lůžek (osm). Také tento poskytovatel má v roce 2012 nízkou průměrnou roční obložnost a to ve výši 57 %. Z této skutečnosti lze vyvodit závěr, že nízký počet poskytovaných lůžek má negativní dopad na realizované aktivity a následně nepříznivě ovlivňuje veškeré sledované ukazatele.

Zjištěné faktory lze považovat za indikátory problémů v daném druhu sociální služby CJJP. V rámci ucelené analýzy bylo provedeno dotazování na reálné následky finančního snížení do činnosti služby, což umožnilo zpřesnit a definovat dopady podfinancování.

Dopady sníženého objemu finančních zdrojů:

- omezení rozsahu poskytovaných sociálních služeb (nejsou terapeutické pobyty, omezené možnosti praktického nácviku dovedností, jako je vaření, omezení psychologické pomoci 15 - 20 %),
- omezené možnosti zastupitelnosti zaměstnanců (problematický zástup za dovolenou, nemoc, školení apod.),
- přetíženost zaměstnanců (syndrom vyhoření), nejistota pracovního místa, zvýšení chybovosti a fluktuace zaměstnanců,
- omezení v oblasti vzdělávání zaměstnanců a supervizí téměř o 30 %,
- omezení odborných služeb (práce psychologa, psychoterapeuta o 98 %; klienti v případě potřeby mohou za službou dojíždět do jiných sociálních služeb,

ale z důvodu špatné finanční situace klientů se tyto služby stávají pro ně nedostupné),

- nemožnost pružně reagovat na potřeby klientů (nelze hradit cestovné klientů, specifickou pomoc odborníků, chybí motivační složka klientů, chybí finanční podpora klientů v době studia, narození dítěte, či špatného zdravotního stavu),
- nemožnost operativního řešení problémů, pokud souvisí s neplánovanými výdaji (opravy a udržování vybavení sociální služby, nemožnost pružně reagovat na vzniklé zdravotní potíže klientů formou kompenzačních, zdravotních a terapeutických pomůcek apod.).

3.2 Odborné sociální poradenství dle §37 zákona č. 108/2006 Sb.

Ambulantní péče

CJJP poskytuje sociální službu Odborné sociální poradenství (OSP) v Chrudimi a ve Svitavách v rámci jedné registrované sociální služby.

Od roku 2007 je realizována v Krizovém centru Chrudim pod názvem „Ambulantní péče“ a od roku 2012 také v Krizovém centru Svitavy.

Posláním této služby je pomáhat osobám v obtížné životní situaci, se kterou si neumějí nebo nemohou sami poradit. Specifikem služby je komplexní poradenství pro všechny věkové kategorie v oblasti dluhů, včetně exekucí a oddlužení, dále pak pořádání preventivních přednášek zaměřených na dluhovou problematiku a právní poradenství.

Kapacita této služby je 225 klientů a 2 250 konzultací.

Cílová skupina Odborného sociálního poradenství CJJP:

- děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy,
- oběti domácího násilí,
- osoby bez přístřeší,
- osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče,
- osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách,
- osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách,
- osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy,
- pachatelé trestné činnosti,

- rodiny s dítětem/děťmi, senioři.

Služba není poskytována osobám, které jsou momentálně pod vlivem návykových látek; osobám nevidomým, neslyšícím – pokud jsou bez doprovodu tlumočnicka.³⁹

Počet poskytovatelů k 31. 12. 2013:

- v **Pardubickém kraji** nabízí své služby 25 poskytovatelů. Z tohoto počtu má 20 poskytovatelů shodnou cílovou skupinu klientů s CJJP. V členění dle právní formy se jedná o čtyři příspěvkové organizace, sedm občanských sdružení (spolek), šest obecně prospěšných společností (o.p.s. nebo ústav) a tři církevní organizace.

V následující tabulce č. 32 jsou zachyceny hodnoty absolutních ukazatelů, které kvantifikují danou sociální službu. Z důvodu jediné registrace se jedná o souhrnné hodnoty za obě místa poskytování (Chrudim, Svitavy).

Tab. 32: Absolutní ukazatele OSP

Absolutní ukazatel \ Rok		2009	2010	2011	2012	2013
Konzultace dle registrace	K	1 500	1 500	1 500	2 250	2 250
Konzultace dle skutečnosti	B	3 254	2 764	2 704	2 511	1 768
Kapacita uživatelů dle registrace)	KU	150	150	225	225	225
Počet uživatelů služby	BU	80	127	310	341	416
Přepočtený počet zaměstnanců	PPZ	3,05	2,75	2,95	2,41	2,22
Celkové náklady	TC	1 494,20	1 697,41	1 534,70	1 366,85	1 284,64

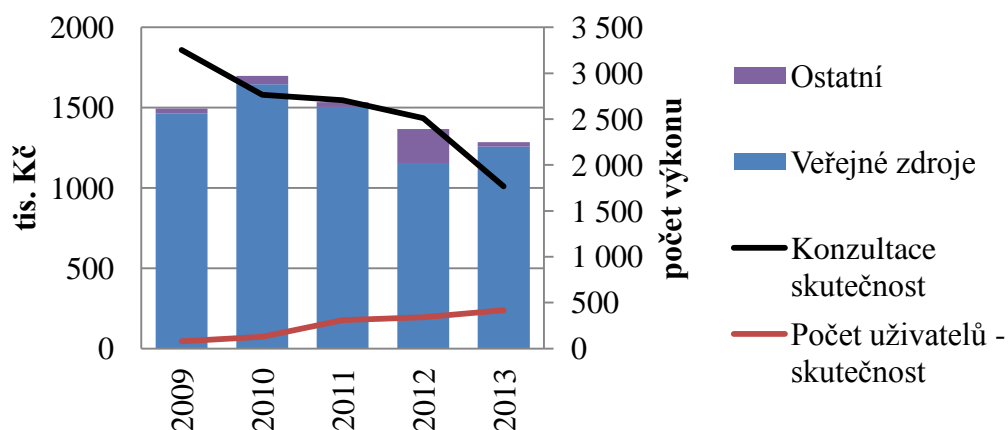
Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Sociální služba OSP byla od roku 2009 – 2011 poskytována jen v Chrudimi, v následujícím roce došlo k rozšíření místa poskytování také o Svitavy. Toto rozšíření souviselo s požadavky Města Svitavy a Pardubického kraje pokrýt potřeby klientů tohoto regionu. Tato situace se však neprojevila jejich finanční podporou. Nejenže nedošlo k navýšení finančních zdrojů, ale lze pozorovat jejich významný pokles.

Struktura příjmů ukazuje, že tato služba nebyla po celou dobu sledovaného období podpořena zdroji IP. Od roku 2011 dochází k neustálému poklesu finančních zdrojů, přičemž propad ve veřejných zdrojích byl zaznamenán v roce 2012. CJJP řešilo tento

³⁹ *Centrum J. J. Pestalozziho* [online]. [cit. 2013-11-24]. Dostupné z: <http://www.pestalozzi.cz/>

problém přeměrováním většiny získaných darů právě do této služby. Negativní trend vývoje příjmů OSP pokračoval i v roce 2013 (obrázek č. 20).

Obr. 20: Vývoj příjmů OSP, konzultací a počtu uživatelů

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Naznačená situace měla dopad na počet přepočtených zaměstnanců, kdy od roku 2009 dochází k jejich neustálému poklesu (v roce 2013 je o 0,83 počtu přepočtených zaměstnanců méně než v roce 2009). Pokles zaměstnanců úzce souvisí s poklesem počtu konzultací v absolutních hodnotách (o 46 % v roce 2013 oproti roku 2009), přestože počet klientů má neustále rostoucí charakter (v roce 2013 je počet klientů pět krát vyšší než v roce 2009).

Zde je nutné také zmínit, že se změnila i cílová skupina klientů OSP (dlouhodobá péče o oběti domácího násilí, která byla prioritní v roce 2009, nyní byla téměř vytlačena klienty s problematikou dluhů a exekucí. V tabulce č. 33 se počet konzultací připadající na jednoho uživatele v roce 2013 snížil téměř devětkrát oproti roku 2009, neboť problém dluhů a exekucí lze zvládnout v kratším intervalu než problém obětí domácího násilí).

Tab. 33: Poměrové ukazatele výkonnosti OSP

Poměrový ukazatel výkonnosti \ Rok		2009	2010	2011	2012	2013
Naplnění kapacity (konzultace)	B/K	2,17	1,84	1,80	1,12	0,79
Celkový náklad na 1 konzultaci	TC/B	459,19	614,11	567,57	544,34	726,60
Počet konzultací připadající na 1 zaměstnance za rok (přepočtený)	B/PPZ	1 066,89	1 005,09	916,61	1 041,91	796,40
Počet konzultací připadající na pracovní den 1 zaměstnance	(B/PPZ)/PD	4,25	3,97	3,62	4,13	3,16
Celkové roční náklady na 1 uživatele služby (v tis. Kč)	TC/BU	18,68	13,37	4,95	4,01	3,09
Počet uživatelů služby připadající na 1 zaměstnance za rok	BU/PPZ	26,23	46,18	105,08	141,49	187,39
Počet konzultací připadající na 1 uživatele	B/BU	40,68	21,76	8,72	7,36	4,25

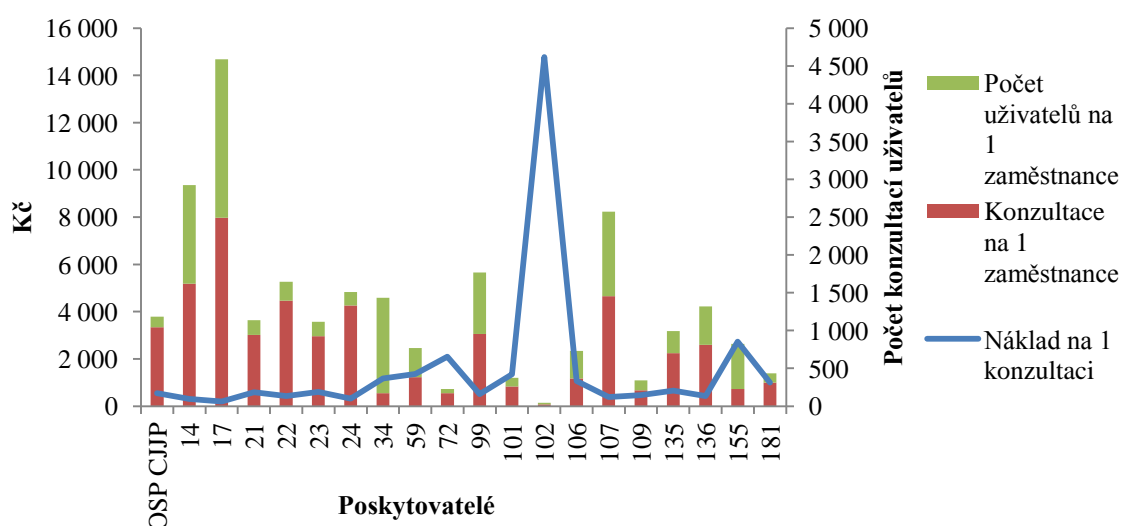
Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Dlouhodobý trend snižování finančních zdrojů a udržení kapacity je neslučitelné. V roce 2013 dochází k vyčerpání potencialu služby, i když roste počet uživatelů (dosahuje svého maxima), nelze tento stav pokrýt kapacitou služby v počtu konzultací, klesá celkový počet konzultací i konzultací připadajících na jednoho zaměstnance a zároveň rostou s tím spojené náklady. Jedná se o hraniční situaci jak pro službu, tak i pro zaměstnance. Nastalá situace bude porovnána s ostatními poskytovateli v Pardubickém kraji.

3.2.1 Benchmarking OSP

V rámci zvolené metody budou posouzeny hodnoty roku 2012 s ostatními poskytovateli, kteří působí v Pardubickém kraji a mají stejnou cílovou skupinu klientů.

Sledované hodnoty všech poskytovatelů jsou zachyceny v následujícím obrázku č. 21 (příloha I), ze kterého je patrná vysoká rozkolísanost hodnot jednotlivých poskytovatelů, což je dáno především specifickou cílovou skupinou klientů.

Obr. 21: Odborné sociální poradenství

Zdroj: vlastní zpracování interních informací PK

Odlíšnosti služeb⁴⁰ odborného sociálního poradenství se projeví v počtech konzultací na jednoho zaměstnance, v počtech uživatelů na jednoho zaměstnance i v celkových nákladech na poskytovanou službu.

⁴⁰ Poskytovatelé odborného sociálního poradenství se liší svým zaměřením na cílovou skupinu klientů a rozsahem poskytovaných služeb, přičemž někteří poskytují kumulativní služby více cílovým skupinám, někteří se zaměřují jen na vybranou cílovou skupinu klientů (např. klienti domácího násilí, bez přístřeší, pachatelé a oběti trestných činů, rodiny s dětmi, klienti se zdravotním postižením, senioři, osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s chronickým onemocněním, osoby se zdravotními potížemi, sluchově postižení, imigranti, etnické menšiny apod.)

Pro zmírnění těchto rozdílů v následné analýze bude využíván medián hodnot všech poskytovatelů, u kterých budou posouzeny hodnoty CJJP.

Tab. 34: Medián poskytovatelů a hodnoty roku 2012, 2013 CJJP

Poměrový ukazatel výkonnosti \ Rok		Medián	CJJP	
			2012	2013
Naplnění kapacity (konzultace)	B/K	1,03	1,12	0,79
Celkový náklad na 1 konzultaci (Kč)	TC/B *1000	596,44	544,34	726,60
Počet konzultací připadající na 1 zaměstnance za rok	B/PPZ	755,78	1041,91	796,40
Počet konzultací připadající na pracovní den 1 zaměstnance	(B/PPZ)/PD	3,00	4,13	3,16
Celkové roční náklady na 1 uživatele služby (v tis. Kč)	TC/BU	1,47	4,01	3,09
Počet uživatelů služby připadající na 1 zaměstnance za rok	BU/PPZ	273,20	141,49	187,39
Počet konzultací připadající na 1 uživatele	B/BU	1,60	7,36	4,25

Zdroj: vlastní zpracování interních informací PK, CJJP

Z výše uvedené tabulky jsou patrné rozdíly v hodnotách mediánu všech poskytovatelů a hodnot CJJP v letech 2012 a 2013.

V porovnání s ostatními poskytovateli dosahuje OSP provozované CJJP v roce 2012 o více než 37 % vyššího počtu konzultací na jednoho zaměstnance, což sice snižuje náklady jedné konzultace, ale tento stav je dlouhodobě neudržitelný a v roce 2013 se OSP přibližuje mediánovým hodnotám ostatních poskytovatelů. Počet konzultací připadajících na 1 uživatele CJJP převyšuje v obou sledovaných letech mediánové hodnoty ostatních poskytovatelů, což svědčí o opakujících se konzultacích a trvalejší práci s klientem, ale snižuje počet uživatelů, které je služba schopna obsloužit (tabulka č. 34).

3.2.2 Finanční pokles a jeho dopad do OSP

Z provedeného rozboru plyne, že sociální služba již není schopna absorbovat všechny klienty, nemůže garantovat okamžitou péči a tento stav způsobený podfinancováním je dále neudržitelný. U daných sociálních služeb jsem provedla dotazování, které upřesnilo dopady na aktivity sociální služby OSP.

Dopady sníženého objemu finančních zdrojů do služby OSP:

- služba není okamžitě dostupná všem klientům (dochází k prodlužování čekacích lhůt: v roce 2009, 2010 byla služba poskytována ihned, případně do týdne, v roce 2011 se čekací lhůty prodloužily na jeden týden, v roce 2012 na jeden až dva týdny, v roce 2013 jsou čekací lhůty klientů tři až čtyři týdny; čekací lhůty klientů

u dluhové problematiky omezují úspěšnost odborné pomoci a služba se stává neefektivní (nelze reagovat na termíny splátek dluhů, termíny u soudů, čelit hrozbě exekuce u klienta apod.)),

- omezení rozsahu poskytované služby (dlouhodobá maximální úsporná opatření již nejsou účinná a dochází k omezení počtů konzultací o 30 %, nelze dodržet frekvenci terapeutických sezení min. 1 x za 14 dní, je omezována prevence dluhové problematiky - počet realizovaných přednášek klesl o 60 %),
- odchod klientů neakceptujících čekací lhůty, snížení zájmů klientů o daný typ služby,
- fluktuace zaměstnanců (odchod odborných vysoce profesionálních pracovníků s bohatými zkušenostmi, propouštění zaměstnanců, snižování pracovních úvazků, přetíženost zaměstnanců (hrozba syndromu vyhoření), chybí zastupitelnost),
- nekonkurenceschopnost s podnikatelskými subjekty (mzdy se pohybují pod celorepublikovým průměrem, pracovní smlouvy jsou na dobu určitou, neexistence benefitů, trvalá nejistota).

Zmiňované problémy poukazují na nedostatky v oblasti financování sociálních služeb v ČR.

ZÁVĚR

Z prezentované analýzy zaměřené na financování sociálních služeb na příkladu vybraného poskytovatele vyplývá, že dochází k dlouhodobému podfinancování sociálního sektoru, což má za následek omezování rozsahu a dostupnosti sociálních služeb, vede k personálním a provozním problémům, k nekonkurenceschopnosti poskytovatelů vůči podnikatelskému prostředí. Uvedené problémy poukazují na nevhodný model financování sociálních služeb v ČR. Jednoleté, nenárokové a vícezdrojové financování znemožňuje efektivně alokovat vynaložené prostředky, zajistit udržitelnost jednotlivých sociálních služeb, garantovat kvalitu a dosažitelnost sociálních služeb pro občany ČR.

Pro zmírnění dopadů uvedeného způsobu financování je nutné provést nejen dílčí, ale především systémové změny.

V rámci dílčích změn by bylo vhodné provést legislativní úpravu registračních podmínek sociálních služeb, ve kterých nyní chybí provázanost s poptávkou klientů po sociálních službách a uvést v soulad nabídku poskytovatelů s potřebami regionu.

Významnou administrativní a provozní zátěž s sebou přináší i členění sociálních služeb na 33 druhů. Jejich podstatná regulace, a to především formou sloučení profesně blízkých služeb, by umožnila částečně snížit náklady na jejich realizaci a pružněji reagovat na potřeby uživatelů služeb.

Nezbytné je také legislativně řešit problematiku oblast národních finančních zdrojů. Centralizace dotačních řízení by přinesla zjednodušení v podávání žádostí, v realizaci sociálních služeb a také v jejich finančním vypořádání.

Žádosti jednotlivých poskytovatelů o národní finanční zdroje by byly předkládány obcím a městům, které disponují dostatečnou znalostí své lokality a mohou přesněji určit potřebnost sociálních služeb, což vede k efektivnějšímu zacílení vynaložených prostředků. Poskytovatelé by předkládali pouze jednu žádost o dotace. Požadovaná výše finančních prostředků by odpovídala celkovým reálným nákladům daného druhu sociální služby a byla by ponížena o potencionální příjmy od klientů a o příjmy ze systému zdravotního pojištění.

Obce a města by tyto žádosti administrovaly a prováděly doporučení (nyní je tato kompetence svěřena krajům). Přiznané finanční prostředky ze státního rozpočtu by putovaly přímo ke konkrétnímu poskytovateli.

V této souvislosti je nezbytné řešit problém s časovým hlediskem již přiznaných, ale v prvním čtvrtletí roku neobdržených finančních zdrojů. Vhodným nástrojem k odstranění dočasné nelikvidity poskytovatelů sociálních služeb jsou zálohové platby. První platbu by bylo vhodné směřovat na měsíc leden, a to ve výši 25 % z přiznané dotace minulého období.

Navrhovaný systém dotačního řízení, kdy finanční prostředky z jednoho centrálního zdroje plynou přímo poskytovateli sociálních služeb, by přinesl i zjednodušení podmínek jejich čerpání a finančního vypořádání. Jednoznačně formulované požadavky státu na realizaci sociálních služeb s přesně definovanými (nikoliv rozšiřujícími) neuznatelnými výdaji by zrychlily administraci sociálních služeb. Také lze doporučit přenesení kompetencí za využívání finančních zdrojů na poskytovatele sociálních služeb a to bez dalších omezujících podmínek, jako je např. přesné dodržování jednotlivých položek rozpočtu. Realizace tohoto opatření by umožnila poskytovateli efektivně alokovat získané finanční zdroje a pružně reagovat na neustálé změny vnějšího i vnitřního prostředí. Zároveň by došlo ke zjednodušení systému finančního vypořádání dotací a zefektivnění činnosti veřejnoprávní kontroly.

Uvedená dílčí opatření však neřeší zásadní problém podfinancování sociálních služeb, jež plyne z uplatňovaného modelu financování sociálních služeb v ČR, ke kterému je nutné přijmout systémovou reformu.

Za vhodný model k implementaci do podmínek ČR lze doporučit systém quasi – markets, který je využíván ve vyspělých zemích, např. ve Velké Británii, v Německu, Francii a Finsku. Systém spočívá v zavedení určitých tržních mechanismů do systému poskytování sociálních služeb. Stát by tak vystupoval v roli nakupujícího a financujícího subjektu. Poskyvatelé sociálních služeb by realizovali své aktivity v konkurenčním prostředí, což by mohlo být klíčem ke snížení nákladů a ke zkvalitnění poskytovaných služeb. V rámci tohoto modelu lze předpokládat snížení tlaku na finanční zdroje a přímé zacílení pomoci občanům. Zároveň je nutné vycházet z pozitivních i negativních zkušeností ostatních zemí s tímto systémem a zachovat roli státu v garanci dostupnosti sociálních služeb.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ČÁMSKÝ, Pavel, SEMBDNER Jan, KRUTILOVÁ Dagmar. *Sociální služby v ČR v teorii a praxi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-802-6200-277.
- [2] HALÁSKOVÁ, Renáta. *Význam standardizace sociálních služeb v době jejich liberalizace*. Praha: VÚPSV, 2013. ISBN 978-80-7416-118-6.
- [3] KÖCHLING, Egbert. *Finanzierung und Recht sozialer Einrichtungen: Grundlagen für die Praxis*. 1. Aufl. Hannover: Vincentz Network, 2004 ISBN 38-787-0494-1.
- [4] KRÁLOVÁ, Jarmila, RÁŽOVÁ, Eva. *Sociální služby a příspěvek na péči*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2008, 374 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-807-2634-620.
- [5] KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 5., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-807-3575-854.
- [6] KVĚTENSKÁ, Daniela. *Úvod do sociální práce pro pomáhající profese*. Vyd. 2., aktualiz. a rozš. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 109 s. ISBN 978-80-7041-431-6 (BROŽ.).
- [7] MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011, 194 s. ISBN 978-802-6200-413.
- [8] MOLEK, Jan. *Řízení organizací sociálních služeb: vybrané problémy*. 1. vyd. Praha: VÚPSV, 2011, 254, 5 s. ISBN 978-807-4160-837
- [9] MUNDAY, Brian. *Services sociaux intégrés en Europe: rapport*. Strasbourg: Éditions du Conseil de l'Europe. ISBN 978-928-7162-083.
- [10] Odbor analýz a statistik MPSV ČR. *Základní ukazatele z oblasti práce a sociálního zabezpečení v ČR ve vývojových řadách a grafech 2009*. Vyd. první. Praha 2: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2010. ISBN 978-80-7421-023-5.
- [11] PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-807-3572-556.
- [12] STRÍŽEK, Jan. *Public private partnership: příležitost a výzva*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-744-9.
- [13] VÍŠEK, Petr, PRŮŠA, Ladislav. *Optimalizace sociálních služeb*. 1. vyd. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2012. ISBN 978-807-4160-998.

- [14] HALÁSKOVÁ, Martina. *Přístupy k financování veřejných služeb v zemích EU.(Czech).Scientific Papers Of The University Of Pardubice. SeriesD, Faculty Of Economics & Administration* [serial online]. May 2013;20(27):59-71.Available from:Academic Search Complete,Ipswich, MA. Accessed April 6, 2014
- [15] KRAFTOVÁ, Ivana. *Služby sociální péče jako quasi síťové odvětví*. Scientific Papers of the University of Pardubice. Series D. Faculty of Economics & Administration. 2013, Vol. 18 Issue, ISSN 1211-555X [cit. 2014-02-08] Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10195/49561>
- [16] Business center. *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů* [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>
- [17] Business Info. *Public Private Partnership*. [online]. *CzechTrade*. [cit. 2013-11-24]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/public-private-partnership-ppp.html>
- [18] Deutsche Sozialversicherung: Soziale Sicherheit in Deutschland. [online]. [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/>
- [19] EEA Grants Nordway Grants. *Programme areas 2009 -2014*: [online]. [cit. 2014 - 02-22]. Dostupné z: <http://eeagrants.org/content/search?SearchText=Programme+areas+2009+-2014>
- [20] ESF. European Social Fund. *Europa* [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/160016_en.htm
- [21] EUROPA. *Zaměstnanost a sociální věci* [online]. [cit. 2013-10-24]. Dostupné z WWW: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/employment_cs.pdf
- [22] European Commission. *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementing the European Social Fund 2014-2020*. In: [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=794>
- [23] European Commission. *Social services of general interest*: [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=794>

- [24] Integrovaný portál MPSV. *Příspěvek na péči*. [online]. [cit. 2014-02-15]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/soc/ssl/prispevek>
- [25] Koalice nevládek Pardubicka. *MPSV: Hledáme řešení, jak pomoci sociálním službám*. [online]. [cit. 2014-03-09]. Dostupné z: <http://www.nevladky.cz/cs/infosluzby/aktuality/detail-2013-2-22-mpsv-hledame-reseni-jak-pomoci-socialnim-sluzbam/>
- [26] MPSV. *Doporučený postup č. 4 /2013* [online]. [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/15749/DP_fakultativni_sluzby_final.pdf
- [27] MPSV. *Dotace na poskytování sociálních služeb* [online]. [cit. 2014-02-16]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/740>
- [28] MPSV. *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost podpořil 1,5 milionů lidí* [online]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/17060>
- [29] MPSV. *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013* [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/6018>
- [30] MPSV. *Principy a priority dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb v roce 2013* [online]. [cit. 2014-02-17].
- [31] MPSV. *Průvodce procesem komunitního plánování* [online]. [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/849>
- [32] MPSV. *Registr poskytovatelů sociálních služeb* [online]. [cit. 2013-11-24]. Dostupné z: http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do;jsessionid=38C4AF7370EABFDE3B16F1BE48D1099E.node1?SUBSESSION_ID=1396814378337_1
- [33] MPSV. *Sociální služby* [online]. 2014 [cit. 2014-02-16]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/16313/Methodika.pdf>
- [34] Neziskovky. *Zprávy o stavu rozvoje neziskového sektoru* [online]. [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511663/fakta_zpravy_o_stavu_neziskoveho_sektoru
- [35] Pardubický kraj. *Akční plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje*. [online]. [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: <http://www.pardubickykraj.cz/akni-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-pkkoncene-v-oblasti-socialni-politiky-/73044/>

- [36] Pardubický kraj. Granty ukončené. [online]. [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: <http://www.pardubickykraj.cz/granty-ukoncene-v-oblasti-socialni-politiky-/73044/>
- [37] Pardubický kraj. *Prezentace ze setkání 4. 11. 2013 - Financování sociálních služeb v roce 2014.* [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.pardubickykraj.cz/aktualni-informace-osv/76260/prezentace-ze-setkani-4-11-2013-financovani-socialnich-sluzeb-v-roce-2014>
- [38] Pardubický kraj. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2012 – 2015.* [online]. [cit. 2013-11-24]. Dostupné z: <http://www.pardubickykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-2012-2015>
- [39] Podpora procesů v sociálních službách. *Analýza a výzkum způsobů zajištění dlouhodobé sociálně zdravotní péči o příjemce příspěvku na péči:* [online]. [cit. 2014-02-16]. Dostupné z: <http://podporaprocesu.cz/projekt/dokumenty/analyza-a-vyzkum-zpusobu-zajisteni-dlouhodob-socialne-zdravotni-peci-o-prijemce-prispevku-na-peci/>
- [40] Podpora procesů v sociálních službách. *Sociální služby a způsob financování: podklad k odborné diskuzi.* [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://podporaprocesu.cz/wp-content/uploads/2013/01/Varianty-financov%C3%A1n%C3%AD.pdf>
- [41] PRŮŠA, Ladislav. *Financování sociálních služeb teoretická východiska a skutečnost: Model efektivního financování* [online]. 25. 6. 2012 [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: http://web2.euba.sk/departament-for-research-and-doctoral-studies/research/economic-review/preview-file/er4_2012_fulltext_prusa-13442.pdf
- [42] SSGI. *Social Services Europe* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.socialserviceseurope.eu/working-areas/ssgi>
- [43] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Manuál služeb obecného hospodářského zájmu* [online]. [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/manualy-metodiky-a-dalsi-dokumenty.html>
- [44] Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky. Úhrada ošetrovatelské a rehabilitační zdravotní péče v zařízeních pobytových sociálních služeb. [online]. [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: <http://www.vzp.cz/poskytovatele/smluvni-vztahy/uhrada-osetrovatelske-a-rehabilitacni-zdravotni-pecce-v-zarizenich-pobytovych-socialnich-sluzeb>

- [45] Česká republika. Zákon č. 108/2006 : o sociálních službách. In: *Sbírka zákonů*. 14. března 2006, Ročník 2006, Částka 37.
- [46] Interní materiál Centra J. J. Pestalozziho
- [47] Interní materiál Pardubického kraje
- [48] Interní materiál MPSV

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A	Druhy sociální péče a jejich charakteristika
Příloha B	Druhy sociální prevence a jejich charakteristika
Příloha C	Právní forma poskytovatelů registrovaných sociálních služeb
Příloha D	Neziskové organizace a obecně prospěšné společnosti
Příloha E	Organizační struktura CJJP
Příloha F	Vývoj příjmů CJJP
Příloha G	Rozbor příjmů CJJP
Příloha H	Rozbor příjmů z finančního zdroje Pardubický kraj
Příloha CH	Rozbor příjmů z finančního zdroje Individuální projekt
Příloha I	Benchmarking OSP

Příloha A

Druhy sociální péče a jejich charakteristika

Místo poskytování	Druhy sociální péče	Charakteristika
Terénní služba	osobní asistence	služba poskytovaná v přirozeném prostředí osobám při činnostech, které osoba potřebuje
	tísňová péče	služba poskytující nepřetržitou hlasovou a elektronickou komunikaci
	podpora samostatného bydlení	služba zajišťující pomoc při chodu domácnosti a kontaktu se společenským prostředím
Terénní, ambulantní služba	pečovatelská služba	služba poskytovaná ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb
	průvodcovské a předčitatelské služby	služby pomáhající osobám vyřídit jejich vlastní záležitosti
Terénní, ambulantní, pobytová služba	odlehčovací služby	služby s cílem umožnit odpočinek osobě, která pečuje o jinou osobu z cílové skupiny
Ambulantní služby	centra denních služeb	služby dle potřeb klienta z oblasti péče o vlastní osobu
	denní stacionáře	služby zajišťující pravidelnou pomoc osobám při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu
Pobytové služby	týdenní stacionáře	služby zabezpečující pro klienty ubytování, stravu, pomoc při osobní hygieně apod.
	domovy pro osoby se zdravotním postižením	služby zabezpečující pro svoji cílovou skupinu ubytování, stravování, pomoc při zvládnání běžných úkonů apod.
	domovy pro seniory	služby, které zabezpečují pro své klienty ubytování, stravu, pomoc při zvládnání běžných úkonů, apod.
	domovy se zvláštním režimem	služby s upraveným režimem dle specifických potřeb klientů
	chráněné bydlení	služba skupinového nebo individuálního bydlení s návazností na poskytované služby (stravy, výchovné, vzdělávací apod.)
	sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	pobytové služby pro osoby, které již nevyžadují ústavní zdravotní péči, ale vzhledem ke svému zdravotnímu stavu se nejsou schopny obejít bez pomoci jiné osoby, než jim bude zajištěna jiná forma pomoci

Zdroj: vlastní zpracování [45]

Příloha B

Druhy sociální prevence a jejich charakteristika

Místo poskytování	Druhy sociální prevence	Charakteristika
Terénní služba	telefonická krizová pomoc	služba poskytovaná osobám v ohrožení zdraví, života nebo v jiné obtížné životní situaci
	služby následné péče	pomáhají osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách po absolvování ústavní léčby
	terénní programy	služby poskytované osobám s rizikovým způsobem života nebo jsou tímto způsobem života ohroženi (uživatelé návykových látek, osoby bez přístřeší, sociálně vyloučené komunity a jiné sociálně ohrožené skupiny)
Terénní, ambulanti služba	raná péče	služba pro rodiče a děti do 7 let věku, které jsou zdravotně postižené, nebo jejichž vývoj je ohrožen
	tlumočnické služby	pomoc osobám se smyslovým postižením
	kontaktní centra	služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách
	nízkoprahová denní centra	poskytují ambulantní nebo terénní služby pro osoby bez přístřeší
	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	služby dětem ve věku od 6 do 26 let, které jsou ohrožené společensky nežádoucími jevy
	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	poskytovány rodině s dítětem, jehož vývoj je ohrožen v důsledku dlouhodobé krizové sociální situace, kterou rodiče nedokážou sami překonat
	sociální rehabilitace	jsou činnosti směřující k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob rozvojem jejich schopností a dovedností
	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	služby pro osoby důchodového věku a se zdravotním postižením, které jsou ohrožené sociálním vyloučením
Terénní, ambulanti, pobytová služba	krizová pomoc	pomáhá osobám v situacích ohrožujících jejich zdraví či život a osobám ohroženým domácím násilím
Ambulantní služba	sociálně terapeutické dílny	podpory a zdokonalování pracovních návyků osob se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, pro které nejsou umístitelné na trhu práce
	noclehárny	pomáhají ambulantní formou osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování
Pobytové služby	azylové domy	poskytují na přechodnou dobu pobytové služby osobám nacházejících se v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení
	domy na půl cesty	poskytují pobytové služby pro osoby do 26 let věku, které v době zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, nebo jiná zařízení pro péči o děti a mládež
	terapeutické komunity	služby pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickým duševním onemocněním, které se chtějí začlenit do společnosti

Zdroj: vlastní zpracování[45]

Příloha C

Právní forma poskytovatelů registrovaných sociálních služeb v roce 2013

Právní forma poskytovatelů	Počet
Akciová společnost	77
Církevní organizace	1082
Družstvo	2
FO Nepodnikající	2
FO Podnikající dle jiného zákona	5
FO Podnikající dle ŽZ nezapsaná v OR	38
FO Podnikající dle ŽZ zapsaná v OR	10
Nadace	2
Nadační fond	2
Neurčeno	12
Obecní úřad	391
Obecně prospěšná společnost	729
Organizační jednotka - sdružení	76
Organizační složka státu	10
Příspěvková organizace	1562
Sdružení (svaz, spolek, klub)	1687
Společnost s ručením omezeným	160
Střední škola	1
Svazek obcí	4
Školská právnická osoba	1
Školské zařízení	7
Veřejná obchodní společnost	1
Zájmové sdružení	99
Zájmové sdružení právnických osob	26
Zdravotnické zařízení	3

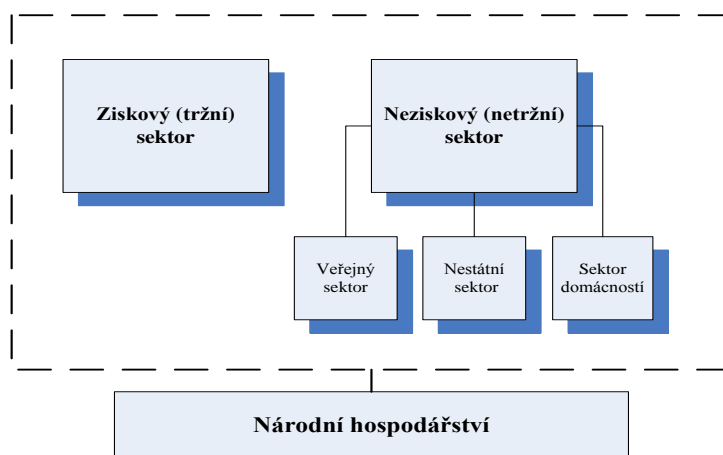
Zdroj: vlastní zpracování dle interního zdroje MPSV

Příloha D

Neziskové organizace a obecně prospěšné společnosti

Neziskové organizace

Charakteristickým rysem tohoto typu organizací je skutečnost, že nejsou zřízeny za účelem dosahování zisku. Tvorba zisku však není vyloučena, ale musí být znovu použita k plnění poslání organizace. Cílem neziskového sektoru je dosažení užitku. Vymezení prostoru působení neziskových organizací nejlépe ukáže následující obrázek.

Obr.: Členění národního hospodářství podle principu financování

Zdroj: upraveno podle[34]

Nestátní neziskové organizace poskytující **sociální služby** jsou dle právní formy především občanská sdružení, účelová zařízení církví a obecně prospěšné společnosti.

Obecně prospěšná společnost

Obecně prospěšná společnost (o.p.s.) je právnickou osobou, jejíž činnost je upravena do roku **2013** zákonem č. 231/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 248/1995 o obecně prospěšných společnostech. V roce **2014** vstoupil v platnost nový zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který zrušil zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Na základě přechodných ustanovení (§3050 NOZ) si budou moci stávající společnosti tuto právní formu zachovat a řídit se posledními úpravami zákona o o.p.s. z roku 2011. Společnosti s právní formou o.p.s. přitom mají právo (nikoliv povinnost), si změnit svoji právní formu na ústav, nadaci či nadační fond.

Z důvodu, že analýza vybraného poskytovatele spadá především do období 2009 -2013, nebude právní úpravě roku 2014 věnována bližší pozornost.

Obecně prospěšná společnost poskytuje veřejně prospěšné služby za předem stanovených podmínek a její hospodářský výsledek (zisk) nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců. Musí být použit opět na činnosti, pro které byla společnost založena.

Společnost vzniká na základě zakladatelské smlouvy dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností. Mohou ji založit právnické i fyzické osoby. Statutárním orgánem je ředitel společnosti, který je jmenován a odvoláván správní radou. Orgány společnosti tvoří správní rada a dozorčí rada, jejich činnost je upravena zákonem.

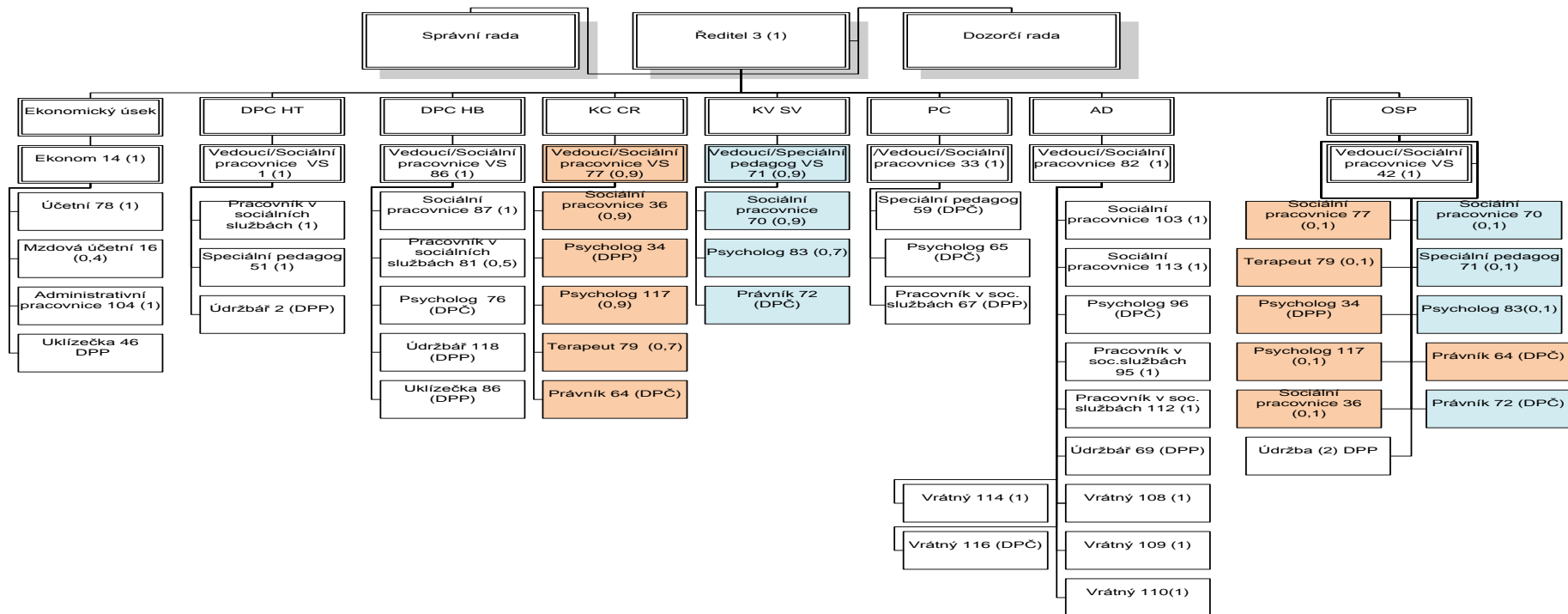
Financování o.p.s. je nenárokové a společnost prostředky získává z dotací ze státních, krajských a obecních rozpočtů, dotací ze státních fondů, z darů od fyzických a právnických osob, z vlastních zdrojů a z doplňkové (ekonomické) činnosti, které podporují poslání společnosti a umožňují efektivnější využívání majetku[46].

Způsob ukončení činnosti o.p.s. (zrušení, likvidace, zánik) je upraven zákonem. Při ukončení činnosti majetek není vrácen zakladatelům společnosti (pokud jím není obec, dobrovolný svazek obcí, kraj, ČR). Je nabídnut obci, nebo kraji, ve které má společnost sídlo. Pokud obec, nebo kraj nechce převzít likvidační zůstatek, přechází na ČR.

Nedostatek této právní formy je dle mého názoru promítán především do způsobu ukončení činnosti o.p.s. Právní úpravou dochází k nerovnému postavení zakladatelů fyzických a právnických osob (bez účasti státu) a zakladatelů z řad státních institucí. Při svém jednání jsou všechny orgány (bez ohledu na zakladatele) plně odpovědné za činnost organizace, ale v případě likvidace zákon stanoví rozdíly ve vypořádání likvidačního zůstatku. Další **problém** této právní formy lze spatřovat v **doplňkové činnosti**.

Doplňková (ekonomická) činnost vykazuje znaky podnikání. Je prováděna za účelem dosažení zisku, podléhá dani z příjmu (s úpravou pro tento typ organizací zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu § 20 odst. 7), plně podléhá zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a dalším daňovým zatížením. Její zisk je zcela převáděn do hlavní činnosti (poskytování obecně prospěšných služeb) **bez motivační složky pro zakladatele** (nelze vyplácet podíly na zisku).

Příloha E Organizační struktura CJJP

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Sociální služby odborné sociální poradenství a krizová pomoc, v rámci Krizového centra Chrudim (oranžové) a Krizového centra Svitavy (modré), jsou upraveny pracovními úvazky zaměstnanců, které vyplývají ze statistik počtu klientů těchto sociálních služeb. Členění se následně dotýká souvisejících nákladů s poskytováním sociálních služeb. Naznačená situace velmi komplikuje mj. tvorbu kalkulace nákladů jednotlivých výkonů sociálních služeb. Způsob tvorby střediska Krizové centrum je podrobně rozpracován v mé bakalářské práci na str. 35.

Příloha F

Vývoj příjmů CJJP

Ukazatel	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Příjem (v tis. Kč)	50,73	691,67	3 941,58	2 549,05	3 970,84	5 272,39	5 550,93	5 633,02	7 592,40	8 142,45	8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 687,96	15 395,82
Index základní	X	13,63	77,70	50,25	78,27	103,93	109,42	111,04	149,66	160,51	172,03	234,96	258,74	328,96	303,49
Tempo přírůstku (v %)	X	1263,43%	469,86%	-35,33%	55,78%	32,78%	5,28%	1,48%	34,78%	7,24%	7,18%	36,58%	10,12%	27,14%	-7,74%

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Příloha G

Rozbor příjmů CJJP

Tab. Příjem instituce v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Příjem \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy od klientů	186,09	263,27	319,12	351,78	600,00
Dary a granty	686,42	1 276,69	787,39	832,60	150,00
Dotace	7 636,28	2 810,47	1 795,00	1 725,00	8 108,00
Individuální projekty	0,00	7 453,15	10 040,26	13 694,05	6 362,82
Jiné ostatní příjmy	218,27	115,93	183,91	202,93	175,00
Celkem	8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 806,36	15 395,82

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Tab. Dotace dle poskytovatelů finančních prostředků v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Dotace \ Rok	2009	2010	2011	2 012	2013
Město Chrudim	500,00	500,00	500,00	475,00	1 294,00
Město Svitavy	0,00	0,00	0,00	0,00	156,00
Kraj Vysočina	587,00	532,46	0,00	0,00	450,00
Pardubický kraj	1 600,00	775,00	495,00	530,00	808,00
MPSV	4 949,28	1 003,00	800,00	720,00	5 400,00
Celkem	7 636,28	2 810,47	1 795,00	1 725,00	8 108,00

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Tab. Podíl dotací na celkových příjmech v letech 2009 - 2013

Příjem \ Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Dotace	7 636,28	2 810,47	1 795,00	1 725,00	8 108,00
Celkové příjmy	8 727,06	11 919,50	13 125,68	16 806,36	15 395,82
Podíl na celkových příjmech v %	87,50	23,58	13,68	10,26	52,66

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Příloha H

Rozbor příjmů z finančního zdroje Pardubický kraj

Tab.: Finanční zdroje Pardubického kraje na sociální služby CJJP

Finanční zdroj	Sociální služba	2009	2010	2011	2012	2013
Pardubický kraj	Dům na půl cesty Hrochův Týnec	350,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Krizová pomoc Chrudim	500,00	53,52	0,00	0,00	260,00
	Krizová pomoc Svitavy	0,00	166,48	0,00	0,00	210,00
	Odborné sociální poradenství	650,00	500,00	495,00	330,00	205,00
	Poradenské centrum pro děti a mládež	100,00	55,00	0,00	0,00	133,00
	Sociální rehabilitace	0,00	0,00	0,00	200,00	0,00
	Azylový dům	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP

Z tabulky je patrné, že dochází k neustálému poklesu finančních zdrojů.

Dům na půl cesty Hrochův Týnec je od roku 2010 financován v rámci Individuálního projektu, a není proto podporován z Pardubického kraje.

V roce 2010 vznikla nová sociální služba Krizová pomoc Svitavy. Pardubický kraj pomohl tento nový objekt vybavit nezbytným nábytkem a částečně také financoval dovybavení Krizové pomoci Chrudim. U této sociální služby došlo k poklesu příjmu v rámci roků 2009 a 2013 o 47 %.

Poradenské centrum bylo od roku 2010 do roku 2012 financované v rámci Individuálního projektu, který podporoval vybranou cílovou skupinu klientů. Z důvodu vyčlenění dětí do 15 let z IP Pardubický kraj dofinancoval do konce roku tuto sociální službu.

V roce 2012 vznikla sociální služba Sociální rehabilitace. Tato služba byla plně financována z Individuálního projektu a Pardubický kraj opět uhradil náklady na vybavení.

Nově vzniklé služby byly reakcí CJJP na požadavek Města Svitavy a Města Chrudim na zabezpečení tohoto druhu sociálních služeb pro klienty v daném regionu.

Příloha CH

Rozbor příjmů z finančního zdroje Individuální projekt

Poskytovatelem v rámci projektu „Individuální projekt Pardubického kraje na sociální služby“ se stalo CJJP od 1. 1.2010 do 31. 1.2013 u sociálních služeb: Dům na půl cesty Hrochův Týnec; Krizová pomoc (Chrudim, Svitavy); Poradenské centrum pro děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou; Sociální rehabilitace (od 1. 1. 2012 – 31. 1. 2013).

V rámci projektu „Podpora vybraných sociálních služeb na území kraje Vysočina – individuální projekt“ se stalo CJJP poskytovatelem sociální služby Dům na půl cesty Havlíčkův Brod od 1. 9. 2010 do 31. 3. 2013.

V roce 2012 se instituce účastnila výběrových řízení na poskytovatele sociálních služeb Dům na půl cesty a Azylový dům v rámci projektu „Individuální projekt Pardubického kraje na sociální služby II.“ Vybraným poskytovatelem podporovaným v rámci tohoto projektu se CJJP stalo od 1. 2.2013 do 31. 12. 2014. Vývoj podpory Individuálními projekty je v ⁴¹

Tab. Rozsah podpory jednotlivých druhů sociálních služeb z Individuálního projektu

Finanční zdroj: Individuální projekt					
Sociální služba	2009	2010	2011	2012	2013
Dům na půl cesty Hrochův Týnec	0,00	1 919,39	2 015,98	1 890,19	1 685,98
Dům na půl cesty Havlíčkův Brod	0,00	532,46	2 034,42	2 040,91	413,83
Krizová pomoc Chrudim	0,00	1 981,33	2 287,96	2 256,59	172,81
Krizová pomoc Svitavy	0,00	1 814,05	2 054,79	2 255,73	167,11
Odborné sociální poradenství	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poradenské centrum pro děti a mládež	0,00	1 205,92	1 647,10	1 437,51	114,43
Sociální rehabilitace	0,00	0,00	0,00	3 813,12	301,66
Azylový dům	0,00	0,00	0,00	0,00	3 507,00
Celkem za finanční zdroj	0,00	7 453,15	10 040,26	13 694,05	6 362,82

Zdroj: vlastní zpracování interního zdroje CJJP

⁴¹ V Tab. modré plochy představují období před zahájením poskytované sociální služby. Krizové centrum Svitavy vzniklo 1. 3. 2010, Sociální rehabilitace nabízela své služby od 1. 1. 2012 -31.1.2013 a následně byla transformována na Azylový dům, který začal provozovat svoji činnost od 1. 2. 2013.

Příloha I Benchmarking OSP

Tab.: Benchmarking OSP

Ukazatel\ Poskytovatel	13	14	17	21	22	23	24	34	59	72	99	101	102	106	107	109	135	136	155	181
K	2 250	1 800	1 100	1 430	4 920	1 340	1 430	900	700	100	4 850	600	200	300	1 000	1 350	400	1 000	250	620
B	2 511	1 508	997	1 574	5 686	1 462	2 386	119	616	674	2 090	160	14	293	1 295	1 469	898	1 620	114	488
BU	341	1 213	838	323	1 034	302	317	883	616	204	1 786	69	10	293	995	920	375	1 016	297	194
BO	4	2	1	1	1	1	1	1	2	2	4	1	1	2	2	2	1	2	3	5
PPZ	2,41	0,93	0,40	1,67	4,08	1,58	1,79	0,70	1,60	3,90	2,19	0,61	0,56	0,80	0,89	7,00	1,28	2,00	0,50	1,56
TC	1 366,85	469,56	191,81	930,06	2 438,55	880,09	774,93	139,96	838,55	1 410,50	1 065,47	215,00	206,78	311,65	505,00	683,10	591,46	701,63	311,87	489,58

Zdroj: vlastní zpracování interních informací CJJP